

Nuptiæ quanquā ab obnubendo capita dicuntur. quod per. b. scribitur: tamē per. p. scribuntur qā minor est. p. q̄. b.

Nursi populi sunt italiæ. apud quos fortuna colit unde & nursia dicitur.

Nursia ciuitas piceni.

Nursæ: montuosæ. Ser. ciuitas in montibus.

Nursus uxor filii. prisc. hæc nurus rus.

Nosco scis nosco.

Noscius: qui uespere plus uidet.

Nusquā nullo loco: non usquam omnium locorū negatiua.

Nutare. dubitare titubare. cogitare. nauicare: huc illucq; declinare.

Nutabundus: dubitans.

Nuta: gustus oris.

Nutrire: pascere: exhibere. alere. erudire. Nutrior pro nutrio antiqui.

Nutritu erudit.

Nutrix. p. nutritrix. i. alitrix pro educatrix.

Nutrio & nutrior. Nutrico & nutricor deponens.

Nutrimenta: a quibus ignis nutritur uel puer.

Nutus quicquid oculo significat aut manu.

Nutus: uoluntas. maiestas præceptum potestas.

Nuthul fluuius ægypti: idem & nulus. prope fontē enim ubi nascitur: barbari eum clara nominant ceteri uero nuthul.

Nux appellata: q̄ umbra uel stillicidium eius foliorum proxinis arboribus noceat: hanc alio nomine iuglandem uocāt: quasi iouis glandem fuit enim consecrata sibi: cuius pomum tantam uiriditatem habet: ut missum inter suspectos hæbarum uel fungorum cibos. quicquid in eis uirulentum est exudet rapiat & extinguat.

Nux lōga amygdola. Nux plurima amygdola. eo q̄ plurimum floreat. nam omnium nucum priuilegium se flore conuescit.

Littera diuersas partes orationis efficit. Nam interdū interiectio ē dolētis: ut o deus i quanta miseria sumus: Interdum admirantis: ut o rem admirabilem. Interdū optantis aduerbiū: ut O mihi præteriti referantur cælii anni. exhortantis quoq; ut o fugite.

O diuersas habet significationes: est enim aduerbium uocandi: ut o regina. admirandi: o qualis facies. Indignandi: o tpa o mores. optandi o assis.

O tantum est. nomē ipsius litteræ. Quando uero significat dolorem uel admirationem interiectio accipitur.

O sicum animi affectu per suspitionem proferatur erit interiectio: ut o mihi sola mei super anactis imago. Si uero accusatiuus sequatur: erit aduerbium exclamantis: ut o cōditionē: miserā.

O græce articulus: hic latine oia & græce oia latine

O axes: fluuius scythiæ est. axes fluuius ē cretæ.

O axes mons.

Ob præpositio p appositionē uim obtinet. 2. 1. 1. quæ p causali cōiunctiōe accipitur: ut ob mores liniſtros: uel loco pro seu ka. r. a cum sit accommodatiua: ut ob meritum idest pro merito. In cōpositione uero significat contra uel circū: ut obuius occurro obumbro obambulo.

Obab interpretatur spes.

Obba uasis genus butica.

Ob prope propter præpositio est.

Obaudiens dictum ab aure: q̄ audiat imperata.

Obclusum: præclusum.

Obcurſat: retardat.

Obcurſor. obcurſaris hæc tamē nō b sed loco eius c habere debent.

Obdere: obiicere: claudere.

Obdo. obdis.

Obducere: producere: prætendere.

obiicere: obtexere.

Obducta: opposita: contracta: circumfusa operta.

Obedire parere. obtemperare. Obedire deficit su-
turo infinito: qā sit a supino quo deficit.

Obedientia: supplicatio. humilitas.

Obesse: impedire. cōtrariū esse. obstare.

Obſum obes obest. malo est. lædit.

Obesse. nocere ē: officere uero uelle nocere.

Oberatus subætatus uel circumſusus pecuniæ. ut plus dicat pecuniæ q̄ habeat.

Oberus. i. cutis ruptura.

Obesus plus est q̄ pinguis. Obessus: pinguis. corpulentus. cruratus. plenus. distinctus. Obessum dicitur qd forinsecus ē: crassū uero qd intrilecus.

Obesat: impinguat.

Obeo obis. prætereo. cingo. circūmeo. fugio.

Obes oppositio obicis facit ab obicio cis.

Obſibulare: concludere. circūdare.

Obſcus: turpis ludus. impudicus.

Obſignatū: hrmū. decretum. obſtinatū.

Obiicit. opponit præcedit. obtexit.

Obiectus oppositio.

Obices. oppositiones: ualuz cōpages. qui opponuntur hæc obex obicis.

Ob id propter id.

Obiectare: opponere frequenter obiicere.

Obire: mori. circumire. proficisci. recedere.

Obitus: mors. occasus. transitus.

Obiter: simul iter ubi non est iter.

Obiter dū in itinere est quasi circumiter. Obiter uelociter: obitem intentionem.

Obites serpens dicta q̄ colorem habeat harenæ.

Obiurgamus uerbis castigāus uero dū cædimus Obiurgare: reprehendere.

Oblaqueare: circa codicem terram apire. & uelut lacus efficere: hoc qdā dicunt excodicare.

Oblaqueatio. puratio. propaginatio. fossio. uitibus ista conueniunt.

Oblatus. deportatus.

Oblatio uocata: quia offertur.

Oblectatur blandimentis fouet delectat. quasi cū lacte. cum fraude.

Oblectat. delectat. delectationem infundit.

Oblectamentū: solatiū: leuamen. requies: delitiæ.
Obligare: contradicere: uel contra leges uenire circummittere.
Obligatum: iniunctū. mandatum.
Oblinere: oblinuit.
Obluiscor obluisceris oblitus.
Obluioi trado: cōtemno. de memoria exit mihi
Obligare: colligare: debitorem facere.
Obligatus: debitor.
Oblimat: limpida. sulcos obducit. i. limo replet.
Oblinuat: transuersum facit.
Oliquo obliquas:
Obliquas: non directas. contrarias. curuas.
Oblido oblidis oblidor oblideris.
Oblisum: percussum. factum ex ob & l̄sum.
Obliterat: delet de memoria exit. obliuione obsecratur.
Obliteratū. deletum. obsecr: obliuioi datum
Obliteo oblites oblitui: oblitere latere.
Oblitus: linitus. superinductus. incætatus.
Oblino oblinis: obliui: oblinor oblineris.
Oblitū corripit penultimam: infusum significat.
Obluiscor uero oblitus producit penultimā.
Obluiscor tui & te commune antiquitus pris.
Obloquitur. obmurmurat: obstrepat. obtrectat
Obluctari: contradicere. contra leges uenire.
Obluctans: pertinax. rigidus durus.
Obniti: conari. resistere. repugnare.
Obnitens: cōstans.
Obnitus: contra appositus. incumbens.
Obnixus: humilis. submissus. obligatus nexibus culpæ.
Obnoxius: subditus: uel obligatus. hūilis. debitor
Obnubilat: obtegit. operit. obumbrat.
Obnubit: obtegit. operit.
Obnuptus: ueste circumdatus.
Obeliscū: q̄ ē sagitta prius i effarim: rex ægypti fecit ad honore solis: i medio circo ponit: q̄a p me diū sol currit summo obelisco suppositum est quoddam arat̄: in modū flāmæ: qm̄ sol plurimū ignis habet.
Obelus. i. uirgula iacēs. nota ē q̄ apponit in uerbis uel sn̄is superflue iteratis uel illis locis: ubi lectio aliq̄ falsitate notata est: ut quasi sagitta iugulet supuacua & falsa. sagitta. n. οβελος obelus dicit̄.
Obelus supne & punctus ponitur in his quæ utq̄ tolli debeant dubitatur an apponi.
Obolus quattuor calcis uel tribus silliqs appedit̄.
Obulus habet cerates duos: calcos quattuor fiebat enī olim ex ære ad istam sagittæ. unde nomē a græcis habet.
Obolus exiguus pecuniæ nummus.
Obolitio: obliuio.
Oborti. curuati. uel in se implicati.
Obortus. subito natus uel nihil profuturus.
Obpansum: obiectum. obductum. extensum.
Obpetere mori. occubere. occidere.
Obpignorare: dato pignore colligare.
Obprobriū maledictū. maius crimen īproperium hæc tñ melius p b p habent: dū sequitur p.
Ob rem propter causam

Obrepere circumuenire. fallere.
Obryzum οβρυζον aurum dictum q̄ obradiet splendore. Est. n. coloris optimi q̄ hebræi ophaz græci χρύσον chryson dicunt.
Obrizū dicitur obrude aurū. splendor auri nitidū
Obriza & obrizum.
Obrigere: indurare calore aut rigore cōgellare. obstupere.
Obrogare. cōtradicere: cōtra legē uenire.
Obluere: affligere. opprimere.
Obrutus afflictus inuitus.
Obs filius aram nepos sem: a quo elimenistæ.
Obscæni: imūdi: turpes muliebres.
Oscænus ab obs & canendo uel cæno: uel a unde & inquino.
Obscænæ ore. i. scæ. i. male canentes.
Obscænitas: turpitudine.
Oscines: aues corui.
Obscura tenebrosa. persona uilis.
Obscurū: obelatum: testum.
Obscuritas splendor latens.
Obscurus ex ob & cura: ob. n. assumit s cū cōponit cū dictione a cāncipiente: ut obscænus obscurus.
Obscrare rogare: supplicare.
Obscratio preces. gratiarum actiones.
Obscundare obsequi. dicto parere.
Obsidere. cōsedere inuadere. circūsedere:
Obsideo des di obsessum.
Obspta: circūclausa. opposita. clausa. munita. a sepe tractum est.
Obsequi: uoluntatis est.
Obsequia: officia. beneficia merita.
Obserare claudere.
Obseratum: clausum.
Obsero as: hostiū sero: obsero uero obleris semio.
Obseruare cauere. custodire. uel insidias tendere notare.
Obseruat. ueneratur. uel calide aduertit.
Obseruatio cura doctrinæ uel artis est.
Obseruatio: actio uel ostentatio: obseruantia uero cultus religionis.
Obseruantia: custodia mandatorum dicitur.
Obsessa: possessa: circumdata.
Obscus. turpis ludus impudicus.
Obsides sunt: qui dari solent cum honore custodiendi. pris. hic & hæc obses dis a sedendo.
Obsideo & assideo actiua sunt: insidior deponens a sedeo composita.
Obsidio obsessio custodia obseruatio: hostium circūsessio. obsidio obsidionis.
Osylla rex marfus.
Obsistere: resistere. aduersari contra stare.
Obsisto & obsto obstiti obstatū & obstitum.
Obsitus. obsidio ne uallatus. circumdatus.
Obsita: circumdata. obspta.
Obsit: impediatur. obsit includatur.
Obsidius lapis niger translucidus uitro similis.
Obsolera: ueritas mēdaciog: sordibus ignata.
Obsoleuisse. desueuisse. de usu exisse. in obliuione uenisse.

Obsoleuit attritum est.
Obsoleo obsoles obsoleui facit. nō enim a soleo sed ab obs et oleo.
Obsoletū supinū: sicut ex oleo. & adoleo.
Obsoletus: inquinatus. pollutus.
Obsonio dicūtur oēs cibi generaliter.
Obson οψον græce pulmentarium.
Obsono pro obsonor antiquo prisc. a græco οψα οῦια οψασμαι.
Obfordet insolescit.
Obstare: officere. impedire. contraire nocere. oppositum esse.
obsto as. stiti. atum & obstitum
Obstinat: desperat. indurat. opponit.
Obstinatio: iactatio. elatio. mentis duricia. ira audacia uēllatio.
Obstinatus est: qui ad aliquid præcipitatur. & si ueneuocatōe facere festinat.
Obstinatus obluētās uel affirmatio.
Obstinatus: desperatus irreuocabilis prinax
Obstipus: inclinatus. intentus.
Obstipum. obliquū. inæquale.
Obstipo capite uel surdo inclinato capite ut solēt asseuerantes.
Obstetrices dicūtur quæ infantes leuant. ab obstando idest seruiendo.
Obstetrix. obstitrix. prisc.
Obstetricare: renouare.
Obstrepo pis. strepit. circūsonat. impedit. obturbat. obmurmurat. contendit.
Obtringili genus calciamenti: qui per plantas cōfuti sūt & ex superioris pte coriū trahitur ut constringatur.
Obstrictus: obnixus deditus deuotus. seruiens.
Obstringo gis. xi. obstrigor obstrictus.
Obstruere claudere. abscondere.
Obstruo is xi obstruētū.
Obstruētū: pclusū. obpilatū. clausū ex ob & struo.
Obstruētū: remotū. præclusū. obscurum obuelatū.
Obstrudulenta appetenda.
Obsteruit: obcludit.
Obstupere ifrigidari. amēs effici. uel mēte turbari.
Obstupescit: animo percutitur.
Obthalmicum auriū morbus imo oculorū: nam ophthalmia græce οψθαλμία morbus oculorum. Et οψθαλμος oculus.
Obtectum: obuelatum. absconditum.
Obtego gis xi obteētū.
Obtemperat: obedit. auscultat.
Obtendit: obiiicit. opponit. obuelat. prætēdit.
Obtensa gorda.
Obtentus: occasio. nomen.
Obtentus tus. preces intercessio. ab obtined obtines obtentus.
Obtestatur: quasi aduersarios adiurat supplicat pces intendit.
Obtestatus: rogatio.
Obregit obuelat. obiiicit.
Obrigit forte dicimus: euenit uero casu.
Obtinere: uincere pibus. habere.
Obtrectat detrahit. maledicit resistit. interficit.

O

Obtrectatio. inuidia. liuor æmulatio.
Obtrūcat caput præcidit. interemit fundit.
Obtrudere: est aliquid i angustis. includere.
Obtruiit peremit obtulit. obuiam dedit. ostendit.
Obtundere: impedire. hebetare. fuscare.
Obtunfus: hebes stolidus stultus: quia acie sapientiae caret.
Obrunsa: uox raucida gravis. dura.
Obrunsum: ex omni parte tunsum. i. reparandū.
Obthurare a sacerdotibus tractū ē: qui aures suas thure replebant. ne peregrinis uerbis intercedētibz cōfusa carminum memoria turbaretur.
Obturare: obstruere.
Obtuitus aspectus. facies imobilis itētio oculorū.
Obuelatū: opertū. cecū.
Obuenire contra uenire: pter spem contingere.
Obuertere. cōuertere. flectere.
Obuerso & obuersor idē significant.
Obuiare: cōtrariū ēē. aduersari. repugnare.
Obuia admanū posita. dilucida. occurrētia.
Obuius: occurrens.
Obuncare: obiurgare.
Obumbrat. obtegit. defendit: undiq; munit. obiiicit. nigrescit.
Oburbat: circūscribit: dictū ab arbore: q̄ ē curuatura aratri. uel a sulco urbiū q̄ primus aratro circumductus pp altitudinē murus appellatur.
Occasio facultas. copia potestas: cōditio: tps locus.
Occasio assistit: oportunitas uero se præbet: uel se cunda succedit.
Occasus sus ab occido dis descensus solis.
Occasus mors: dies supremus interitus uel finis.
Occatio est cum rustici satione facta: bobus. dimissis grandes glebas cædunt. & ligonibus frangūt. & dicta occatio quasi obcæcatio q̄ operiat sæmina. Occare igitur est operire terram sæmina uites uel arbores.
Occo cas: rumpo. frango.
Occator isitor. abactor: subrūcinator. sator uel actor arator. hos oēs agricolæ pagāi deos habuerūt.
Occas insula rubri maris: in qua topazion gignit iuxta oceani ulrimas partes.
Oceanus propriū ē cū totū significat: cum uero partes ut atlanticus oceanus appellatiuum est dicitur autem οπτο τοῦ ὠκεοῦ hoc ē celeri motu Deriuatur oceanides patronimicum. possessiuum oceanus a um.
Oceāus a græcis de celeritate dicitur. ab οκῦς ocys quod græce dicitur uelox.
Oceanū mare exterius q̄ terram cingat. qđ oī die distat p septem dies nunc attolit incrementis: nūc in sequentibus totidem diebus naturali damno subducitur.
Oceanū græci & latini ideo nominant: q̄ in circuli modo terrarū ambiat orbem siue aceleritate q̄ ocus currat.
Oceanus quasi ocioneus. iste est: qui oras terrarum amplectitur: quiq; a diuersis regionibus proximis uocabula sumpsit: ut gallicus germanicus sythicus caspius hyrcanus atlanticus gaditanus Nam gaditanum frætrum a gadibus dictum: ubi

primū ab oceano maris magni limen apperit: unde hercules cū gadibus puenisset colūnas ibi posuit sperans illic esse finem orbis terrarum.
Oceanū iō qdā reciprocis i se ætibus dicūt reuerti quia aiunt in pfundis oceani eē quosdā meatus uentorū repletos spiritu uelut mūdi nates: quos anhelitus accessu alterno & recessu efflant. Quī dā aiūt cū augmento lunari crescere oceanū. alii dicunt sydera solēq; de oceano aquā haurire ignibus suis: ut temperētur quia ignea sunt.
Ocys ωκυρ græce uelox: unde ocus.
Ocētare: concinare. cōponere. cōtra cantare ifame carmen cum certo nomine dicere.
Occento actiuum est.
Occentus ex ob & cantus ab occino nis.
Occedere occurrere: uel obuiam cedere.
Occidēs dictus diē facit occidere: ab cōdit. n. lumē mundo & tenebras supinducit.
Occidit corripuens penulti. eum qui mortuus est significat.
Occidit cōponit ex ob & cado: inde deriuatur occidens occidentalis. occasus. occasio occiduus.
Occidit uero producens penultimā: eū q; interficit significat: & cōponitur ex ob & cado.
Occidit: affligit. extinguit. perdit tollit.
Occido is di dor occisus.
Occisio dī genere fœminio ldest qñ multi occidūtur ipsa res occisio dicitur quasi occedio: quia occidi dicimus.
Ocinū genus oleris græcū: origo eius incerta latinis
Occipit incipit. consequitur.
Occipitiū locus post auriculas qd græco bregma βρεγμα dicitur: idest posterior pars capitis.
Ocys ωκυρ græce uelox. und ocyor ocysimus & ocus ocysime.
Ocyor: uelocior.
Occissimus uelocissimus.
Ocyus celeriter. statim leuiter.
Ocyter uelociter.
Ocium: quies.
Ocior ocians.
Ocistei græcum est tabernarius.
Ochozias interpretatur apprehendens deū.
Ochozias frater. ipsius.
Ocreæ tibialia calciamenta quæ furas tegunt.
Ocrea dicta: q; crura tegat.
Ostahedrum. aer. spiritus.
Ostaforum: in quo pluuiæ sternuntur fossoris.
Ostauianus dictus ē augustus ab octauia matre sorore iulii cæsaris: quē ipse adoptauit in filium.
Osteas: aprilis helinū lingua.
Ostaua significat diem iudicii.
Osto deriuat ab okto græco deriuatur octauus octies octuplū: octoni coponit octogita: octigēti.
October mēsis a nūero octauo & ibre dictus: ē. enī octauus a martio. qui ē principiū ani apud hebræos. hic macedonice νττπ βρετεος: hyperbereos: hebraice mesur. מֶשׁוּר ægyptiace phao phi. φαιοφ attice γαλανλιών.
Ostussis octo denariorum est.

Occubat occūbit uel stat. interit. mortuus ē.
Occubuit uictus est. succubuit. manus dedit.
Occubo as & occūbo bis ubui bitus.
Oculat: uidet. pspicit.
Oculata quæ oculis uidentur uera.
Oculatus. uidēs prudēs. acutus aut oculis plenus
Oculi dicti siue quia eos ciliorū tegmina occultunt ne incidentis iniuriæ offensione lædatur: siue quia occultum lumen habent idest secretū uel interpositum: hi inter omnes sensus uiciniores sunt animæ. In oculis enim omne mentis iudiciū est: unde animæ perturbatio in oculis apparet: ut hilaritas. Oculi in facie concauis foraminibus inclusi sunt a quo foratu frōs hominata est. Idē quoq; oculi gemmarum habentes similitudinem mentis prolucentibus contegūtur: per quas quas si per uitrum resurgens mens: ea quæ foris sunt conspiciunt. In medio autem orbium sunt: quas pupillas uocamus: quibus cernendi gratia tenetur.
Oculus eius diminutiū ocellus & oculeus.
Oculi nodi sunt. ex quibus frondes exeunt.
Oculit claudit: abscondit: occultat celat.
Oculit per duo c scribēdū quia culit dicimus.
Oculo is lui occultus.
Oculū secretū: arcanū ab oculendo uel claudēdo
Occultat: abscondit tegit. actiuum est & frequentatiū ab occultu.
Occūbere. finire uitam. supplicium capere.
Occupat: præuenit anticipat.
Occurrens. certum euidentis apertum.
Occurrit: obuiam uenit.
Occurrit aduersatur. repugnat præsto est. accidit
Ode oδῆ græce cantatio: hæc oda odæ: qd cōponitur & cantatur.
Odoeporicū οδοιπορικόν itinerarium.
Odoporicum græce uiatorum. Odos οδος. n. græce uel uia.
Oderan filius sale nepos aram: ex quo nardi.
Odia: inimicitia asperæ.
Odiæ: cantatores græcū est.
Odibilis odio. habilis.
Odiosus: q odio plenus est.
Odi disti odit defectiuum. cuius participiū præteritum est ofus. inde odiū odibilis diosus conponitur ex ofus perofus.
Odollamites interpretatur testimonium in aqua
Odolla locus.
Odontes οδοντες græce dentes.
Odoratus dictus quasi odoris aeris attractus: tacto enim aere sentitur.
Odor dictus ab aere. Nam quid est odos nisi aer contactus.
Odoramenta: diuersorū odorū compositiones: ty miama.
Odoror illud dicimus.
Odora uis canū: q; sciunt illud odorari. i. inuestigare.
Odor ē quod semp odorē mittit. Odorabile uero quod aliunde accipit. Odoriferum autē quod odorē sequitur.

Odor & odos: ut arbor & arbos dicitur.
Oenos οἶνος uinum.
Oebalia ipsa est laconia: unde castor & pollux.
Oeconomus οἰκονομος . dispensator . dispositor regiae domus.
Oeconomia ipsa dispositio uel praemeditatio: aut praeparatio.
Oeconomia ipsa dispositio regis: qua prius ordiatur aut dispositur domus et sic fabricatur.
Oechalia laconiae pars praecipua thessaliae: quae ab urbe sua nomen assumpsit. quae hercules ob iole a crypto rege promissam & negatam euerit.
Oedipus monstrum quoddam humana facie quadrupes fingitur.
Oedipus idest mixtus.
Oedipus & iocasta coniugium fecerunt. Oedipus quidam diuinus soluens problemata οἰδῖπλος οἰδῖπός oedipus oedipodos graece ου οὐ pu latine posita.
Oedipus oedipodis uis producta.
Oche uox exultationis .
Oephi mensura quattuor modiorum idest batris siue uadus sed oephi in aridis: batus in liquidis sumitur.
Oenoforum uas uinariū. Nā οἶνος uinum φορον ē ferre. scribitur enim per pe: sed profertur pē.
Oena graeci uocant. quae latine elementa dicuntur eo quod sibi conueniant & concinnant: miscantur enim quaedam naturae communione.
Oenante: genus laerbae .
Oenotria: tellus proprie sabinorum tractus.
Oenotrii graece dicti cultores italiae primi dicti quod ipsi primi uites coluissent & uinum.
Opha idem quod oephi: mensura ad uarias fruges pertinens. i. tritici ordeis leguminum.
Oestrum animal armentis aculeo per molestum graece oestros latine asilus. Vulgo tabanus uocatur.
Oestrum genus muscarum.
Oetha mons inter thessaliam & macedoniam ubi hercules iacet.
Offa proprie frustum dentium: cuius diminutuum ofella facit: inde offarii coqui: qui offatim idest particulatim excoquunt. Nam offa est latrantium quia in hos canis iacitur & faciat ilico copescit & silescit. Offa geminata. ff. facit tamen diminutuum ofella non geminata. f. quia in diminutione plerumque multa mutantur.
Offam hebraei est: quod graeci uocant ob tyzon genus auri.
Ofella: pericula diminutiuum ab offa corripit. o.
Offendiculum quo quis offendat: oppositio culpa laesio
Offedit: laedit. nocet. aedet. inimicos facit: absterret
Offedo: iuenio uel ipingo. & absolutum ē etiam.
Offensa culpa: ira. qua deus offenditur.
Offensio uitium. aegritudo morbus. ibecillitas.
Offert. praebet. insinuat. immittit.
Offerre. est ultro praebere: inferre uero importare.
Offertorium pro eo dictum quod offeratur idest oblatio quae altari offert: idest sacrificatur a pontificibus.

Ophs graece latine coluber dicitur.
Officere: est alicui nocere. inficere uero colorem mutare. priscianus.
Officio tibi dicitur.
Officia. ministeria: beneficia: merita: gratiae. Officiorum multa sunt genera: sed praecipuum ē illud quod in sacris diuinisque rebus habetur. Officiū autē ab efficiendo dictum quasi efficiū propter decorem sermonis una mutata littera: Aut certe ut quisque agat quae nulli officiant sed omnibus prolint.
Officinae dicuntur loca: quibus fiunt officia.
Ofiofagita pars aethiopum dicta quod serpentes comedat: omnis enim graece coluber faein comedere.
Ofiomate lacerta.
Ofitae: haeretici a colubro nominati dicentes ipsum colubrum in paradiso iduxisse uirtutis cognitionem
Ofincus signum in caelo homo serpente cinctus.
Ofites genus marmoris serpentiū maculis simile:
Ofni interpretatur discalciatus: filius enim fuit heli electus in ministerium sacerdotum. cuius amissionem suo expressit nomine: ut eius uocabulo ueteris testamenti sacerdotum a populo iudaico significaretur ablatum.
Offuciae: fallaciae. aut res ad decipiendum compertae dictum ab offucando: quod est furtum collocare.
Offula: poena uel percussio uel pericula in rotunditate collecta.
Og: interpretatur interclusio: rex basan fuit.
Ogias unus de superstitibus cadmi. qui iunxit facere thebas.
Ogygius: nomen cuiusdam: cuius temporibus factum dicitur diluuium: conditor & rex fuit: nomenque loco & tempori dedit hoc tempore ysaac patriarcha perhibetur fuisse:
O: interiectio indignantis.
Oileus proprium cuiusdam graeci. oileus trisyllabum. oilei tetrasyllabum & trisyllabum. Sic & similia semper una syllaba uincunt in genitiuo quae penultimam breuem habent: ut treuir treuiri Satur saturi: tydeus tydei nisi poetica productio fiat in graecis.
Oniber: interiectio plangentis.
Oy graece ne.
Omas uasa in quibus sortes mittuntur.
Oino interpretatur orsimonia.
O graece filius: .i.
auguri.
Oyranos graece caelum latini dicunt.
Ois graece ouis latine.
Oysia & hypostasis substantia & substantia.
Olla uas ad coquendum dicta: quod ebulliat in ea aqua igne subiecto: & alius uapor emittatur unde & bulla dicitur: quae in aqua uenti intus spiritu sustentatur.
Olla pro illa dicitur.
Olla intrare interpretatur uel tabernaculum.
Ollac habitaculum hoc interpretatur.
Ola summi humen pars posterior.

Olax odorifera.

Olea pondus est retinet tres scrupulos. Olea gemma barbarum est: ex fuluo & nigro uiridiq; & cā dido constat. Olea oliua uel foetus oliuæ. Olea arbor: oliua fructus. Olea oleæ: inde deriuatur oliua oliuum oliuetum oleaginus oleaster.

Oleagina radix oliuæ. Olea & oliua p fructu sæpe posita sunt: sed consuetudo obtinuit oliuam fructum dicere.

Oleaginus de oleæ: sicut faginus de fago correpta penultima.

Oleaster dictus q; sit similis oliuæ foliis sed latioribus. Arbor inculta siluestris amara & infructuosa: cui insertus oliuæ ramus uim mutat radice.

Oleaster oliua agrestis & infructuosa significat hominem sine fructu uel gentilem. Oleaster de omnibus nominibus arborum solum iuenitur masculinum.

Olenium est oppidum in arcadia.

Oleo oles olet olo is eiusdem significatōis.

Olent res ualde malæ uel bonæ: redolent tantum bonæ.

Olentis pro feruentis. Virg.

Oleo oles ui & oleui. Composita uero ab oleo ab oleui adoleo adoleui exoleo exoleui. Redoleo uero quia non mutauit significationem simplicis similiter redolui & redoleui facit: uarro tamē etiam adoleui. Obsoleo quoq; absoleui. Ab oleo uero uel ui. redolo aboleui & abolui facit præteritum. Supina uero ui in turn conuertunt. Quæ uero ui diuisas habent in itum penultima correpta: ut oletum aboletum aboletum & abolitū & cætera.

Oletum, locus putridus ubi homines mingunt.

Oleum est quod de fructu fit. oliua uero arbor. quarum arborū multitudo oliuetum dicitur: sicut quercetum spinetum. oleū græce ελαιον eleon eleos ελεος latine misericordia dicitur.

Oleū significat lætitiā spirituale: ut oleo lætitiæ. augustinus.

Oleū est parū nulliq; rei admixtum ab olea. i. arbore deriuatum. Sed quod ex albis oliuis fuerit expressum uocatur spanum: a græcis omphoridion appellatū. Quod autē ex fuluis & nondum maturis cōis appellat ex his ad usum uitæ primū ē spanum: secundum uiride: tertium cōe. Oleum siq; aquis imerserit. clariora facit ea quæ profundo teguntur occulto. Nā eius natura habet ut cibos cōdiat & lumini fomenta pbeat: & lassum lōgo itinere corpus dum eo unctum fuerit pristinae sanitati restituat.

Oleiros & paros noīa sunt cycladū insulæ.

Oleamella arbor nascitur in palmaria ciuitate syriæ ex eo dicta q; extrinsecus oleum defluat in crassitudine mellis sapore suauis.

Oleasmon herba dicta q; molior foliis sit & caule tenerum.

Ole græce ολν ordeum.

Olda distinctio siue diuerticulū interpretatur.

O

Olfar: odorat' olfar' dict' q; odorib' afficiatur.

Olfatoriola sunt uasa muliebria: in quibus odora menta gestantur.

Olli pro illi uel illinc aut tunc seu ibi.

Ollibama in prophetis ciuitas. in qua edom princeps habitauit. interpretatur uero ingrediens.

Olidum putridū: dictum ab oleo oles olui quasi olitum d pro t.

Olim aliquando præteritum significat: quondam antea. aliquando.

Olim: de præterito & de futuro dicitur: sicut qñ aliquando. unquam.

Olympus dicitur a græco : q; undiq; luceat. cōponitur igitur ide uel deriuatur olympicus olympica icū & ppriū olympus uel olympia: quæ celebrantur in honorē iouis certamina cōponitur olympiadorus olympionite patronomicum fœmininū olympias: cuius masculinum debet esse olympiades.

Olimpias tempus quattuor ānorū in honorē iouis celebrantur: q; olympicus dicitur ab olympo mōte altissimo qui interdū p cælo ponitur: & tunc diuersi ludi fiebant. Olympias āni quattuor.

Agon cōstitutus agræcis apud elidem ciuitatem quadriēnio in una olympiade supputato.

Olympias est apud græcos ānus quattuor ab olimpico agone: q; uenit trāfactis ānis quattuor in quibus finē sortitur agonis tēpus. ppter quadriēniū cursum solis & pp quod singulis ānis sex horæ cōsumptōe in qua driēniū dies unus completur. Quo tpe ab omni generōiq; ætate circūueibat.

Olympiis nūc cælum nūc mōs excelsus in græcia ubi nullus uentus neq; pluuia cadit.

Olimpus mōs macedoniæ tātæ altitudinis: ut in eius cacumīe nec uētus sētiatur nec nubes sed colligant: quia excedit istū aerē humidū: i quo aues cæli uolant: quod ab eis proditū ē: q; solebant nescio quorū sacrificiorū cā memoratū montē ascendere: & aliquas notas in puluere scribebant. quas alio anno integras iueniebant quod fieri nō posset: si uentis aut puluīa locus ille impetretur. de inde tanta ē tēuitas aeris illius ut non spirare duraret. ibi enim ire non poterant: nisi spongas humectas naribus applicarent unde crassiorem & cōsuetū spiritū ducerēt: hi ergo indicauerūt etiā nullam auem in eo loco se aliquando uidisse.

Olimpus dictus quasi hololamphos id est quasi cælū. i. quasi totus lucens. Nā holon .totum phos lux dī græce. hic diuidit achaiā a thracia.

Olimat: limpida.

Olintum: græcia.

Olip tabernaculum meum.

Oliarū genus hærbarū hortolanæ.

Oli bona ciuitas ab ulyxe cōdita.

Otitor hortolanus olera uendens.

Ohutos græcū relatiuum pronomē cōpositum ex quo ppositio articulo & hutos pro nomen tertiæ personæ quod ē demonstratiuum & relatiuum.

Oliua unde græce ελαιον dicitur ex quo in latinū

tractum est. Olea autē ipsa arbor est: fructus oli-
ua succus oleum. Est autem arbor ipsa pacis insi-
gnis: cuius fructus diuersis nominibus appellat
ideſt orchades græca etymologia a similitudine
testiculorum: nam ὀρχηδῖς est testiculus: uoca-
tæ radiolæ: quia longæ sint in modum radiorū
paphiæ a papho insula dictæ. unde prius allatæ
sunt: liciniæ dictæ q̄ optimum dent lumen. pau-
siam quam corrupte pusiam uocant uiridi oleo
& suauī. Syria dicta quia a syria est allata uel quia
nigra est crustumia eadem & uolemus dicta q̄
uolam impleat.

Oliuæ species orcales radii pausiæ.

Oliuæ inuentrix apud paganos minerua perhibe-
tur: unde poetæ finxerunt q̄ hac inuenta uicerit
minerua neptunum. & obtinuerit diluuium at/
ticam terram.

Oliuum oleum.

Oliua significat sanctū misericordiæ liquorem fru-
ctibus abundantem & lucentem: eleos ἐλεος. n.
misericordia dicitur.

Oliueti mons interpretat̄ luminis sive unct̄ionis

Oliua proprium inde oliuensis.

Olocaustrum græce totum incensum dicitur: quia
integra tota hostia igni tradita consumebatur.

Olofora uestis tota ex purpura holon enim græ-
ce totum.

Olographum testamentum est: manu auctoris to-
tum conscriptum atq; subscriptum: unde & dici-
tur: olon enim græce totum graphe γραφή scri-
ptura sic ἡ γραφή dicitur.

Olographia oīs scripturares propria: olon ὁλον
græce totum. inde olor q̄ totus ē albus & olym-
pus: ὁλον enim totum: lampas græce lucēs. hæc
autem cōposita ab ὁλος rectius aspirant: olor
& olympus aliter figurantur.

Olor auis est: quā græci cignum κύνον uocant
dictus q̄ totus sit albus. hic olor oloris: und olo-
nus nautum.

Olor signum ideſt cygnus: in cuius specie cum le-
da iuppiter concubuit.

Olores latinum ē. Nā græce cygni dicuntur.

Oloferica uestis tota exferico. olos enim totum
significat.

Olus ab alendo dictum eo q̄ primum olerib' ale-
rentur homines anteq̄ fruges uel carnes ederēt:
hoc olus oleris.

Olusmolo hærba hortolanæ.

Olus ris un̄ oleto aſolerare ideſt olera culturare.

Omaſum stomachus uel uenter cētipellis uel uē-
triculus.

Oma corpus.

Omelia græce latine sermo uel colloquiū.

Omentum ab omine: quia momento omnia capi-
ebant: quod οἰώων' dicitur græce.

Omentum: membranū quod cōtinet intestinorū
maiorē partem.

Omentare: auguria inspicere.

Omēta auguria maiora.

Omen: auspiciū auguriū: hoc omen ominis

O

Ominosa auguriosa.

Omitto p̄ omitto: componitur ex ob & mitto: bre-
uiatur que apud oratium: ut illusus omittas.

Omne ad multitudinem uel ad numerum pertinet
ut omnis homo ideſt omnes homines. Totus ue-
ro homo ad partes refertur. ut anima & corpus
uel caput manus pedes thorax &c.

Omnis uniuersalis speciei: cōponitur inde oip̄o.
rens oiparens oigena oino. ad uerbium.

Omnipotens componitur ex tribus corruptis oī-
um: potis. ens.

Omnifariam in omnem partem: uel ex omni par-
te discretum. ad uerbium est: cōponitur ex omni
& afferendo uel fando oīno uero intentiuum.

Omnipotens dictus omnia potens: cōe apud Viri-

Omnitenens. omnipotens.

Omnino: in totum.

Ois unde oēs cōponitur omnipotens tia: oīfactor
omnicreator oitenens. oipudens.

Omnimorbia hærba dicta q̄ multis morbis sub-
ueniat: hæc a græcis polyllion uocatur.

Omoicos ὁμοίος græce similes.

Omonyma ideſt uninomia eo q̄ sit ī uno noīe plu-
rima significatio. ut tumulus nūc modos breuis
nunc tumens tellus. nunc sepulchrum significat
Hæc tam in propriis q̄ in appellatiuis inueniunt̄
ut pyrrhus filius achillis & rex epirotæ: Omo-
nyma sunt nomina. quæ in uno nomīe multa si-
gnificant: ut acies ferri oculorum & militum dici-
tur. Omonyma similia dicta.

Omocteleuton: cū uno uerbo plura finiūtur uer-
ba sine cōiunctiōibz nexa: ut abiit abscessit euasit

Omoctoptoton. cū plura noīa p unū casum denū-
ciātur: ut ē illud. Sed neq; currētem se nec cogno-
scit eūtem.

Omoctosis ὁμοιοσύς quod latine interpretatur si-
militudo. p quā minus notæ rei p similitudinem
eius quæ magis ē nota penditur demonstratio hu-
ius species sunt hæc parabole: paradigma. icon' i.
imago. comparatio. exemplum.

Omothonus: maior synochus febris.

Omousiō græce latine unius substantiæ usia οὐσία
enim græce substantia uel essentia dicitur: omo
simul unum: hoc ergo uocatur omousiō: quod
est ego & pater unū sumus.

Omousiō. i. similis substantiæ: quia qualis deus
talis & iago eius. hæc tñ oīa ab ὁμός & ὁμοιοῦ
figurata potius aspirantur.

Omousiō. assimilatio.

Omiri uerbum interpretatur. Omni crispans me-
us interpretatur.

Ov græce quando per omicron. i. o breue scribitur
neutrale ē: & interpretatur quod ē: quādo uero
ὄν p ω ideſt o longum scribitur masculinū ē & in-
terpretatur qui est. On ergo ipse ē creator oīum
& principium q̄ est quod proprie in se & uniuersale
ad omnia.

On inutilitas uel dolor siue iniquitas interpretatur

Onager ονείριος græce asinus agrestis syluaticus

Onager significat heremitam.

Onagri singuli foeminarū gregibus praesunt nascē
tibus masculis zelantes testiculos eorū moribus
detruncant. Quod matres cauētes in secreto eos
occultant. Totiens in nocte uel die rugit quot ho
ræ sunt.

Onagros græce armiger.

Oneyros ονειρος græce somnus latine.

Onerat: cumulat. cōplet. pondere pmit. Nam onus
pondus est. unde dicitur onero oneras.

Onerare: pondus imponere.

Onesiferus: lucrum ferens: abundans.

Onfation oleum qd' ex albis oliuis fuerit expres
sum: græci dicunt: latini uero spanum.

Onfatitis galla agrestis: q̄ medicamibus adhibet

Onyca hærba aromatica.

Onites galbana: pigmenta quædam.

Onix genus marmoris dictum q̄ i se habeat pmi
xtum candorem in similitudine humani unguis
græci enī unguem ονυκ onyca dicitur.

Onyx onycos onyx onicis genus est lapidis.

Onycinus gemma genus metalli uel lapidis.

Onocardia cocco similis est.

Onocetaurus: homo. mixtus asino natura agrestis
Superior pars similis homini: posterior ps asino
significat. bicordes.

Onocetaurus componit ex onos græco. i. asino &
tauro **Onocotalon** græci uocant rostro lōgo: quo
rum duo sunt genera.

Onocrotalus similis cygno.

Onomaton græce nouum.

Onomatopœia: est nomen de sono factum ad imi
tandum sonū uocis cōfusæ: ut hinitus equorum.

Onomatopœia quasi onomatospœia idest nomi
nis factio.

Onomatopœis græce noiationibus idest nomi
num seu uerborū nouis informationibus.

Onomastice ονομαστικη nominatiuus.

Onoma ονομα græce latine nomen.

Onomazo ονομαζω græce nomino.

Onos lyras græce dicitur cū stulto sapientia pmit
titur idest asinus ad lyram.

Onus. pōdus sarcina. onus oneris: unde onero ras
sic & familia quæ habent e in uerbo habent in ob
liquis casibus.

Opaca: amæna. uiriditate condēsa. opaca loca dicta
quasi operta celso aprica contraria.

Opacum: umbrosum contectum. secretum. uiri
de uestitum.

Opalus gēma diuersarū gēmarum colore.

Opansum: obiectum. extensum uelut in scēna qd
undiq̄ panditur.

Oppipare: conuiuium quasi renouat uel compōe
re aut post planctum in cōuiuiū gaudere.

Opis οψις græce facies. **Ophaz** hebraice obry
zum auri.

Opem: auxilium. suffragium:

Opera sunt artes singulorū artificum: opera uero
foemeninum adiutorium esse cognoscimus en
ius diminutium opella.

Operæ idest studia: incorporale est. nam opus ad
corpus pertinet.

Opefida: stabili opitulatione.

Opedere: contraire: quasi pedem contra ponere.

Operæpretiū: necessariū. utile. uel magnopere.

Opperitur: expectat sperat.

Operior riris praestolor pulso.

Opperimentum expectatio.

Opperiens: expectans.

Operire: cooperire. obuelare.

Opperio ris rui opertus o breuiatur in prudentio.
componitur apperio.

Operior & experio deponentia composita a pario
sicut etiam aperio cooperio reperio quod dupli
cauit p in praeterito repperi & comperio. partici
pia enim eorum opertus & expertus. ut aperio a
pertus: non aperio aperitus.

Operosum magni laboris.

Opertaneus. latens.

Opperire: occumbere. cadere mori.

Opes diuitiæ copiae: amplitudo. in singulari non
hēt nisi opis opi opē & ope. pluraliter opes opū
opibus.

Opicardelon gemmā barbari uocant.

Oppida municipia dicta ab ope danda: sed nunc
ciuitates & municipia dicimus.

Oppidani uocabantur: qui in cæteris locis habita
bant q̄ i roma. Nā oppida cætera: sola roma urbs
dicebatur.

Oppidum quidā ab. oppositione murorum dixe
runt: alii ab opibus recondendis. alii q̄ conuētus
in eo habitātū det opē cōtra hostē. **Oppidū** autē
magnitudine: & mœnibus discrepat a uico castel
lo & pago. **Oppidum** ciuitas modica.

Oppido obliter aut oīno ualde satis aduerbiū est.
Opifex opificis dictus q̄ opus aliquod faciat ma
gister auctor.

Opificiū dicitur res aliqua: quæ est in opere uel ubi
opafūt græce ergasteriū εργαστηριον dicit.

Oppilat: obturat. obclaudit

Oppillo las aui.

Oppilio ab ouibus dictus: quia ouilio: est enim cu
stos ouium.

Opima foecunda crassa. fertilis uel cāpestis.

Opimum abundans: pingue profluens. honestū
celebre.

Opimari. impinguari. foecundari.

Opimatio est cum adhuc incerta res latet & nulla
ratione firma uidetur utputa sol quantum sit
maior terra:

Opinio species rationis. diuiditur in æstimatione
& suspicione.

Opinat existimatur suspicatur.

Opinio rumor fama nomen: aura popularis.

Opinio p opinor eiusdem significationis atq̄tus.

Opinatissimus: nominatissimus: frequentissimus

Opinax: manifestus.

Opipare laute opulenterq̄ cōuiuium renouare.

Opipare abundanter: delicate.

Opis auxilii: inde dicitur opimus: componitur o
pitulor. opifex: opulentus opulentior opulentis
simus. opulencia. inops: inopia. copia copiosus.
A b ope oppidum opportunus. lor opportunitas

Cōponit importunus: a quo importunitas.
 Opifera fies. qui cornibus antēnæ dextera leuag
 tenduntur retrouersum.
 Opistotōicus retrorsum contrahitur. cum magno
 dolore dorsi & elunium.
 Ofiodes opio αἰσ serpentinus.
 Oppites genus marmoris maculas serpētinās de
 tinens.
 Ophites serpens distinctus maculis masculus est.
 Opitergiū ciuitas ex illa parte uenetia. inde opix
 ginus. inter tarnisum & forum iulii.
 Opiter opiteris & opitris: qui obito patre uel per
 dito auo uiuente nascitur uel nutritur.
 Opitulatur. auxiliatur sustentat.
 Opitularium auxilium.
 Ophiucus æsculapius serpens esse dicitur.
 Ophiucus idest anguitenens: signum super scor
 pionem. carbonita getarum rex. qui triptolomo
 cum duobus draconibus frumentum serēti unū
 ex ipsis interfecit. uel hercules qui anguem quen
 dam homines interficientem in lydia interfecit
 uel æsculapius apollinis filius serpentem quen
 dam interficiēs pro medicina habuit: unde inter
 astra locatus est.
 Opium crema uitium appeilat: quoniā apud ree
 nas nascitur: est aut succus lassar hærbae.
 Opium quoddā uenenū succus papaueris agre
 stis. hærba lōmnifera.
 Opiza genus feminis legumen quoddam.
 Opizim græce diminuerē: unde dicitur opizi: qui
 uerba frēdent: & uelociter diminuunt. hinc opi
 zo. as. & opizi diminuentes.
 Opplere per duo p.
 Oppletum obliuium usq; ad plenum.
 Oplites οὐραλῖται armatus. miles.
 Opos succus stactæ.
 Opobalsamū lachryma balsami: nam οὐροσ opo
 græce dicitur succus: balsamum autē ipsa arbor.
 Opobalsamū gutta: quæ distillat per i cistas cauer
 nas balsami: cauerna enim ops. dicitur.
 Oponere obiicere: obtendere. obrexere.
 Popa græce. i. upupa auis spurcissima.
 Oportunia græce latine spasimus. i. contractio ner
 uorum.
 Oportunus: congruus. necessarius.
 Oportunitas. facultas. copia.
 Oportet conuenit. Componitur opem portat. im
 personale est: unde opportunus nitas & quæ ab
 his fiunt.
 Oppositum obiectū: cōtrariū aduersum obtinens
 Opprimere. affligere. occidere. obruere. uim in
 ferre.
 Opprobrium: crimen. maledictum.
 Ops terra ideo dicta q; opē ferat frugibus.
 Ops nomen matris deorū uel copia. cuius nomi
 natius non est in frequenti usu. sed quod ex eo
 cōponitur omnis generis est inops inopis: prisc.
 ueteres tamen hic & hæc & hoc ops & cops pro
 opulentus & copiosus dicebant.
 Ops pro terra hæc opis nymphæ. hæc opes diuitiæ
 Opson οψον græce pulmentum:

Optare. desiderare. eligere. in filiū. facere.
 Optarius modus dicitur: q; p eum agere aliqd.
 optamns. ut utinam legerem: & eger aduerbio
 optandi.
 Optio: libera uoluntas. arbitrium. electio. officia
 militum.
 Ophthalmia οφθαλμία oculorū dolor.
 Opertus: genus auis.
 Optimus: primus. summus suplatius: bonus me
 lior optimus:
 Optutū: defensio. auxilium.
 Oppugnat: uincere tēprat.
 Opulens: diues: habūdās. ope plenus idest diuitiis
 Opulentus: copiosus. diues.
 Opulentia: abundantia diuitiæ.
 Opulentia ab ope dicta est. quam si discutias iueni
 es eā tenei modum. Nā quomō opitulatur quod
 nimīū est cū icommodius sit sæpe quam parum.
 Opus opuntis proprium est.
 Opus opetis unde operor aris operatus operatio
 Opus dicitur ipsum quod fit: operatio autem ipsa
 rei actio est.
 Opus est. necessariū est: utile est.
 Or interpretatur montanus.
 Ora finium per o tantum scribendum. hora die
 rum per. h.
 Ora etiā sine h & pluraliter idest uultus facies: cu
 ius singulare os oris.
 Ora finis uestimētorum. Nam græci orō opov ter
 minum dicunt. Hora quando tempus significat
 habet aspirationem: quando fines: non habet: &
 quando plurale est ab ore.
 Oraculū. cæleste respōsū uel ipsū delubrum.
 Oracula sunt templa: ubi oratur: unde & responsa
 redduntur. Delubra autem templa fontes habē
 tia ad purgandos fideles a diluēdo appellata un
 de prius hæc loca altaria non habebant ut tantū
 delubra essent.
 Orare ē poscere deprecari. exorare uero impetrare
 Orare est docte & honeste loqui: inde dicitur ora
 tor facundus. facetus. & eloquēs. non oīs locutio
 est oratio. Oratio nanq; est integra constructio uer
 borum pleno sensu solidata
 Orarium est stola sacerdotis.
 Orarium stola opculum capitis. Oratio dicta. qua
 si oris ratio. Nam orare est loqui & dicere. est au
 tem oratio cotextus uerborum cōsensus non est
 oratio quia non est oris ratio.
 Oratio est uox significatiua ad placitum cuius par
 tes aliquid extra significant: ut dictio non ut af
 firmatio: cuius species in angustissima diuisione
 sunt quinq; interrogatiua ut putasne anima im
 mortalis ē. impatiua ut accipe codicē. Opratiua uel
 deprecatiua ut utinam placeat deo uocatiua ut
 adesto deus. enunciatiua ut Socrates abulat. Sed
 in omnibus quattuor nulla ueritas neq; falsitas ē
 enunciatur uero solum uerum uel falsum: hinc
 ppositiones oriuntur. Hæc diuiditur in duas spe
 cies: affirmatione & negatione.
 Oratio est ordinatio dictionum congruam senten
 tiam perfectamq; demonstrans. De finitio itegre

orationis.

Orator aborare idest dicere uocatus. Orator igitur est uir bonus dicendi arte peritus: qui cōsistit natura: moribus: artibus. Orator est uir bonus dicendi peritus: qui in priuatis & publicis causis plena & perfecta utitur eloquentia.

Oratorium locus orationi tantū consecratus: unde & dicitur: nihil aliud agi debet nisi ad quod factū ē. Ita discernuntur quæ apostolus ait. Obsecro primum omnium fieri obsecrationes. orationes. interpellationes. gratiarum actiōes. Precatio & deprecatio a multis idem putatur. quod quotidiano usu omnino praeualuit.

Qui autem distinctius locuti sunt precationibus utebantur in aptandis bonis: deprecationibus: i deuit andis malis quasi mala precando depellat imprecari uero mala: quod uulgo dicitur maledicere. Sed iam nunc siue precationes siue deprecationes eodem sensu. pene ois frequentat ecclesia: ut precationes accipiamus dictas quas facimus i celebratione sacramentorum antequam illud: quod est in domini mensa incipiat benedici: orationes cum benedicuntur & sanctificantur & ad distribuendum cōminuit quā totā petitionē fere ois ecclesia dominica oratione cōcludit. Interpellationes uero sicut qdam codices habent postulationes. tunc fiunt cū populus benedicit. Tūc enim antistites uelut aduocati susceptos suos p manus ipositionem misericordissimæ offerunt potestati. Quibus paratis & parato tanto sacramento gratiarū actio cuncta concludit: quam i his ēt uerbis ultimam cōmendauit apostolus.

Orbare auferre: demere: eripere

Orbo asauī.

Orbes rotūditates anni. gyri orbem græci cyclum dicunt.

Orbis a rotūditate circuli dicitur: quia sicut rora est unde etiā breuis rotella orbiculus appellatur: unde quoniam enim oceanus circūfluens eius i medio: ambit fines habet etiam tres ptes Aliam Europā Africā nō æquali diuisione. Na alia a meridie p oriētē usque ad septētrionē puenit. Europa uero a septētrione usque ad occidentē. Inde africa ab occidente usque ad meridiē unde duæ dimidium tenent: aliud uero dimidium sola alia. Sed ideo iste due partes factæ sūt: quia inter utrāque ab oceāo mare magnū ingreditur: quod eas interfecat.

Orbis is. inde orbita urbs & que ex hoc deriuatur Componitur exorbita.

Orbita uestigium rotæ ab orbe dicta.

Orbita secreta stracta fraudata.

Orbi: pupilli orphani dicti quasi orbatī.

Orbitas amissio filiorum. p̄sc.

Orbus ab orbo as.

Orbus qui liberos nō hēt quasi oculis amissis.

Orbus dicitur quasi orbibus. i. oculis uacuatus: inde orbo as orbatas & orbito itas.

Orchades genus oliuæ græce: dictæ a similitudine testiculorum.

Orca amphoræ species: cuius minore uocabulo ur

cetus diminutione urceolus.

Orca umbrosa.

Orchades isulæ oceani itra britaniā positæ numero. xxiii quarū. xx. desertæ sunt. iiii. coluntur.

Ocichestra op̄χιστρά locus separatus in scēnain quo erant senatores & principes.

Orchibeta genus orbis.

Orchis hærba dicta quod radix eius i modum testiculorum sit: quod græci orchis orchis uocant: eadē est satyrion.

Orchestra locus ē quidam in teatro ubi cantabant & psallebant hystriones & mimi.

Orchestra pulpitum.

Orco op̄κω græce iuro inde orcus qui iurat aias non dimittere.

Orcus mors: orculus psagium.

Orcū pagani uocant quasi receptorē mortuorum unde orca uocatur uas quod recipit aquas: iple a græ. charō siue pluton: latine uero dies piter dicitur.

Ordeolus paruissima & purulenta collectio i capillis palpebrarū cōstituta i medio lata & ex utroque conducta ordeī granū similans unde & dicitur.

Ordeum dictū: quod præ cæteris generibus frumēti ante fiat aridum: uel quod spicas habeat: horū tria sunt genera. exaticū quod sex ordies habeat: quidā catharnicū dicunt: quoniam animalia melius quā triticū pascit alterum disticum eo quod duos ordines habeat: hoc plerique calaticum uocant. tertium trimense quia cum cogit uerno seminatur. & celeriter colligitur.

Ordeum palea tegit legis litterā significat: hinc ordeaceus de ordeo sicut aureus de auro.

Ordeus. pondus retinet lentes duas.

Ordinarius miles ē: qui per integrū militat ordinē: nec adhuc cōsecutus ē aliquem gradū dignitatis uel honoris. Est enī gregarius idest humilis militiæ. Extraordinarius est. qui ob uirtutē promouetur ex ordine. Ordinarius dictus quia i dignitate cōsulari ordinatus erat uel quod alios ordinabat. uel super ordines dignitatem habēs: uel per gradus idest ordines ad lūmū gradum perueniebat.

Ordinare: disponere. dirigere castigare.

Ordinatus. dispositus. electus. decorus.

Ordinare distincte. subtiliter apte.

Ordiri. incipere: instituere. inchoare. Ordior ris. orsus.

Ordo: gradus dispō. summum consilium.

Ordo dicitur cum diuersarum rerum unaqueque proprium tenet locum.

Ordines angelorum nouem eē sacra testatur scriptura. Nam homo decimus ad complendum numerum electorum ē creatus. idest angelos. archangelos: uirtutes. p̄ates p̄cipatus: dominationes thronos. cherubim atque seraphi. Angeli græce nūcii dñr. qui minima nūciāt. Archangeli summi nūcii. quia summa nūciant. Virtutes illi dicuntur spūs per quos signa & miracula frequentius fiunt. P̄ates quoque dictioni optentius uirtutes aduersæ subiecte sunt. ne praeualeant tentando homines. Principatus qui ip̄is quoque bonis spiritibus

quæq; sūt agenda disponūt. eisq; ad explenda diuina ministeria principantur. Dñatiōes quorum miræ potentia cætera agmina ad obediendum subiecta sūt. Principari. n. ē: iter reliquos priorem existere. Domiare uero subiectos quosq; possi dere. Troni qbus ad exercendū iudiciū dñr. p̄si deī. Cherubim tanto perfectionis scientia pleni sunt. quanto uicinius claritatē dei contemplant Seraphim qui incōparabili ardent amore ex singulari propinquitate conditionis.

Orcades nymphe a mōtibus nominatæ sicut dryades ab arboribus.

Orcades deæ montium.

Orthena proprium ciuitatis.

Oreph foramē in quo coluber ingreditur.

Oreph interpretatur foramen colubri uel siccitas.

Orestes filius agamēnonis fuit. Orestes oresiæ & orestis. huiusmodi. n. quæ in oyoy apud græcos genitium faciunt: sepæ sunt prime & terciæ declinationis.

Orreum agræco uerbo recōditorium uel reposito riū pōt dici: eo q̄ ibi homines fruges reponant.

Orexis uomitus eo q̄ ex ore exeat.

Orexia polyfagia: idest multa comestio: quando extra naturam comeditur.

Orfani græce. pupilli latine: desolati sine patre.

Orfanatioñū locus in quo pueri orbari parentibus pascuntur.

Orfeus nescio quomō a paganis inferni sacris preponitur: quasi deus uel potius sacrilegiis.

Orfeus museus linus apd græcos atiquissimi poetæ: q̄ & theologi dicti sūt tempore ioseph.

Organū generale nomen est uasorum oīum musicorū: quis pro cōsuetudinē organa proprie dicatur quæ inflantur foliis.

Organica in musica est secūda diuissio in his quæ spiritu cōstante repleta in sonū uocis aīantur ut sunt tabæ: organa: padoria: & cæt.

Organarius qui utitur organis.

Orge ira.

Orgia sacrificia ἀπὸ τῆς ὀργῆς quæ pro furore celebrantur. ut liberi & matris deum.

Orgia item mēsuræ: quæ latine dicitur urna.

Orgia apud græcos dicuntur sacra oīa quæ latini cærimōnias dicunt. Orgia sacra liberi ministeria aut initia.

Orgiste græce iratum est.

Oros opoσ terminus græce.

Oria parua nauicula piscatoria.

Orithos ciuitas inter macedoniā & epirum.

Oriens prima pars mundi ē idest caput & quasi facies ab exortu solis nuncupata. Cum autē i oratione ad orientē cōuertimur: unde cælum surgit non ideo facimus quasi ibi tantum habitet deus cæteris partibus desertis. qui ubiq; presens est non locorum spatiis sed maiestatis potentia. Sed ut admoueat animus ad naturam excellentiorem se conuerti idest ad deum cum ipm corpus eius quod terrenum est ad corpus excellentius idest cæleste conuertitur.

Orientes quidā fluuius syre iuxta antiochiæ muros decurrēs dictus quia solis ortu oritur.

Oriæ freni: & habent ab ore dicuntur.

Origanum quod latine colora interpretatur dicta quia ifusa coloret uinū: hæc hærba calida est.

Origenarius uernaculus.

Origeniā hæratici ab origine auctore exorti sunt dicentes q̄ non possit filius patrē uidere. & spūs sctūs filiū. aīas quoq; in mundi principio dicunt peccasse. & pro diuersitate pctorum a cælis usq; ad terras diuersa corpora quasi uincula meruisse: ea; cā mundum fuisse factum.

Origon neutrum uellum nauis.

Origo genus. stirps. principium.

Orion uenator. qui conatus est stuprare dianam sagittis interfectus est.

Orio uel orion nomē syderis. qd̄ dī septétrio.

Orion astrum atē tauri uestigia fulget dictus ab urina idest inundatione aquarum. Tempore leni hyemis tempestatibus tonat. hanc latini uirgulā uocant. ut sit armatus ut gladiis & stellarum luce terribilis & clarissimus.

Orion uenator de urina iouis & mercurii natus unde urion prius dictus est. quem secum nube re uolentem diana interfecit.

Orion stella a gladio dictus inde eam latini iugulam uocant. hi oriones in ipso pondere hyemalis temporis exoriuntur: suoq; ortu imbres & tēpestates emittūt & maria terrasq; turbant.

Orior sicut & morior secundum quartā etiā declinauerūt antiqui. nunc uero secundum tertiam.

Orior a te deponēs passiuam uim habet: deriuata unde dponētia & neutra sūt ut adrior & odorio.

Orior teris ortus tus oriens orientalis oriundus da dum cōponitur exorior abortiuus.

Orit: nascit: incipit. gignit. pcedit. editur.

Oritis gēma ē globosa spē. i. syderis.

Oriūdus ortus: gēitus. gēus trahēs similis orienti.

Orizon media sphaera apparēs sup tertiam.

Oriza genus subtilissimæ pollinis. i. farinæ.

Oriza potio

Omen græce appetitus.

Orine impetus.

Ormizatus: ferro alligatus.

Ormillā. fabula.

Ornare: collere: decorare.

Ornamentū: decus gloria: laus. dignitas. ornatus.

Ornamēta p̄tiosa uestimenta dicta q̄ eorū cultu uultusq; decorent quasi oris notamenta.

Ornatus tus cultus. hītus uestiū decoratio.

Ornatus ornata ornatū. lucidus. nitidus. cultus. luculentus.

Ornamenta: militaria arma. tæla. & cætera.

Orna unius anni palea uel aliquid.

Orna sepulchra.

Ornias maledicta domini.

Ornis opññ opvīoōs græce gallina.

Oris est gallina africana pinguiissima.

Orni: steriles arbores saxosis montibus nascuntur pyro inseruntur.

Ornus genus arboris. prisc. hec ornus orni.
 Oro oras oror passuum
 Oroatura unius mensis capadoce.
 Orobum græcum uerbū ē. ē autem genus legumi-
 nis. quod hærbum dicitur.
 Ormoa uisus: somnii ciuis omanus.
 Oroma uisio interpretatur.
 Oromen foramen mæroris interpretatur.
 Oruntis fluuius syriæ p antiochiā currens.
 Orontes tæ uel orontis.
 Orontes litiorum rex fuit:
 Orontes mons.
 Oros græce uiso prisc. oros mons græciæ.
 Orsus est: loqui cœpit. ab ordior diris orsus.
 Orsa est: loqui cœpit initiata
 Orsia mysteria uel initia.
 Orsū in hâc partē: inde cōponit' seorsum idest sepa-
 ratim. quorsū dextrorsū sinistrorsum.
 Orta: nata. ab orior oriris.
 rticolæ: ortolani ortum colentes.
 Ortygia eadē est delos. Ortyx enim græce cotur-
 nix. alteria mutata est in ortygiam.
 Ortygia est insula prætenta Siciliae.
 Ortina ciuitas iuxta nursiam.
 Ortygometra genus auium idest coturnices cibū
 habet uenenorum sãmia: quas ueteres uesci in-
 terdixerunt. Solum enī hoc animal sicut homo
 caducum morbum habet.
 Orthodoxos græce recte gloriosus idest qui recte
 credit & uiuit.
 Orthodoxus est recte credens & ut credit uiuens
 orthos. n. græce recte dicitur. doxa gloria. opinio
 uir. rectæ gloriæ & opinionis. Quo noīe non po-
 test uocari: qui aliter uiuit q̄ credit. Orthodoxus
 rite catholicus homo dicitur fide rectus ut uita
 probabilis qui græce uir rectæ gloriæ & senten-
 tiæ dicitur.
 Orthographia græce recta scriptura: contra impe-
 ritiam librorum. Orthos enim græce recta: γρ̄φ̄
 φ̄η graphe scriptura interpretatur.
 Orthographæ græce idest recti scriptores.
 Orthogonumena: recti accentus.
 Orthogonium idest recti angulum. inde triangu-
 lus unum solum habens angulum. rectum.
 Orthogonius triangulus dicitur. sic.
 Orthos græce rectum.
 Orthogora ciuitas orientis uel fluuius indiæ.
 Ortus orta ortum: natus. genitus. creatus subito ui-
 sus. ab orior riris.
 Ortus uero ortus: natiuitas. genitura. subita appa-
 ritio. processus.
 Ortus orti: ager amœnus. oleribus abundans uel
 paradysus.
 Ortus olerum inde dictus: q̄ semper ibi aliquid
 oriatur. Nam cum alia terra semel in anno aliqd
 creet: ortus nunquā sine fructu est.
 Os correprum ossis facit. Quidam tamen ueterū
 hoc ossum & hoc ossu proferebant.
 Os uero productū oris facit. Ossum uero οσ̄ Son
 ostēō græce dicitur. Os osculum sicut cætera mo-

nosyllaba in s̄ uocali antecedente culus assumit
 mas masculus. flos flosculus. Quod osculū quis
 formæ sit diminutiua: tamen quia aliam habuit
 significationem fecit ex se aliud dimiuntium
 oscillum.

Os dictum quasi corporis ostium cuius duo sunt
 officia. uictus sumendi & loquendi. Os osculum
 ex hoc osculo ris. Ostium quoq̄ ex quo ostiari
 us & ostiatim. Oro quoq̄ uerbum ab ore & ora-
 culum. orator. oratrix. oratio oratorium. orabilis
 oramen. Componitur adoro peroro exoro: deri-
 uatur ador indeclinabile. Ab ore quoq̄ compo-
 nitur oscinit idest coruus.

Osciro tas ostendo. ostium: unde hospes. hospita
 hospitor aris. hospitalis. hospitalitas.

Os oris uultus facies uel forma corporis. Ossa for-
 titudinē animæ significāt. Ossa pro os Sē a græ-
 co translātum. Nam. t. transit in. s̄. prisc.

Ossa a busto dicta quia antiquitus cremarentur:
 uelut alii putant ab ore quia ibi pateant. cū alibi
 cute tegantur. inde osseus.

Ossa partes in animalibus priores: sicut lapides ci-
 neres reliquæ umbræ animæ sepulchra.

Ossa qdam mōs thessaliæ. scēmininū facit. statius.

Ossamania februius mensis.

Osi, salua me: August.

Osanna lætantis est uox.

Osanna saluifica: siue saluum me fac. o si enim sal-
 ua. anna interiectio deprecantis ergo osianna in-
 tegre dicitur.

Osianna uox est obsecrantis. sicut nonnulli dicūt
 qui hebræam linguā nouerunt magis indicans
 affectum quā rem aliquam significans: sicut sunt
 interiectiones apud nos: ut cum dolentes dici-
 mus heu. cum delectamur dicimus uah. Quod
 in eo ita credendum est: quod neq̄ græcus: neq̄
 latinus hoc interpretari potuit.

Osianna in alterius linguæ interpretationem in
 toto transire non pōt: multi super hoc sermone
 diuersa finxerunt. Equibus noster hilarius in cō-
 mentariis matthei ita posuit. Osanna hebraice in-
 terpretatur redēptio domus dauid. primū redem-
 ptio hebraice ephod: inde domus beth interpre-
 tat'. Dauid uero non esse insertum pater. alii opi-
 nati sunt dici osanna gloria uonuulli gratia. Re-
 curramus ergo ad ipsam fontem dicentem mat-
 theo. Turbæ autem clamabant osāna filio dauid
 benedictus q̄ uenit ī noīe dñi osanna in ex cellis
 Osanna barrama mattheus posuit. i. osāna in ex-
 cellis: quod saluatore nascente salus in cælū usq̄
 ad excelsa peruenit. Denique in psalmis legit'
 a dauid pphetarū. O dñe saluū me fac. o domine
 bene prosperare: benedictus qui uenit ī nomine
 domini. & deus dominus illuxit nobis: unde euā-
 gelistæ narrant phariseos & scribas idignatos &
 commotos q̄ uiderunt populum psalmi pphe-
 tiam intelligere super christum cōpleram & cla-
 mantes pueros osanna filio dauid benedictus q̄
 uenit in nomine domini. omnium euangelista-
 rū scriptura cōsentit' de uerbo osanna: quia ī græ-

cum transferri non poterat sicut alleluia ipsum hebræum posuerunt. Lucas igitur græci eruditissimi sermōis uidens proprietatē sermōis nō posse melius transferri: arbitratus ē magis tacet quā id ponere ad summā: sicut nos hēmus interiectiones: ut cū exultādo dicimus uah: & quando si lētiū uolumus iperare. strictis dictis coartamus & cogimus insonandū: ita hebræi habent proprias interiectiones: ut quādo uolūt dominū deprecari: ponāt uerbū petentis affectū. i. anna domine qđ .lxx. dixerunt o domine osi ergo saluifica interpretatur anna interiectio deprecantis est motus animi significans sub deprecantis affectu.

Osanna genus est lignonis.

Osa primū puto ab osse factas: & quāuis ex alio genere nomē tamē pristinum retinent. hæ osa hæ osa: calciamētum altissimum.

Osci hoc oscor: capani dicti ore immundi habiti unde oscines idest ore canentes aues dicuntur quarum augurium uoce capitur: ut corui.

Oscines aues uocantur: quæ ore tantum auspiciū faciunt: ut coruus cornix picus.

Oscillum diminutiuum ab osculo uel est forma ad oris similitudinem idest laruæ. dicta oscilla q̃ in his cillerent idest ora mouerent.

Oscilla genus ludicri proprie funis ligatus agitatione producentem sedentem.

Oscitare: os aperire. casmare. os extendere.

Oscitans: patefaciēs os. somniculosus.

Oscitatio oris apertio uel extensio. prisc.

Oscito as & oscitor aris eiusdē significationis antiquitus.

Oscobaras: mons orientis inter dalias & caracas & parthionas: ubi ganges fluius ortus & laser nascitur.

Osculū filiis dare dicimus: pacem amicis: uxori basium: scoto suauium. Item osculum est charitatis & pietatis pignus uel signum amoris: basium blandicie: suauium uoluptatis. Quod qdam uersibus distinxit. Basia coniugibus sunt: oscula dantur amicis. Suauia lasciuia miscent grata puellis.

Osculor te & a te dicimus commune.

Oscæ saluator aut saluans interpretat. dum enī iram dei in populo israel ob crimē idolatriæ propter qđ ezechias rex iuda sublati idolis præcedentium regum templū domini purgauit.

Osephilosē idest qui amauit.

Osi libera uel salua hebraice.

Offi fragus auis uulgo appellat: quæ ossa ab alto demittit & frangit unde nomen accepit.

Ozin ozein olere græce. οσμοσ ἴσμεν odor.

Osiris fuit maritus isidis gigas. ipse ē & semphr deus ægypti frater fuit titanis. a quo dilaniatus est quem isis diu quæsiuit & tādē inuentum saluauit: unde sic populus adhuc eum salutat.

Osius pius in deum interpretatur.

Osores idest odium exercentes odiosi.

Oso ab odio dictus idest inimicus. qui aliū odio habet.

Osthena: propriū ciuitatis pro orthena dicimus

unde aspiratio seruatur adhuc.

Ostea οἶα græce: ossa latine. prisc.

Ostēdere ē semel sine aliquo lenocinio demonstrare.

Obstentare uero cum aliqua iactantia.

Ostendo dis di ostētum & ostensum facit cōponitur attendo.

Ostentabile: est quod certa rei demonstratione cōstrigitur: ut Cicero: hic tamen uiuit: immo in se natum uenit.

Ostentat: iactat. uideri procurat.

Ostentatio: ostentio cū elatione. uana gloria.

Ostenta dicta q̃ aliquid futurū ostēdere uideantur.

Ostentum omne auguriū. prodigium. monstrum uel ostentatio.

Ostia: aditus. portus. introitus uel fores.

Ostia ab ingressu & exitu fluminum ī mari dicta.

Ostia ciuitas: quā augustus marcus ī exitu thyberis condidit: quā ab ipso situ ostiam nominauit.

Ostiani idem & ianitores qui in ueteri testamento electi sunt ad custodiā tēpli ut non ingrederentur id immundus in omni re. Dicti aut ostiarii ab ostiis templi cuius tenētes clauem oia intus custodiunt: atq̃ inter bonos malosq̃ habentes indicium fideles recipiunt: infideles respuunt.

Ostiatim nominatim. singulatim. pprie priuatim.

Osticium color quia ex uisio est: sit enim ex fuligine tectorū eiecta affiduis ignibus unde coctū flammæ est.

Ostiliā nam deam pagani putauerunt: cum segetes nouis aristis æquant quia ueteres ostire æquare dixerunt.

Osteum est quod aperitur: ostia uero sacrificium.

Ostium est quo ab aliquo arcemur ingressu ab obstando dictum: uel ut quidā dicunt quia hostem morat huic est ostia tyberina. quia hostibus sacrificabatur.

Ostcon οἶον græce: ossum latine: stoma: ὄμα uero os oris.

Ostracono ὄπρακον græce testa.

Ostriatides gemma est similis testæ & cuteri: unde dicitur.

Ostratus ē pauimentum: testacium: dictum q̃ fractis testis calce admixta fiat. testa enī græce ostracon dicitur.

Ostrea ὀστρεα animalia marina: dicta a testa q̃ mollicies carnis interior munitur.

Ostreum & ostrea neutrum & fœmininum.

Ostrea: gemma preciosissima.

Ostriferus: in quo abundant ostreae.

Ostrum appellatum: q̃ hæc tictura ex testæ humore elicitur: Murex enim coclea ē maris: quæ alio nomine cōchilium dicitur. quæ circuncisa ferro lachrymas pupurei coloris emittit: quibus tingitur purpura: quæ ostrum dicitur.

Ostrū ornamentū sellæ regalis pupura conchiliū.

Otha græce auriculæ.

Otalgia. dolor auricularum.

Otiosus: desidiosus. trepidus piger.

Oti oris: spatior. nihil operor.

Otiosus: lente. tarde piger. equiete.

Otium: quies.

Otiolum uerbū est: qd̄ aut ratione iustæ necessitat̄is aut int̄tione piæ utilitatis caret.

Orthoniel interpretat̄ tps̄ eius: deus uel rep̄sio dei.

Orhriades: otrei filius.

Ochrys mons thessaliæ.

Oua dicta q̄ sint uida: ab eo q̄ intrinsecus humore sunt plena. Nam humidum quod exterius humorem habet: uidum interius. Quidam putant a græco ouum uictum. Nam illi ωοϋ dicunt u l i t e r a ablata.

Oua quædam inani uento concipiuntur: sed non sunt genarabilia nisi quæ fuerint masculino concubitu concepta quorū tantam uim dicunt esse: ut lignum profusum eis nō ardeat: ac ne uestis aduratur: admixta quoq̄ calce glutinare feruntur ultri fragmenta.

Ouat: gaudet. exultat & exilit: & ouans prima bre.

Ouatum ouo tēperatum uel simile ab ouo deriuatur: sed melius ab ouare.

Oues significant populos fideles innocētiæ fructū dantes.

Ouilia sunt ubi greges includunt: ab ouibus dicta.

Ouis molle pecus lanis de corpore ab oblatione dicta. quia in initio non tauri sed oues in sacrificio mactarentur. Ex his quasdam bidentes uocant: quæ inter octo dentes duos altiores habent: quæ maxime in sacrificio gentiles offerebant. Ouis in aduentu hyemis ad escam est inexplēbilis.

Ouillus ab ouino diminutiuum. Ouinus uero: ab oue deriuatur.

Ouis inde ouicula ouile. ouinus ouina nū: & ouillus la lum ouilio.

Oxea οξεία acutus dicitur.

Oxea acutus accentus. Oxea acutus morbus qui aut cito trāsīt aut cito interficit: ut pleuresis frenesīs: Oxu enim acutum & uelocem græci dicunt.

Oxyfabus uncia una & scrupuli pondus est.

Oxyfabus genus mensuræ græcum est: quod latini acitabulum uocant.

Oxigamus acutus angulus: unde oxigonius triāgulus dicitur qui omnes tres angulos acutos habet. Nec enim orthogonium uel amblygonium potest habere.

Oxygaros: acetum cum liquamine mixtum.

Oxy οξύ enim acetum græce: garros liquamen dicitur.

Oxymelli dictum q̄ aceto melli permixta conficitur materia unde dulcedinem retinet & acorem.

Oxymum: acetum cum uino mixtum.

Oxyme græce uappa.

Oxos οξύς uulgus græco nomine uocat acetum hoc latine dolores appellant uel acetum.

Oza: robur domini interpretatur.

Ozias interpretatur fortitudo domini: ipse ē & azarias duplici nomine. qui illicite præcipiens sacerdotium lepra percussus est.

Ozima sunt uiscera bouum.

Ozirat iunius mensis syrorū lingua.

Ozoli populi dicti a putore paludis uicinæ.

Littera cum h prius positum in loco q̄: qd̄ adhuc facimus in græcis dictionibus: in latinis tamen pro ph. f. scribere cœpimus: hæc græce plu dicitur.

Pabulū a pascō: gramen herba. flores. pratum species hærba.

Pabulor aris a pabulo.

Pabulari: gregem pascere.

Pabulator pastor qui præbet pabula.

Pabo: genus uehiculi.

Pabu barba.

Pabula: bruma niues.

Pacare: pacisci.

Pasturium. plantatorium.

Pacatus: propiciatus. mitis. lenis placatus.

Pacificator: arbiter. medius. auctor concordia.

Pacifico & pacificor eiusdem significatōis antiquus.

Pacificus: pacem amans.

Pacificor pactus deponens.

Pacisci: pacē reintegrare pacem pagere: pacificare.

Pachinus promōtorium Siciliae austrum spectans dictū ab aeris crassitudine. Nā pachys est crassus mons appositus siciliæ. Pacis uocabulum uidetur a uocabulo sumptum. Horatius: pluraliter paces Pacon ægyptiorum lingua aprilis mēsis.

Pagouantes: planātes.

Pacta: firmata uel instituta a paciscor pacisceris.

Pacti oī institutum uel ratio. propositum secta.

Pactum inter partes ex pace convenientes scribit̄ legibus & moribus cōprobatum: & dicitur pactū quasi ex pace factum ab eo quod ē pango pepigi.

Pactum a paciscor uel pango fit. priscianus.

Pactolus fluuius assyriæ harenas aureas trahēs unde a quibusdam chrysaūra uocatur.

Padus italiæ fluuius a iugis alpiū fusus ex tribus fontibus oritur. quorū unus dicitur padus a quo nūcupatur: hic a græcis eridanus dicit̄ ab eridano solis filio: qui & phœtō. Augetur autem liquecētibus niuib⁹ & cum accessu. xxx. fluminum circa rauēnam in adriaticum fertur.

Padani agri padi scilicet.

Padus galliam iter italiam cisalpinam fluit ad orientem.

Paphlagoni orti sunt ab arfaxat filio gomer: nepote gomer.

Paphlagonia regio terminans asiam minorem a septētrione iuxta galaciam est.

Paphos insula ueneri consecrata: ipsa est & cypros Pagani ex locorum agrestium cōpitis & pagis in quibus gentiles succos idolaq̄ statuerunt: nuncupati sunt.

Pagani dicti a pagis. i. conciliabulis quibus inhabitat.

Paganus: uilanus a pago dictus ab eo q̄ est pige. i. πηγὴ. i. fons de quo rustici potant.

Pagani unum deum negant: & adorant creaturā.

Pagi ab ædificiis loca iuxta fontes & firmā terram componitur ex græco pagi uillæ dictæ πατόν

πῶς.i. fontibus: circa quos uillæ consueuerat
 condi: unde pagani dicti ex uno fonte potantes:
 page enim græce fons.
Pago gis pro pacifcor.
Pagæ memoriæ.
Pagis: palum figit aut citharam tangit.
Pagina non uidetur esse deriuatum: cum penulti-
 ma corripitur.
Paginæ: partes foliorum in libris dictæ quod sibi inuicem
 compingantur.
Pagrum: piscis: quem græci phragum ideo uocant
 quod duros dentes habens ostreis pascatur.
Pagus fluuius uel collegiū curiæ uel possessio am-
 pla sine aliquo iure: unde paganos dicimus alienos
 a iure uel sacris institutionibus.
Paisiois græce: armatura participium.
Paisis nomen armaturæ significat.
Pala quæ uentilabrum uulgo dicitur.
Pala est quadrum pallium mulierum deductum
 ut ad uestigia affixis in ordine gemmis dicta a
 πᾶλαι ὅτι mobilitate quæ est circa finem eius siue
 quod rugis crispantibus sinuata sit.
Palam persona caret: quia id significat: quod omnes sci-
 unt ideo ad omnes refertur id est aperte.
Palantes: gaudentes.
Palantes: palam uagantes sparsi.
Palo palas a palam: unde patet: a quo patulus patu-
 la lum. patens tior patentissimus patēter parefco
 scis patera patella: componitur patefacio pelagus
 patēs lacus. A pala palatū palariū palatinus na nū
 a pala componitur propalo platea prandeo pran-
 des prauus prædiū palus palustris paludamentū.
Palanter incompote disperse uagantur.
Palabundi uagi.
Palantur uagantur.
Phalanx phalangis lingua macedonum a nobis ca-
 terua seu legio dicitur: foemininum est.
Phalanges multitudines ordinatæ.
Phalas dicunt ligneas turres: hinc phalarica genus
 tormenti quod de turribus iacitur mirabiliter in
 hostes.
Phalarica genus gradis hastæ aut telicuius prima
 breuiatur.
Phalanga fustis: cui aliquid delegatur.
Phalangius ut gladius.
Phalaria cum milites ad palos exercentur.
Pallas minerua dicta ab insula palene in qua nutri-
 ta est uel græce ab hastæ concussione uel quod pallā-
 tem gigantem occiderit.
Pallas tritonia minerua athenæ idem quod sapiē-
 tia. Nam pallas noua interpretatur. quia nullam
 scit uetustatem hic palas palātos græce latine pa-
 lantis hæc palla pallados latine palladis. Quæcun-
 que igit masculina nō habent in genitiuo. in an uel
 in as uolunt terminare uocatiuū. more græco ut
 o pallan pallas.
Pallas filius euandri. qui ab arcadia illuc ubi modo
 roma est uenerat adiuuans æneam: interfectus ē
 a turno.
Palladium Palladis id est mineruæ simulacrū.

P

Pallanetum murus: uel fastigium
Pallanteum urbs fuit ubi est roma ab enādro eius
 quod comitibus condita. qui ex arcadia & a proauo
 pallante exorti sunt a cuius nomine pallanteum
 dixerunt in montibus.
Palārus quidam dux octauus ab hercule qui taren-
 tum condidit.
Palamedes unus de principibus græcorum.
Palamedes palamedos græce latine palamedis.
Phallaris inuētor tormenti fuit quod tantū dicitur.
Phalata massæ caricarū. massæ deficiis dictæ quia ī-
 ter duos palos positæ siccantur ad seruandū.
Palatæ in regnorum libro massæ sunt: quæ de rece-
 tibus ficis compingi solent.
Palatini cretenfes.
Palatium a palante arcadum principe dictum in
 cuius honore arcades oppidum contruēntes &
 regiam ipsius palatium uocauerunt. unde palati-
 nus tina palatinum
Palatini id est palatio utentes & commorantes.
Palatum nostrum sicut cælum est positum: unde
 & apollo deriuatur: sed & græci uranum οὐρανὸς
 uoy dicunt eo quod pro sui concauitate cæli similitu-
 dinem habeat.
Pala πᾶλαι lustra græce.
Pala sunt membra dextra læuæque eminētia dictæ
 quod in luctando eas premamus: quod palein πᾶ-
 λαί ev græci dicunt.
Palea a quibusdam dicitur quod pala uētiler: ut fru-
 menta purgentur. Gentile a quadam pales frugū
 inuentrice noiauerunt: quā cererem esse uolunt
 Itē a pabulo palea dicta: quod ea primum in pascen-
 dis animalibus pberetur. cuius natura nil fluere finit
 Econtrario poma maturat.
Palea significat peccatores.
Palearia plurale a pelle dicta id est pelles dependen-
 tes ex gutture. Ipa est generosiras in boue.
Palea singulare pellis bouis a pendendo dictum.
Palliat ueste non candida usus.
Pallere: deficere. pallidum esse.
Pallēs: luridus decurrens deficiens. timens.
Pallentes morbi: quod pallidos faciāt.
Pallentes in ezechiele sexta pars cubiti est quod
 est palmus.
Palene insula
Phalleræ: bullæ ornāmēta equo & sunt pprie un-
 de phalero ras.
Phaleras dicimus ornatus sermonum adulatoria
 uerba græcū est.
Phaleratus: ornatus: aut ficticius.
Phalergium: ornamentum.
Pales unde & palea: hanc deam cererē & uestam
 & talem dicebant pagani cuius sacra palilia.
Pales a pabulando pecora dicta dea pabulorum.
Palestina puincia.
Palestini urbem metropolim habuerunt quæ nūc
 dicitur ascalon.
Palestini quod philisthei: quos ueteres allophylos nos-
 modo corrupte palæstinos uocamus. hi orti sunt
 a cessoim filio mestroim.

Palestra græce lucta. ubi arheletæ exercent seu luctatio quæ fit in gymnasio.
Palestra dicitur locus exercendis corporibus dictus: cuius repertorē prometheū dicūt. Idcirco homines sinxisse creditur: q̄ prima ratiōe ungendi quasi corpora firmauerit. Alii opinātur a luctatione ursoꝝ monstratam.
Palestræ forniciæ quæ in palestra morabantur.
Palestræ est ciuitas i epyro: unde palestinus na: palestinum.
Paletroniū oppidum thessaliæ: unde paletronia regio: in qua centaurus fuit.
Palleus est: quo ministratium scapulæ contegūtur ut dum ministrarent expediti discurrant dictū a pellibus: quia prius superindumētis peliceis ueteres utebantur.
Palleus dictus a palla uel a pulpis: quas tegit.
Palex: adolescens græce adulter.
Pallelia πᾶσι αἱ σῆμα festa.
Palisci sunt pomi.
Pallibrotæ gēs quæ & prassia in superiore india.
Pallidus: luridus. deformatus aspectu turbato ab iecto uultu diuersi coloris.
Palinurus: gubernator Aenæ fuit: i mare decidit: **Palinuri** promontorium: quod a lucanis mōtibus in altum currit.
Pallinodia: contra uituperationis laudes figura est **Pallinodiace**: contrarie.
Pallium quodlibet indumentū uel mobile cooperimentū: a pallein πᾶλλει ὅ quod est moueri: in de pallio lum palliatus.
Pallimbachius: contrarius bacchio. prisc.
Palliurus: hærba asperissima & spinosa: hoc est zura tuzita.
Pali: idem & fustes: quibus iuuenes pro crimini bus feriuntur appellati a rusticis: q̄ præfixi in fossis stent.
Palma scemīea ramos suos plarūq; subiicit ei quā marem palmam appellāt: cuius maris sœmina datilorum uel palmitum cultores fœminæ præiaciunt. Tūc quali ex petito sentiens concubitū comam attolit.
Palma semper uiuens manet conseruatione non i mutatione folioꝝ sicut cætera.
Palma arbor semper uiuens inferius aspera corticibus: superius uero uisu & fructibus pulchra: habet uero unde diferat a cunctis arboribus. Contra enim omnes arbores palma minoris amplitudinis ab imis ichoat & iuxta ramos & fructus ampliore robore exurgit. hæc tarde pficit: sed diu uiriditate substitit: unde beatus iob ait sicut palma multiplicabo dies.
Palma uictoria:
Palma dicta quia ad manus uictoris ornata est: uel q̄ oppansis ramis est i modum palmæ hominis. est enim arbor insignis uictoriæ: hanc græci phœnicem dicunt q̄ diu duret: ex nomine auis arabicæ: quæ multum uiuit. huius fructus dicūtur datili & palmæ & thibaili. q̄ & nilai dicuntur: mucales quoq; qui & cānoti græce.

P

Palma significat uictoriam pfectionem uirtutem.
Palmarum dies iō dicuntur quia in eo salutari nostro multitudo obuiā tēdens cū ramis palmarum clama bāt: Osana filio dauid: benedictus qui uenit in no mine domini rex israel. Vulgus autem ideo hūc diē capitalium appellāt: q̄ tunc moris lauādi capita infatium est: qui ungendi sunt.
Palma: manus oppāsa uel explicata: cui contrarius est pugnus.
Palma pilis mūda dicitur uel a pāsis palmæ tamis cuius similitudinem gerit.
Palmaris magna. præcipua.
Palmariū: q̄ in palma est. i. i laude sicut menforiū quod est in mensa. motoriū quod ē i motu.
Palmata togata quam reportabant uictores: ipsa & picta q̄ uictoria pingitur.
Palmeatus: laureatus. coronatus.
Palmes: ps uitis ē: ubi una nascit: dicta q̄si palma
Palmas: diuinitium a palma. hic palmes itis.
Palmetum: genus carnis.
Palmites: nouelli.
Palmon græci uocant saltum uentris ex pte palantis.
Palmula extrema latitudo remi: qua mare impellitur a palma dicta.
Palmula gubernaculi pars ima.
Palmus dicitur a minimo digito usq; ad maximū
Palmus i mensuris agroz quattuor digitos habet uncias tres.
Palmus: inde palma: palmula palmella. palmes.
Pallor timor: deformitas. subitus terror.
Palpat blanditur. assentatur. adulatur: aut manu contrectat.
Palpo & palpor idem: significabant antiquitus.
Palpare: manu tentare fouere blandiri.
Palpans: tremens uel relicto adhuc spiritu.
Palpirat. trahit. anhælat. uel anima trahit non. n. ē latinum. potest tñ a palpebris uenire uel palpo
Palpebra sinus oculorū a palpando dicta.
Palpebræ a palpitando dictæ: quia currendo inulcem oculorum optuitum reliciunt. pilis in ordine stantibus ad eorum munitionem.
Palpebræ diluculo extremæ noctis horæ sunt: & quasi oculos noxa perit.
Palpæ sunt mēbra dorsi eminentia dextra læuag;
Palpo onis a palpando dictus. qui nō uidet.
Palteus: murus: uel fastigium.
Paludamentum est pallium insigne ducum & imperatorum ex cocco & purpura: ut quidā dicunt dictum est pro eo q̄ inductus eo imperator palā faceret bellum:
Paludamentum gēus uestis hinc paludatus.
Paludes dictæ apale pastoralis dea: q̄ paleas idest pabula iumētoꝝ nutriat.
Palus paludis: hic palus pali ludis: cuius diminutiuum paxillus.
Palumbes eo q̄ sint. faræ pabulo: quod inferunt saxi syluisq; quibus inhabitant. columbæ uero sunt quæ mansuefunt in domibus. palūbes sunt quæ in arboribus degunt.

Pampinus est culus subsidio fructus uitis a frigore uel ardore defenditur dictus q̄ de palmitē pen-
deat.

Pampineum ē totum de pampinis . pampinosum
uero quod plenum est pampinis.

Pan græce omne.

Pan græci latini syluanum dicunt deum rusticorū
cui coronā in similitudine radiorum solis & lunæ
fungunt: habet pellem propter cæli sydera: rubet
eius facies ad similitudinem ætheris: fistulam se-
ptem calamorum gestat propter harmoniam cæ-
li: uillosus est quia telus uestita est uentis: pars est
inferior fœda propter arbores & feras & pecudes
captiuas. ungulas habet ut soliditatem terræ ostē-
dat: quia uolunt eum rerum & totius naturæ deū
unde pan quasi oīa dicunt.

Pan incubum deum pagani dicunt. prius hic pā hu-
ius pano græce.

Pana poetam fistulæ dicuntur fuisse.

Panax fragrantis odoris est tyrsi ferulæ similis ex
quo profluit succus qui opoponax dicitur.

Panates deus & lateres.

Panacea genus hærbae uel sal radix salutaris hærbae

Panegyricon: laudabile græce.

Panegyrici: qui alios laudant.

Panchei: orientales sunt.

Pancaia ipsa est arabia.

Panera græce rapina.

Pancratium genus ludi: ut fieri solet ab his: qui cū
bestiis congregiuntur ferocissimis: qui eo utitur
πᾶνκρατὶ αὐτῶν pancratiastes.

Pancratiatus: pugil qui præuicit.

Pācratiari: flagellis aut tormētis subiici ūde æquo
animo tollerantes coronentur.

Pāctorium . plantatorium.

Panchera regio indiæ.

Pancrus lapis uariis ex omnibus: unde: & dicitur

Pandecchtes: omnia ferēs & uetus & nouum testa-
mentum.

Pandere: eperire. manifestare exponere.

Pando dis di pansum.

Pandū curuū. inflexum. quasi recuruum est.

Pandus pāda pandum recuruus uam . recuruus
conuexus. sinuatus.

Pādonus ab inuentore uocatus: fuit. n. apud genti-
les pā deus pastoralis. qui prius dispares calamos
ad cantum aptauit.

Panegyricum: conuenticulum. laus in principe di-
cta. aliquid laudabile.

Panegorate calidam uirtutem habet. Semē eius tri-
tum cum pipere ex mulso potum: & urinam mo-
uet: & calculos in uescia frāgit.

Paneas dicitur cæsarea philippi: panius nanq̄ dici-
tur mons: in quo sita est.

Panemos pinthiorum lingua uel macedonum de-
cember mensis.

Paneros ecclesiasticus.

Panes pater.

Pāphagi gens æthiopie est quibus esca est quicqd̄
mādi potest: unde & dicuntur:

Pāgratorium: plantatorium.

Pāgere. fingere: litteras scribere. carmina cōponere
cantare plallere. coniungere. ordinare.

Pangit: palum figit. plangit uel citharam tāgi defi-
nit cātāt. describit.

Pango pegi p̄ impingo. Pango panxi uel pangor
deponēs pro canto. Pāgo pepigi & pango pepigi
p̄ pacifcor pactum facit.

Panicium dictum quasi panificiū: q̄ multi ex eo ui-
ce panis sūtinentur.

Panice: rosæ.

Panicenium: genus uestis est.

Panegyricum πᾶσα γὰρ πικὴ lasciuorū genus di-
cendi in laudibus cuiuslibet uel regum: in cuius
compositione multi mendaciis adulātur.

Panificæ. pistrices: quæ panes faciunt.

Panis dictus. q̄ cū omni cibo apponatur: uel q̄ oē
animal eum petat. Pan πᾶν enim græce: totū cu-
ius diuersa sunt genera. Panis cibarius est: qui ser-
uis datur: nec est delicatus. fermentaceus fermen-
to confectus. azimus sine fermento syncerus. Sili-
gineus a frumenti genere dictus. Rubidus reco-
ctus & rubefactus. Subcinericius cinere coctus &
reuerfatus ipse est & focacius. Clibanicius in testa
coctus. Candidus panis in cibo sumptus nutrit
magis sed minus digeritur. ex ipsis fermentacius
leuior est. Egeritur autem quia cito conficitur.

Azimus aut tardius egeritur sed magis nutritis
etiā quia succo conspergitur leuissimus est & nu-
trit copiose & egeritur. Nutrit propter candorem
leuis est etiam propter spumam. qua sparsus est
Item ex his panibus qui maximi fuerint: habent
quempiam succum uomitum restingunt. Item
in furno cocti magis nutriunt: quia minus exurū-
tur ab igne. Clibanicus autem & focacius ualde
sicci sunt: quia clibanicus in testa: focacius in cine-
re humorem amittit. fortior aut. est his oībus sili-
gineus sed hi qui de grossa farina fuerint: omnes
fortius nutriunt. sed non ualde egerūt. Similiter
autem & cacabacius panis calidus siccatur frigidus
uero minus multo liccus ex parte extenuatur. Simi-
lia etiā lacte cocta egerit magis tamen si in aqua
coquat maxime ergo ubi plus uolueris egerere
Similia i melle & oleo cocta aut fricta urit propter
pinguedinem & dulcedinem: quia cum dissimilia
sint: & non debeant simul coqui in unum mixta-
rem contrariam faciunt. Siligo uero cocta uel fari-
na fortissima est & nutrit: sed non egeritur. Panis
triticeus. i. ordeaceus tritus. leuior turfuribus &
qd̄ ex inde factū fuerit: egeritur magis & cætera.

Panitæ græce dicuntur: qui latine incubi appellāt
iidem quoq̄ pilosi in Esaia.

Pannōia ab alpius appenninisē nominata: qbus
ab italia secernitur. Coniungit autem cum norico
& græcia habens ab oriente mysiam: ab euro lstri-
am: ab africo alpes appennias: ab occasu galliam
belgicam: a septentrione danubiumq̄ germaniā
galliamq̄ secernit.

Pannonius de pannonia.

Pannotios: esse ferunt monstra tam diffusa a ma-

gnitudine aurium: ut his corpus omne contegat
 panin. totum ωτῶτα aures græce dicuntur.
 Panope regio & nympa est.
 Panotile ratum olus est.
 Pamphilus interpretatur totus amor.
 Pansum: apertum. patefactum. extensum a pando
 pandis.
 Panta græce omnia prisca.
 Pantagia fluuius in Sicilia: qui ante pantagrus uo
 cabatur.
 Phantasma: phantasia. spiritus uisionis nocturnæ
 imagines.
 Pantaxoy παταχού græce passim.
 Pantaplos græce negociator: qui multa uenūdāt
 qui latine seplaffuri dicitur.
 Pantenon: camimelon hærba.
 Panthera rætis genus uel restis.
 Panther: dicitur siue q̄ omnium animalium sit
 amicus excepto dracone: siue quia sui generis so
 cietate gaudet: & ad similitudinem quicquid ac
 cipit reddit: uestigia eius minutis orbiculis sup
 picta sunt uariis coloribus est: cuius odor tantæ
 suauitatis esse dicitur: ut omnia supet aromata.
 Panthera: genus quadrupedis semel tantum parit
 hic panther græce hæc panthera latine.
 Pantheus deus: qui in se omnesfigurationes habet
 quasi omnium deus.
 Pantrenius mons est nimix altitudinis.
 Pantonium nauigium tardū & graue.
 Panta græce omnia.
 Panthos per syrenesim. pāthois παῦθος in diph
 thongo secundum græcos facit genitium im oy
 ou ideoq; apud nos secundæ est declinationis. hic
 panthoos panthoys panthoo παῦθου & nos er
 go panthous panthois sic quoq; alcinous pro al
 cinus & similia.
 Pāthus pater euphorbii interfecti a menelao quē
 fabulat reuixisse pythagoras.
 Pantomimus oīum mimus.
 Pannus diminutiue panniculus.
 Pānuteus pannosus.
 Pannucea uestis quasi pannosa dicta q̄ sit diuersis
 pānis obsita.
 Pannulæ dictæ: q̄ ex eis pāni texantur: ipsæ enim
 discuntur per telam.
 Panus: lignum in quo trama componitur dictum
 q̄ eo pāni texant. ide diminutium hæc pāucula
 Papa παπᾶ admirabilis maior pater & custos a
 pape.
 Papa: pedisecus. papagogus. idem & pappus παπᾶ
 πος.
 Papare: puerorū est: sicut manducare hominum.
 Papauer hærba somnifera: ex qua fluit succus qui
 opion appellatur.
 Papauer cuius sæmen somnum omnibus puocat
 pluraliter hæc papauera.
 Papauer aliud uestū: quo uestimur: aliud letheum
 quo non utimur.
 Pape παπᾶ interiectio est admirantis: unde pa
 pa idest admirabilis.

Papia & popea leges: quas sub octauio cæsare sus
 secti consules papius & popeus tulerunt: a quo
 rum nominibus dictæ sunt.
 Papia ciuitas est iuxta ticinum fluuiū a gallis edita
 unde & ticiniū dicta est.
 Papia uero a pape dicta: eo q̄ abundet in multis q̄
 si mirabilis.
 Papillæ: capita mamillarum: quas suggētes cōpre
 heridunt dictæ: q̄ eas infantes quasi papāt: dum
 lac sugunt.
 Papilio auicula: quæ nunq̄ crescit.
 Papilioes auiculæ: quæ maxime abūdāt florētibus
 maluis: q̄ uermiculos stercore suo faciunt.
 Papilio: tentorium uel scyrpeum uasculum.
 Papiliones: tentoria dicuntur a similitudine parui
 animalis: hæ sunt tauiculæ: lumine accenso con
 emūt: & circa uolūtates ab igne proxime interire
 coguntur.
 Papyrus: genus iūci semper uiret.
 Papyrio scirpeū uasculū.
 Papyrus dicta: q̄ igni & cæreis sit aptus. pyr enim
 græce ignis. eadem alio nomie bibula dicitur q̄
 humorem bibat.
 Paphos insula: a papho ciuitate: hæc est cyprus.
 Papula est paruissima cunctis erectio cū rubore &
 ideo papula quasi pupilla.
 Papula: immūds sudor. carbūculus. uel græcū ε.
 Pappus græce auus.
 Pappus: pedagogus.
 Par: geminum. idem. tale. simile. æquale.
 Par componitur ipar dispar separ cōpar deriuatur.
 Paro paras. pariles. parilitas.
 Par in elatione taxatur. Separ in æqualitate. prisca.
 hic & hæc & hoc par.
 Para παρᾶ græca præpositio iuxta p de uel trans
 uel apud. para uero aduerbium ultra παρὰ τὸ
 θαλασσαν græce trāsmare.
 Partha: genus auis mali ominis.
 Parare. disponere. præparare.
 Parabata: cupidus.
 Parabola παρὰβολή est comparatio ex dissimili
 bus rebus. Sicut qui leoni cæsarem comparauit
 non ex suo sed alieno genere similitudinē faciēs
 Item i euangelio: uade dic illi uulpi idest herodi.
 Comparatio & parabola hoc differūt. q̄ persona
 rum inter se uel eorum quæ personis accidunt fit
 comparatio. In parabola uero rerum dissimilium
 congrua comparatio est.
 Parabola græce puerbiū latine.
 Parabola, est comparatiua similitudo. hebraice ma
 sloth dicitur.
 Parabola græce quæ latine puerbia uocantur: eo
 q̄ in ipsis sub comparatiua similitudine figuræ uer
 borū & imagines: ueritatis ostendantur.
 Parabola & pblemata nominibus suis indicāt alii
 us se perscrutari oportere.
 Parabolicus parabolis utens.
 Paraclitus παράκλητος græce. latini consolatio
 uel exhortatio dī. paraclitus p̄pterea nominatur
 spiritus sanctus. i. consolator: quia quos repleue

rit cōsolat. ut amittentes tēporalia æterna gaudeant lætitia paradisi enim græce latine consolatio appellat. xps. n. lugentibus apostolis eum misit. postq̃ ab eorū oculis ipse i cælum ascēdit. Alii paracritū latine oratorē uel aduocatum interpretantur. Ipse. n. dicit. ipse docet. p. ipsū datur sermo sapien-
tiæ: ab ipso sacra scriptura inspirata est paracritus christus ideo dicitur idest aduocatus: quia pro nobis intercedat apud patrem: sicut ioānes dicit de eo. Aduocatū hēmus apud patrem iesum christum. paracritus autem qui latine aduocatus dicitur: filio & spiritui sancto ascribitur.

Paracimenos παρὰ κει μὲν δὲ præteritum significat græce in re modo cōpleta.

Paracollecticum peniculus. i. spongiola.

Paranopen græci dicunt habitationem mētis atq̃ egressionem.

Paradiastole. ē quotiēs id quod dicimus interpretatio ne discernimus: ut p. inconsiderato fortis.

Paradigma παρὰ δι γυία exemplum dicti uel facti alicuius uocatur: ut ex simili aut dissimili genere: conueniens ei quam proponimus rei: ut est tā fortiter ruit apud hipponam Scipio: q̃ uticæ cato. Similitudo autem tribus modis fit: a paria maiore: a minore.

Paradionium prope balteum.

In paradiso præter arborem ueritatem & aliæ arbores erant: de quibus sumebāt: ne animalium corpora moleste aliquid esuriēdo aut sitiendo sentirent De ligno autem uitæ propterea gustabat ne mors eis undecūq̃ subreperet uel senio interirēt: quia iuuentutis flore tenebant tanq̃ cætera esset alimentum: illud sacramento: ut sic ibi essent sicut in intelligibili paradiso sapientia dei.

Paradysus locus est in orientis partibus: cuius uocabulū ex græco in latinū uertitur hortus.

Paro hebraice eden dicitur quod in nostra lingua deliciæ interpretatur: quod utrūq̃ iunctum facit hortum deliciarū. Est enī omni genere ligni & pomiferarū arborū confusus: habēs etiam lignū uitæ Non ibi frigus sed perpetua ueris tēperies: cuius medio fons prorumpēs totum nemus irrigat diuiditurq̃ in quattuor naſcentia flumina: cuius loci aditus post peccatū hominis interclusus ē.

Paradoxon ē cū dicimus inopinatū aliqd̃ icidisse Paradoxus qui se ad gloriā parat uel admirabilis paraphrasten: non differtorem non bonū interpretem.

Paragonizat: mitigat oblectat. & temperat.

Paragapoteos alternitatis causa.

Paragoge est appositio ad finem dictionis litteræ aut syllabæ ut magis pro mage: hanc alii p. spara lipsin appellant ut bellantur pro bellant. παρὰ γὰρ adduco.

Paragraphus nota est: quæ apponitur ad separandas res a rebus: quæ in connexu concurrūt ut in catalogo. loca a locis.

Paralellæ æqualiter distantes lineæ.

Paralellialteruter rectæ lineæ nucūpantur quæ i eadem plana superficie collocatæ atq̃ utrūq̃ produ-

ctæ in neutram partem concurrunt ita.

Paralella æquiſtantia

Paralello grannia: duæ dicuntur ex aduerso positæ lineæ sic. Consequenter etiam planæ quadraturæ sic.

Paralelli bipeda duo solida corpora in geometriis dicuntur.

Paralelli bipedes græci geometrici uocant corpora: quæ neq̃ cunctis partibus æqualia sūt: neq̃ cūctis inæqualia: quæ sunt quotiens contra sunt in æqualia superficies: ut nunq̃ in infinitum ductæ concurrāt ut bis ter ter: quo nomine ea figura uocatur: quæ latine interpretatum alternatim positis latitudinibus continetur.

Paralyptis dicta a corporis ipactiōe facta ex multa frigidatione: aut in toto corpore aut in parte.

Paralyptis est dissolutio membrorum.

Paralyptis idest stōchi contractio: cuius signa hæc sunt. Si aperias os inuenies linguā eorum in unā partem: quæ paralyptin patitur albidiorē eē tūc intelligas paralyptis causam eē. Nam paralyptis ab eo q̃ mediam partem teneat nomen accepit. si. n. omnes partes teneat apoplexiam iudicabis.

Paralipomnon παρὰ λι πομνων græce dicitur quod nos prætermisforum uel reliquorum dicere possumus: quia quæ in lege uel regū libris uel omiſſa uel non plene relata sunt in isto sūmatim & breuiter collecta explicantur.

Paramese idest iuxta mediam posita chorda.

Paranetice interpositiue personaliter.

Paranomasia a nominatiuo græce dicitur quotiēs de nomine aliud efficitur nomen simile sono sensu dissimile.

Parander bestia q̃dam dissimilis.

Paranympha, pnuba. Nympha est spōsa in nuptiis

Paraphoros παρὰ φορεσ græce non sequens rationem.

Parapis παρὰ ψι σ δος gabata: uel patina acitabulum aliquod & chatinum ita appellari putant: pareptis idem.

Parapis quadrangulum & quadrilateg: uas est ex paribus assis.

Paraprosdochia græce inopinatus exitus cum aliud proponitur & aliud explicatur: ut deus impoluta uia eius.

Parare: disponere præparare: inde parator: paramētum paratum. parilis autem dicitur a pari. A paro uerbo componitur apparo unde apparatus: propero idest prope paro. Comparo tor: tio bilis. Cōparatiuus disparo reparo saparo: unde componitur disseparo: recupero. supero. uitupero. impero unde imperator imperatrix imperiū. imperiosus sam. æquipo: tēpero. unde tempestas.

Paro as aui: parox paratus. parafangus perſæ uocat quod græci stadia: nos miliaria.

Parasceue sexta sabbati appellat. hinc enim præparatio dicitur quod a iudæis: quæ in sabbato sunt necessaria eadem die præparentur.

Parasceue græce cœna pura idest præparatio quæ fit in sabbato.

Parascue græce paratus escaſcū dicitur.
Pareſia παρῆσις & græce confidentia.
Parrhaſia arcadia.
Parrhaſis quæ & caliſto mater arcadis ſeptentrio a parrhaſia.
Parrhaſius ia um iſdeſt archadius a um.
Paraſitus buccellarius adulator paratus iniuriam facere & pati αἴσῃ quod eſt ad & σῖς τοσ cibū
Paraſitans: adulans.
Paraſituli buccellarii.
Paraſyntheron græci dicunt decōpoſitam figurā
Paraſitata ſtipitel ſunt pares ſtantes: quibus arbor nauis ſuſtinetur.
Parathis cum quaſi deponimus aliquid imperfe-
 ctum apud memoriale dictū repetituros nos do-
 centes cum opportunitate fuerit.
Paratus celer. aut permotus.
Parcæ fata dicta ſūt a paganis. quæ quidem tria eē
 dicuntur: clotho lacheſis. atropos. dictæ parcæ ca-
 ta κατὰ παρ αντιφραſin: q̃ nemini parcāt.
Clotho colū baiulat lacheſis trahit: atropos occat
Parcere pro dimittere & ſeruare.
Parcere: miſereri. cōdonare. deſinere. dimittere
Parco cis peperci & paſſi paſſus: unde actiuū uidet
 paſſum facit ſupinum. unde paſſurus.
Parce honeſte. modeſte. moderate. non nimium.
Parcus frugi: quod eſt ſeruator. abſtinens alieno.
 ſuo contentus.
Parcus. nimis tenax. ſordidus.
Parcoatras: mons armenia: iter taurū & caucaſum
 medius interiacet.
Parduelis: hoſtis.
Pardus: beſtia ferociſſima. quæ citata præceps fer-
 tur ad ſanguinē & ſaltu in mortem ruit.
Pardus uarii coloris. uarii etiam animi eſt.
Pardus genus uariarum beſtiarum ſecūdm poſt
 pantheram.
Pardus ſignificat. diabolum uel peccatorem uariis
 moribus.
Parecauſis: aggreſſio.
Parechaſin digreſſio.
Paredrum uocant dominicam uirtutem.
Paregoria: mitigatio græce.
Paregorizat: mulcet.
Parentalia dies feſti paganorum.
Parentat: umbris uel tumulis mortuorū frequēter
 parat. i. obſequiū. ſacrificat aut miniſtrat.
Parentheſis eſt ubi interponimus ſententiam no-
 ſtram: qua ex medio remota iſter ſermo perdu-
 rat: ut in pſalmo. Clamauerūt nec erat qui ſaluos
 faceret ad domum.
Parētheſis: eſt interpoſita ratiocinatio diuerſæ ſen-
 tentia: parentheſis græce interiectio latine:
Parentes dicti quaſi parientes. i. ex creatores.
Parens pro ſuperioribus propinquis cōmune duū
 generū eſt. A pareo uero generis ois. i. obediens.
Parere: obſc̃perare. obedire. obſequi. pareo es.
Pares corū.
Par eſt: conſtat.
Parethonium ciuitas in finibus ægypti urbifq̃ ale-

xādriæ: ex qua africa principiū inchoatur.
Pharias ſerpēs qui ſemper in cauda ambulat: & ſul-
 cum facere uidetur.
Parricida proprie dicitur qui parēte occidit quem
 quidam ueteres parenticidā dixerunt: quoniam
 parricidium in quocūq̃ intelligi poſſit: cum ſint
 homines hominibus pares.
Parricida q̃m patrē occidit uel homicida. ſiccarius:
 gladiator. emiſſarius latro.
Parricida, p̃ parenticida. cōponit a parente & cædo
 uerbo. uel ex patre. uel ex pari addita. t.
Parikos græce incolæ uel aduenæ.
Paries nuncupatus. uia ſemper duo ſunt pares: uſ
 a latere uel a fronte: ſiue tetragonum ſiue quorū
 liber.
Paries a parilitate iſdeſt æqualitate.
Parientinæ parietū ruinæ: ſunt enim parietes ſine
 teſto ſine habitantibus.
Parii lapides candidi ſunt.
Parius genus candidi marimoris & indica gemma
 a paro inſula.
Parilis æqualis.
Parilitas æqualitas ſimilitudo euacuatio.
Parilia dies feſtus paganorum.
Parreſia παρρεſια eſt oratio libertatis & fiducia
 plena.
Parifiſus ciuitas francaiæ.
Pariter æqualiter ſimul ego & tu.
Paris filius priami: qui helenam rapuit: hic paris
 paridis.
Pario paris parit. parere filiū edere. parturire.
Pario paris apud antiquos quartæ coniugationis
 fuit priſc. inde componitur aperio cooperio: repe-
 rio quod duplicauit p in præterito Comperio &
 hoc quoq̃ deponens cōponitur experior. & ope-
 rior. nam faciunt expertus & opertus ſicut partus
 pario paris inde parens parentela partus compo-
 nitur parricida partus parturio riſ compōitur ui-
 pera. unde uiperinus: aperio operio reperiſo puer
 pera puerperium pars partis.
Parma leuia arma quaſi paruus clypeus.
Parma ſcutum rotundum ornamentum militare.
Parmula genus ſcuti.
Pharmacopola græce medicamenti uēditor.
Pharmacon medicamentū.
Parmax cis barbarū propriū breuiatur penultima
 ſic ſimilia breuiantur.
Parnafus mōs arcadia: appollini & libero ſacratus
Parnafus mōs theſſalia: cuius duo ſunt iuga: Cir-
 rha & nyſa in q̃bus ſingulis appollo colebat & li-
 ber hæc iuga a duobus fratribus: cithæro & heli-
 cō appellant patrō eius diminutiuum paronculū
 nauigiū piratis aptum: unde & dicitur.
Paroa ſcapa ex uimine & crudo corio genus na-
 uigii.
Parocci ſunt qui ſolent iter facientibus neceſſaria
 miniſtrare.
Parocia adiacens domus aut dioceſis δοκῖαις
 iſdeſt domus dei.
Parœmia παροιμία prouerbium rebus temporariis

busq; accommodatū rebus ut aduersus stimulū calces: quod significat aduersis resistendum temporibus: ut lupus est in fabula: quod subito tacēti dicitur.

Paromocō cū ab eisdem litteris diuersa uerba sumuntur: ut o tite tute tati tibi tanta tyranne tulisti.

Paronomasia est in significatione diuersa dictio pene ipsa ut abire an obire te conuenit. fit & per litteram demptam: ut illud non nomen sed omen omen hēt iste.

Paradenomasia græce nominatio.

Paron insula maris magni in qua candidum mar mor nascitur. una est cycladum. hæc est & melos.

Pharos ciuitas ægypti metropolis: a qua pharaōes dicuntur.

Parotides sūt duriciæ uel collectiōes: quæ ex febribus uel alio aliquo nascuntur in auriū uicinitate: unde dictæ οτα. τὰ ὠτὰ enim græce auricula.

Paroximos παρὸς ὄνυστος idest commotio. febris commotio est.

Pharalos regnum achillis in thessalia: unde pharsalia.

Parfimoniam. frugalitas. téperantia. parcitas. pietas. modica continētia.

Partit soluit. exparsit.

Parfurus ignoturus miserturus.

Pars orationis ē uox līata significās mētis cōceptū.

Pars inde particula. partio ptis & partior tiris in eadem significatione. Ex eo cōponitur dispartior & disptior. ipartio & ipartior. pticipiū perticipo as exps. pticeps. pportio. disptus. & similia.

Pars ptis. partialis. particula. unde particularis: iteritas. parti cōponit pticeps: unde pticipiū. pticipo as exps expis: cōponit uero ps parum sumens.

Parta: acquisita quæ sita pro parata diuisa.

Parthenus mons orientis.

Parthenus arcadiæ mōs frigidissimus.

Parthenii. hi sunt lacedæmones. idem spartani.

Parte altera lōgio r figura ē quæ sub quattuor lineis rectisq; angulis cōtinctur quæ quattuor lineæ æquæ sibi nō sunt: cōtra se uero polite binis binæ sunt æquæ bis tres quadratus est: qui plus hēt in uno latere.

Parthenos græce uirgo.

Parthenope a parthenope quadā uirgīe illic sepulta dicta ē. quā augustus postea nōiauit neapolim.

Partes dictæ a parti diuisione p personarū q̄litate laborum.

Partes a patiēdo idest diuidendo: quia sicut manus diuidit in quīq; digitos: sic grāmatica i octo partes uel a paritate. partes tñ in rebus corporalibus proprie ponemus: specie uero de incorporalibus.

Parthi a scythis originē trahunt: quod etiam uocabulum manifestat. nā scythæ græce exules: latine parthi dicuntur.

Parthia regio orientis ab india finibus usq; mesopotamiam nominatur generaliter. propter iunctam enim uirtutem eorum pximæ regiones incius nomē transierūt. Sunt enim in ea aracula par

thia: assyria media & p̄sis: parthia a meridie rubromaria: a septentrione hyrcano salo clauditur.

Particeps participis. particeps confors. conscius socius adiutor. minister.

Participat. cōmunicat impartiat: parentat.

Participiū ē pars orationis partem capiens nomis partemq; uerbi: unde & dicitur. Recipit enī a nomine genera & casus a uerbo autem tempora & significationes ab utroq; numerum & figuram. preter ista sex habet etiam formā quam uerbū suum perfectum: perfectam meditatiuam frequentatiuam. inchoatiuam. Si tempus & cōiunctionē sui uerbi habet ē participiū. Si uero casus cōiunctionē mutat & comparationē habet: nomē est.

Participium est pars orationis quæ pro uerbo accipitur: ex quo deriuatur naturaliter habēs genus casus q̄ ad similitudinē nominis & accidētia uerbi absq; discretionē personarū & modorum.

Participalia nomina dicta quasi similia sunt participiis. ut amans habitus.

Particulatim: membratim: per partes.

Particus: negociator ipse.

Particulariter diuisa. aut per partes distributa.

Partim: in parte non ex toto diuisa.

Partiri: diuidere. distribuere. separare. partiuit Salustius.

Partior deponens. ex eo componitur deponens & neutrum. impartio & ipartior: Partio tis: neutraliter dicimus.

Partior tiris deponens. actiue partior & partio ab utroq; cōmune uel deponēs. Compōi pōt bipartior: inde bipartitus.

Partibulū: partus effusio. partio: acquisitio.

Partū: paratū. acquisitum. partum inde parturio & partito meditatiuum & frequentatiuum. paritura tamen inuenitur p partura.

Parturit. parit. gignit.

Parturitio sēminum partus.

Partus. tus: sctus. soboles: pgenies.

Paruipēdere. despiciere: pendere enim æstimare est.

Parum pusillum: modicum. leue. Pax cōponit per partū. ualde modicū: parumper. pauper. pauperior. rimus. paup̄tas. culus. paruus unde paruulus paruitas componit paruipendo. pars partis.

Paruū: exiguū: modicū: inualidum.

Parunculus: nauigium piratarū.

Passa est sustinuit a patior dicit etiam a pando: uel a pateo.

Pascha nunc tertium tempus est sæculi ante legem sub lege sub gratia. Septenarius numerus perfectus est: hoc igitur in lunari numero significatur: Tertia enim hebdomada lunæ pasca celebratur: qui dies occurrit a xlii. in. xxi. ideo autem dies nostri pasce ad diem iudæorum non occurrit: ut & dominicum diem: quo christus surrexit amplectemur. pasca quod græci πασχα ἀλλὰ paschalia dicunt hebraice phase dicitur non a passione: ut quidam putant: quoniam πασχα in paschin græce dicitur pati: sed a transitu hebraice dictum est: eo q̄ tunc populus dei ex ægy

pto transierit: siue quia eo die christus de hoc mūdo transierit: quæ est oīum festiuitatum prima. Paschalis festiuitatis errorem uaria obseruantia gignit. latini namq; a tertio nonas martii usque i diem nonas aprilis lunam. xiiii. inquirūt: & si .xiiii. die dominico prouenerit: pascha protrahūt. græci primi mēsis lunam ab octauo idus martii usq; in tertio nonas aprilis obseruant & si quinta luna die dominico icurrerit: sanctū pascha celebrāt huiusmodi ergo dissensio inter utrosq; paschalē regulam turbat.

pascere: alere: nutrire: sustinere. pabulare.

Pasci. dilabi. difundi. nutriri. prii.

Pascor hāc rem & hac re. pascō scis uī pascor pascus: hāc pascua pluraliter. pastor. componitur de pascō pascuus a um pascibilis.

Pascua significant refectiōem spiritualem uel æternam.

Pascuus ager est q in hærbis animalibus uacat.

Phase hebraice pascha dicitur a nobis: quod a trāsi ru israel ipsi dixerunt.

Phaselus: genus leguminis.

Phaseolus diminutiuum. phaselus quoq; genus nauiculæ.

Passeres sunt minuta uolatilia a paruitate uocata: unde pusilli. hic passer ris.

Passer significat uirum sanctum.

Passer: genus auis uel piscis.

Passim uulgo promiscue. inordinate. disperse ubi que permixte.

Passimonia: iustitia.

Phasis græce dictio.

passio & **propassio** differunt: **propassio** reputat in culpa non tamen tenet in crimine. Ergo qui uident mulierē: & eius anima titillata fuerit. hic p passione percussus est. Si uero cōsenserit: & de cognitiōe in affectū uenerit: sicut scriptū est. transierunt in affectu cordis de ppassione transiunt ad passionem: & huic non uoluntas peccandi deest sed occasio.

passiua uerba sunt. quæ ex actiuis nata semper passionē significant exceptis duob; metuo or timeor. hāc ablatiuo casui cum præpositiōe a uel ab solent iungi: ut abstineor a te imperor a te uel ab illo. Datiuo etiam ut seruor tibi. Accusatiuo quoq; sed uel figurate ut abscinditur manum uel cum uidetur agere ipse ad quem passiuū refert uerbum: ut iduitur artus. Tertio modo quādo p diuersas res fit passio: ut pascor panē uel carnem passiuā datiuo uel ablatiuo iunguntur transitue ut doceor uideor ab illo & illi. Similiter passiuam uim habentia neutralium uel deponentia: uapulo exulo nascor patior a te tibi: licet tantū accusatiuū etiā addere his quibus per diuersas res fieri solet passio: ut doceor a te litteras: pascor carnem uituperor insipientem: & accingor ensem: quæ omnia diuersis reb; nascūtur: & ex illa re ad unā rem pertinent.

pasiphe fingitur a poetis fuisse quædam solis filia. quæ cū tauri amore fureret. Dædalo operam dā

te lignea uacca inclusa ad nefarium iuitata est: ex qua natus est minotaurus.

paschia quod latine paternitas interpretatur: cum ex una radice multa turba diffunditur.

Phasma & **phâasma** idē ē: Sed phasma semper dubiū est: illud quādoq; uera uisio qñq; uana.

Pasmū dicitur pati qui pallefcit.

Pasta præclara.

Pastinaga hærba magnæ radices: dicta q; eius radix præcipuus pascus sit hominis.

pastilli tortelli pigmentati uel ungenta.

Pastinare: fodere: plantare.

Pastinatum uocant agricolæ ferramentum bifurcum quo sœmina pangunt. unde ueteres uineæ repastinari dicunt: quæ refodiuntur.

Pastophoria græce latine talami dicunt.

Pastophoria. atria templi uel gazophilatia. cellulæ parua.

Pastophorium atrium uel sacrarium. porticus.

Pastor: magister pecoris cultos.

Passus habet quinque pedes.

passus dupliciter habetur. i. duobus gressibus gradiendo conficitur. passus etiam dicitur quantū ambobus brachiis extensis inter duos longissimos digitos est tanta est uniuscuiusq; latitudo.

pathalogia: passionis ratio.

patago genus mortis: cum propter pituitam nō facile lingua mouet.

patauium uenetice urbs est: facit patauii: subtrahitamen unum i in metro.

patagium uero est pallium ex auro: purpuraq; uariatum.

patara est regio.

pataræus dicitur apollo a patara ciuitate.

phateamia plaga meridiana uel occidētalis.

patefacere: aperire.

patella dicta quasi patula olla: est enim oris patetioribus.

patellana dea a paganis dicta cum folliculi mensiū patefcunt: aut e spicis exeunt.

patens latum.

patulum dicitur quod naturaliter semper patet ut nares: patens uero quod aperitur & clauditur ut ostium.

patera fiala regalis penultima corripitur.

pateræ fialæ sunt dictæ q; in ipsis potare solemus uel quod patentes sunt disperfiue labris.

pateo es & inde patelco patens ti or. simus.

patenter patulus patera patina patella componit patefacio patefio platea.

Patere apertum esse priscianus pateo pates. patui. passum.

Pater græcum est: idem genitor: græci enī similiter pater dicunt.

Pater dictus eo q; paratione rei ueneræ perfecta filium procreet quod melius est a græco pantaSpi ron idest omnia sœminans.

pater patris. inde patronus & patro as uerbum.

pater dignitatis & honoris est nomen unde sanctos patres dicimus.

Pater dī multis modis. deitate. doctrina. senectute generositate.

Pater patris: inde dī paterculus paternus. paternitas patruus. truelis. patrimonium patronus patroas unde cōponitur impetro ppetro. a patre cōmponitur patriſſo patricida. patrimonium patrocinor. diēspiter. iuppiter paterfamilias.

Paterfamilias dictus q̄ in familia sua omnib; positus seruis tanq̄ pater filiis patria dilectione cōsulit seruorūq; cōditionē a filiorū affectu non diſcernit. Qui autē iniq; dominatur in seruis: hoc nomine nequaq; se putet appellari.

Paterfide conſciendop;: quando fax fit cū barbaris Paterniani heretici a paterno quodā exortis: inferiores corporis partes a diabolo factas opinant.

Pateſco pateſcis it. inchoatiuum a pateo idēst aperitur. detegitur.

Pathia urbs est in theſſalia.

Patior pateris. inde paſſio. paſſionarius. paſſiuus paſſiua uum paſſibilis. Cōponitur compatior & perpetior.

Pati. ferre. tolerare. pace teneri.

Patior a te deponens paſſiuam uim habet.

Patibulum crux uel ſtipes aut loca pœnarū: in quibus cruciatus omnes patiuntur. Patibulū eſt in quo homines appenſi cruciantur. unde & dicitur Dicitur & patibulum tabes. i. pertica. uulgo uero furca dicitur: q̄ appenſos ſtatim exanimat. Crux uero ſuffixos diu cruciat.

Patibulum a patior uel pateo primam corripit. priſcianus.

Patibulū dicitur quod naturaliter patet.

Patientia corporis ē: tolerantia uero animæ. patientiæ uirtus tribus modis exercet. Quædā enim adeo ſuſtiemus: ut flagella q̄dā ab aduerſario: ut tentamenta. quædā a proxio ut perſecutiōes dāna & contumelias: cōtra quos oēs modos inuigilare debemus ne ad exceſſum murmuratiōes cōtra flagella opificis prauamus ne ad cōſenſum delictis ducamur: ne pertrahamur ad mali retributionem ne hæc agentes bona præſentia retribuī nobis requiramus.

Patiliter diuiſe aut patēter.

Pathicus: negociator ipſe.

patichi patientes libidinē. Nā pathos græce paſſio.

patina dicta quod diſpanſis patentibuſq; ſit oris.

patina genus ualiſ a patendo diſta diminutiuum eiꝰſpatella.

Pathmos iſula eſt græciæ in quam relegatus fuit Ioānes euangelista: interpretatur genus fretum. uel uorago.

Pathos græce perturbatio.

Pathos græce dicitur paſſio motus animi contra rationem.

Patro & patriſſo a patre deriuātur.

Patrare perficere. admittere. cōſumere.

Patratio rei uenereæ conſumatio.

Patres conſcripti inde dicti: quia dum romulus decem curias electorū elegiſſet: nomina eorū præſti populo in tabulis anteis ſcripſit.

Patres conſcripti ſenatores a patrio animo ciuib; præſtando.

Patres conſcripti. apud romanos dicebantur illi xxiiii. q̄ ſcripti erant aureis litteris i tabulis æreis imo ab initio fuerūt centum: deide plures.

Patreus: uitricus.

Patricus græce paternus:

atria dicitur q̄ communis ſit omnium in ea naſcer. tium.

Patriarcha græce pater ſūmus interpretatur. quia primū. i. apoſtolicum tenet locum: ſicut romanus antiochenus alexandrinus. Sunt enim auctoritate beati petri apoſtoli iſtituti prima quidem petri apoſtoli ſedes romana. Secunda apud alexandriam beati petri nomine a marco eiꝰſ discipulo & euangelista cōſecrata. Tertia apud antiochiam beati ſimi petri habet honorabilis eo q̄ illic priuſqam Romam ueniſſet fuit & illic primum nomē chriſtianorū nouelle gentis exortum eſt: quic autem per orbem diſfuſa catholicæ eccleſiæ unus thalamus ſit chriſti: ſancta tñ romana eccleſia nullis indicibus conſtitutis cæteris eccleſiis prælata eſt.

Patritii dicti: quia ſicut pater filiis. ita provideant rei publicæ. imo q̄ ex patribus id ē ſenatoribus nati ſunt.

Patriciani hæretici a quodam patritio dicti: q̄ ſubſtantiā carnis a diabolo cōditā dicūt.

Patricida & parricida q̄ parētes occidūt.

Patrimonium: bona quæ a patre alicui ueniūt hæreditas.

Patripaſſiani hæretici inde dicti: q̄ præm paſſum dicūt. hi ſūt & noetiani uel ſabelliani.

Patriſſat: patri ſimilis ſit.

Patritæ a præ aut patria utrūq; itelligimus.

Paternū ē: quod præ ſuit. ut paternus ſūduſ dicitur patriuſ uero præ ſimilis: ut patriuſ animuſ.

Patrocinari: pregere. cauſam agere.

Patrocinatoris.

patronimica dicta: eo q̄ a præb; trahunt: ut tytidis filiꝰ tydei: quic a matrib; & fratib; & maiorib; ēt dicant.

Patronimica apud latinos oīa ſūt primæ declinatiōis: quæ in des finiunt: unde tytide uocatiuſ græcuſ eſt. Nam tytida debuit facere.

Patronuſ. cauſidicuſ aduocatuſ deſenſor.

Patron græce patronuſ.

Patroniſſa: patrona.

Patroni a patronib; dicti q̄ huiꝰſmodi affectum quib; præſunt exhibeant: ut quaſi patres illos regant.

Patroſ græce uitricuſ idēſt ſecunduſ marituſ maior: unde etiā apud latinos recte præſinuſ dicit q̄ in loco patris ſit filiaſtro.

Patruel dicti q̄ patres eorū germani inter ſe fratres fuerunt. patrueliſ filiꝰ uel filia patrui uel res aliqua patrui.

Patruel filiæ duorū fratrum.

Patruuſ patris frater quaſi pater aliuſ Nam frater matris auunculuſ nomiat. ſicut præſ ſoror. amita matris uero ſoror matertera.

Patula: loca diffusa & lata.
Patulum: patēter. amplum. **patulum amplum** q̄q̄
 semper patet.
Parus: pacem tenens.
Pathura theos. **patientia** continentiae dei.
Phatures urbs ægypti: quæ metropolis dicitur.
pauculum diminutivum a paucō. **prisc.**
paucus & **multus** numeri sunt: sicut **maximus** &
paruus quantitas sunt. **pauci** ut duo uel tres: non
 multi sunt. inde **paucitas**.
Pauire idest ferire: inde **pauimentum** est dictum.
pauere: horrere. formidare.
pauco deficit supinis & futuro infinitiuo sicut **ple-**
raq; secundæ cōiugationis.
pauco es neutrū. inde **pauor** **pauidus** **impauidus**
pauesco expauisco.
pauidus ē quē uexat trepidatio mētis. hēt enī cor
 dis pulsationem: nam **pauire** est ferire.
pauio uis uir. i. tundit. percutit.
pauia: oliuæ a papho insula. unde prius **allata** sūt
 uel a **pauio** idest percutio.
pauimenta. solidamenta domorum arte picturæ
 elaborata & tessellis dicta eo q̄ **pauianrur** idest
 cælantur.
pauitat. parere se simulat.
pauitans: titubans.
pauito **pauitas**.
pauitenfis uestis contraria leuitensi dicta q̄ **grau-**
ter auita atq; calcata sit.
paulatim. **particulatim:** lente caute. **consideranter**
 modice.
Paulini hæretici a paulo famosaceno orti: qui di-
 cit nō semp sed a Maria Christū sūplisse initium
Paulisper aliquatulum. **parūper**
Paulopost. i. post modicum.
Paulus la lū. i. paruus. **modicus.** **ide** diminutivum
pauillus la lum. & **paululus** derivatur.
Paucus ca cū. inde **paucitas**. i. breuitas.
Paulus qui antea **faulus** dictus est hebraice. i. tēta-
 tio eo q̄ persecutor fuerit ecclesiæ: post uerso
 nomine de faulo factus ē **paulus**: quod interpre-
 tatur admirabilis uel electus. Quia a spiritus san-
 cto electus ab oriente usq; ad occasum euangelii
 prædicauit: latino autem sermone **paulus** a modi-
 co dictus: unde ipse ait. Ego enim sum minimus
 apostolorum.
Paulus dictus est a sergio paulo quē ad christum
 conuertit uel ἀποτρεσβαλας idest cessatione
 psecutiōis uel binomius fuit uel **paulus**. i. modicus
Paulus interpretatur pius ortus uel rex. Ex tri-
 bu beniamin apostolus gentium secundo annō
 post passionem xpi baptizatus sub nerone rome
 eodem die: quo petrus decolatus est.
Paulus genere iudæus a tharso cyliciae natus: puer
 at adductus fuit hierosolymis ad pedes gamalie-
 lis ad discendas litteras. hic ab hierusalem usque
 ad illiricum repleuit euangelium christi. ad ulti-
 mum sub nerone in roma uno eodemq; die cum
 petro martyrio coronatur.
Paulus de tribu beniamin ex oppido gigascalis:

quo a romanis capto tharsum cum parentibus mi-
 grauit: a quibus ob studiū legis missus est hieru-
 salē: & agamaliele doctissimo eruditus eodem an-
 no: quo passus est dominus: ad fidē uenit. Secun-
 do Neronis anno uinctus ductus est. Romā. sed
 de ore leonis liberatus est: occidentalibus et præ-
 dicauit. Quartodecimo uero anno Neronis eodē
 die cū petro martyrio ut dictum est coronat anno
 post passionē christi. xxxvii. Scripsit uero decem
 epistolas ecclesiis romanis unam corynthis. du-
 as galathis: unā ephesis. unā philippensibus. unā
 colossensibus. unā thessalonicēsis. duas hebræ-
 is: unam discipulis: duas timotheo: duas titō unā
 philemoni.

Pauni ægyptiorum lingua maius mensis.
Pauo nis auis oculatus: nomen de sono uocis hēt
 cuius caro tā dura est: ut putredinē uix sentiat.

Pauo genus operimenti uel uehiculi.
Pauor dictus q̄ cecidit cor: nā **pauire** cedere est.
pauper per paululū habens.
pauper qui aliquid habet: licet parum: inops uero
 qui nihil.

Paupertas honesta eē pōt: egestas uero indecens.
Pauperies damnum est **paupertas** ipsa conditio.
Pauperare: pauperes efficere.

Paupero **pauperas.** Horatius **pauper** cōmune licet
 figurate iungat neutris. quia quæ in plurali nu-
 mero in neutro a nō accipiunt terminationem:
 trium generum nori sunt cōmunia: uelut auctor
 memor custos.

Pauper cuius diminutivū **paupculus** a lum facit.
Pauper a fœmininum antiqui prorulerunt.
Pauper dicit parū imperans. unde **paupior** rimus
culus **paupertas** **pauperies** **paupero** as.
Pausa requies inde **pauare** idest requiescere.
Pausia uel **pauia** oliua est: quā corrupte rustici **pau-**
lia muocant uiridi ligno & suauis dicta q̄ **pauia**
 idest tondatur.

Pauus **pau** & **pauos** **pauois** auis ē oculatis pennis.
Pauum ciuitatem carpatii: consi mestiphonis fili-
 us fecit.

Pauillum a paulo diminutivum idest paruum.
 modicum.

Pax est tranquilla libertas a pacto dicta: posterius
 uero **pax** accipitur. fœdus primum inicitur.
pax comp. peltum arcens inde **paco** **pacas**. cōponi-
 tur **pacifico** **pacificas** **pacificus** **pacifer**. **pacior** **com-**
pacior & **perpetior**: **paxion** dicunt græci descripti-
 onem.

Paxillus paruus palus a palo modicus.

Paxillum genus ferramenti. i. culter.

pax tantūmodo istud significat uel **pacifice** **comiciū**
 aduerbium & græcum est.

Pæana: quædam sacrificia.

Pæan pro apolline ponitur.

Pæan anis proprium apollinis ē: uel eius carmē.

Pæanites lapis qui in macedonia reperitur

Pæaton. urbs græcorum.

Pheax populus corcyreorum fuit.

Phœbe idest luna a phœbe. i. sole illuminata.

phœbus græce dicitur nouus uel purus. i. sol.
Phœbus a um. idest phœbi lampas uel aliud.
Peccator dicitur qui pro actione cœdatur. omnis
peccator immundus: nō omnis immundus pec-
cator ut cum uxore sua dormire: aut immundū
tangere.

Peccator a pellice. i. meretrice uocatus quasi pelli-
cator: quod nomen antiquitus flagitiorum fuit:
post uero transiit in appellationem omnium
iniquorum.

peccatum ad prolapsionem corporis refertur: ini-
quitas uero ad mentis acerbitatē precedit: iniqui-
tas sequitur peccatū: sed grauior iniquitas tanq̃
materiam. Item peccatum quod admittitur: piacu-
lum quo expiatur admissum. Peccati sicut iniqui-
tatis tres sunt species: uerbi. operis. consuetudis
Peccatū quid ē nisi prauaricatio legis diuinæ:
& cœlestium inobedientia mandatorū. Nō enim
cōsisteret peccatum si iterdictio non esset. Nō cō-
sistente autem peccato: nō solum malitia sed etiā
uirtus fortasse nō esset: quæ nisi aliqua malitiæ
fuiſſent sœmina: uel subsistere uel eminere non
posset. Nō autem auribus corporis de mandatis
cœlestibus iudicamus: sed cum esset dei uerbum
ab illo opiniones quædā boni & mali nobis pul-
lularunt: dum naturaliter intelligimus malum
uitandum & bonum præceptum. præceptum igi-
tur dei non atramento inscriptum: sed cordibus
nostris spiritu dei tenemus impressum: ergo opi-
nio humana sibi sit lex dei sicut apostolus ait de
gentibus.

Peccare peccatum committere: delinquere.

Pethin ulnā idest aquæ mēsurā ægyptii uocant.

Pecora non serpentes sed quæ in ulū hominū sūt
solent significare:

Pecora significant in carnis uoluptate gaudētes.

Pecten pectinis a percutiendo fila dicitur.

Plestrum: anguen.

Pestines dicti q̃ filia telarum imprimant.

Pestit: pestinat.

Pectoris. pleriq̃ pexui pexi. pexi pectus. pexui ue-
ro pexus facit. pecto pectis inde pecten nis inde
pectino as pectus.

Pectus secundum quosdam peccati thorax: inde
pectusculum pectoralis.

Pectus dictum q̃ sit pexum inter eminentes ma-
millarum partes unde pecten dicitur q̃ pexos
capillos faciat.

pectus hominis ab aspectu dicitur: non oppressū
ut animalium.

Pectus nostrum aeri cōiungitur quia sic inde emit-
tit sicut ex aere uēti spiritus: hoc pectus pectoris.

Pectus a percutiendo dicitur græce thorax.

Pecudes antiqui illa tantum dicebant. quæ edun-
tur ut pecudes.

pecuarius antiquitus dicebatur. qui modo pecūio
sus dicitur.

pecuaria a pecuare. Nam pecua a pecu uenit.

pecua. pectora. armenta. locaq̃ pecuaria dicuntur.
pecuarins armentarius.

Peculator: rerum publicarū fur a pecoribus dictus
uel q̃ sic pecuniæ publicæ fraudator.

Peculor aris peculatus tus furtū de republica uel
furatio de peculio.

Peculatus: iudicium in eo datur qui pecuniam pu-
blicam fraudat: nam a pecunia peculatus. Non ac-
sic iudicatur furtum de republica sicut priuate. nā
ille sicut sacrilegus iudicatur quia fur est sacrorū
peculator: quia habet pecuniam.

Peculiū propriū psonarum & seruorū siue pastorū
Nam peculium est: qd̃ domus filio uel seruo pro
suo tractare patitur dictum a pecudibus in quibus
constabat uniuersa substantia.

pecunia dicta quia prius de peccorum corio nūmi
incidebantur & signabantur: postea a saturno
æreus nummus inuentus est. Alii a pecoribus
dicunt in quibus eorum constabat pecunia.

Pecuniæ: cœlus. facultates. copix.

Pecuniosus qui magnas habet pecunias: interius
uero avarus. cupidus. egens.

Pecuofus: qui multa pecora habet a pecu: hoc pe-
cus pecoris & hæc pecus pecudis. ueteres et hoc
pecu. unde pecua pluraliter.

Placitū dictū ab eo q̃ placeat. consiliū dictū initū
Placitum uero est inter partes ex pace conueniens
scriptura. Alii dicunt quod uolens quisq̃ facit: et
nolens cōpellitur: uelut cū quisq̃ comparatus est
in iudicio ad respondendum: quod nemo dicere
potest pactum sed placitum.

Placitum est stuppa quasi grossitudo fenci. & est
græcum.

Plaga cœli tractus uel pars ut plaga orientalis hæc
& clima dicitur.

Plaga pars cœli uel restis confita ræti. breuiatur qa
est ræte.

Plagas proprie dicimus funes illos: quibus rætia
tenduntur circa imā & sumam partem.

Plaga: uulnus anxietas: angor: molestia: cicatrix.

Plaga cum clima significat breuiatur: cum uero uī
dictam longatur.

plagæ dittræ quasi flagæ: eo q̃ cum flagatis corpo-
ri insinguntur.

Plagarius: plagas curans.

Plagiarius. hominū uenditor.

Plagiarius abigerator: qui mancipium aut pecus
alienum seducendo distribuit.

plagiarius qui seducit pueros. & sollicitat seruos
alienos.

Plagiatores seductores ἀνορθὸν βλάζοντες idest
erro obliquo: quod non certa uia grassantur sed
pelliciendo dolis.

Plagiosippus: qui uulnus filiorum parentibus in-
figit. i. cuius consilio filii distrahuntur.

plagium: ræte minus.

plana certa. clara. æqualis. manifesta: aperta

plane. certe. longe a dubitatione.

Planicies: æqualitas.

planta dicitur: quod plana collocetur in aliquo
ædificio.

Plancus: pedibus latis.

Planctus: ploratus lamentatio: gemitus.

Planeta: stellæ: quæ nō sunt fixæ in cælo ut reliquæ sed errantes. unde & dicuntur αὐτὸ τῆς βλάβης id est ab errore: quæ interdum in austrum interdum in septentrione. plætrūq; contra mūdū. nōnū quācum mundo feruntur: quarū nomina græca sunt phænon. phænonca. pyriō: hesperus. stylobō has romani nominibus deorum suorum id est iouis. Saturni. Martis. Veneris. atq; Mercuri consueverunt decepti & decipere uolentes: quorū motibus formari asserunt uitam primum inferiori sphæræ circulo luna est constituta: quæ octo annis fertur explere circulū suum: de hinc Mercurius annis. xx. Tercio lucifer annis nouem. Quarta sol annis. xyiii. Quinto uesper ānis. xy. Sexto phæton id est iouis annis. xii. i sūmo saturnus annis. xxx. Iste retrogradiuntur uel anomala efficiuntur: quādo particulas addunt & detrahunt.

Cæterum quando tantum detrahunt retrograde dicuntur. Stationem faciunt. quando stant. idem circularis numerus stellarum: per quem cognoscitur i quanto tempore circulum suum unaquæque stella percurrat: siue per longitudinē siue per latitudinē.

Planetes græce masculinum. unde apud nos quoque planeta masculinum.

Planeta: febres erraticæ: in his medici frequenter falluntur æstimantes amphimerinas id est quotidianas esse quia ter & quater in die tangūt. Sed hoc interest: quia quotidianæ typum patiuntur id est accessionis formam planetæ & typo similes sed maxime hoc signum habent q̄ ter & quater in die rangunt.

Planeta græce latine dicitur casula: quia totum tegit: & significat charitatem.

Planeta uelitis dicta q̄ oris errantibus euagat.

Plango gis xi planctum.

Plangere plorare: lamentari. gemere.

Planctus tantum est uocum.

Plangor plangentium uox plango. palam angor

Plantago a romanis dicta q̄ planta eius cito terræ adhæreat hærba: quā græci armoglossā uocant.

Plantare: plantas ponere.

Plantarium: pomarium. hortus origo.

Plantarium quod est in planta. sicut collarium qd̄ est in collo. Mensorium quod est in mensa.

Plantæ sūt raptæ de arboribus: plātaria uero quæ ex seminibus nata sunt: & cū radicibus a terra proprie euelluntur.

Plantæ a planicie nūcupatæ. quia nō sūt rotundæ: sed ut stabile corpus efficerent: planæ & longiores sūt formatæ.

Planum: æquale. apertum. liquidum.

Planus: æqualis. aut seductor. magus.

Plano planas planauit planatum: unde componit explano complano.

Plasmatis factura: & pro unguento ponitur

Plasmare fingere. formare.

Plasma græce figmentum.

Plaston græce hētum.

Plasteas. figulus.

Plastus dicitur hō qui ex limo primus ē cōditus.

Plastus: fictus creatus.

Platein πλάττειν enim græce latine fingere ex terra uel gipso similitudines & ipressa argilla formam aliquam facere.

Plastographis: falsis scriptis.

Platos græce latitudo.

Platanus a latitudine foliorum dicta: uel q̄ ipsa arbor patula sit & ampla. Nam platos græci latum uocant: cuius formam & nomen expressit scriptura dicens Eccl. xxiii. Quasi platanus exaltata sū iuxta aquā i plateis. hæc platanus huius platani.

Platanetum. ubi multæ sunt arbores platani.

Platea. uia spaciola & lata de uerbo græco a latitudine nomen accepit: quoniam platos græce latū dicitur.

Platea latine platia πλάτεια græce.

Platea significat simplices in latitudine charitatis cōmorantes & aliis subditos.

Platoceron quia lata cornua hēt. Τάκερα Τά Cera rata enim græce cornua.

Platonici a platone philosopho dicti. hi aiarū creatorem esse deum corporum angelos esse dicunt & post multos annorum circulos in diuersa corpora animas redire dicunt.

Plato philosophus: q̄ uniuersos philosophos eloquentia superauit. Quantum enim græcis attinet duo philosophorum genera traduntur: unū italicum. i. famiū pythagorā. Alterū Ionicum cuius generis princeps fuit thales milesius unus illorum septē: qui sunt appellati sapientes: quorum græcorū discipulatus ita successit. Thales anaximāder Anaximenes Anaxagoras Arcelaus Socrates: plato arheniēsis: qui lōge suos condiscipulos antecit: itaq; qcquid philosophiæ ægypto & italia tunc florebat facillime comprehendit pegri natus: itaq; socrates in actiua excelluisse memoratur. pythagoras uero magis contemplatiua. p̄ in de plato utrunq; iungendo philosophiam p̄fecisse laudat. Aliorū qppe philosophorū uaria cōstat opinio q̄s deus esset. dū q̄rerēt. hic at dixit deum sine tempore incōmutabilem esse: curatorem eriam & arbitrum & iudicem esse affirmans ideoque nonnulli cæteris philosophis gentiū longe lateq; prælatū acutius atq; ueracius intellexisse & fama crebriore laudasse reperiunt.

Platonon hærba. i. cudubal: qui & pes leonis.

Plaudo dis si sum.

Plaupere: manus repercutere. gaudere. percutere laudare.

Plausibile: uendibile: fauorabile: negocium populare: uulgarum.

Plaustrum genus uehiculi. carpentum. carrum. uel testa corio coperta.

Plaustrum. uehiculum duarum rotarum: quibus opa deferunt. dictū quasi paluistrū: q̄a uoluitur.

Plaustræ septētrio dictū: q̄a i modū uehiculi uoinit mō tres ad sūmā eleuat: mō quattuor inclinat.

Plaustrit. quod plaustro sonat.

Plausus sus.lætitiae indicum fauor populi a plaudo plaudis.
 Plauile & plabile unum est: quod fit ad auram populi.
 Plautus:laguidus pedibus auribus.uel proprium auctoris.
 Plautina:plauti auctoris res gestæ.
 Plæbeius hō sine dignitate;q de populo ē rusticus
 Plæbs est reliquū uulgus sine senioribus:ciuitatis populus uero tota ciuitas:plæbs aut dicta a pluralitate maior ē.n. numerus iuniorū q̄ seniorum
 Plæbs urbana:populus romanus.plæbs plæbis facit:inuenitur autem hæc plæbs bis penultima correpta:quia quinta declinationis quæ hñt consonantem ante es penultima breuiatur: ut fi des spes res plæbes.Quæ autem habent i producuntur:ut dies.
 Plæbeius homo de plæbe de minori.
 Plæbicola:amans ciues.colens plæbē.
 Plæbecula diminutiūū producit primam & ante penultimam.
 Plæbiscita.plæbis consultæ:quæ plæbs constituit.
 Plæbiscitæ:plæbē interrogat uel plæbem alloquit
 Plecta:est calix duas ansas hñs:idem & crater.
 Plectere:est pnnire:uindicare.subigere.morti tradere.supplicio affligere.
 Plecto tis xi xum antiquitus. Nunc enim plector & amplector dicitur.Sed plecto plexus passiuum est:ut ego plæctor pendens:sed mutauit significationem.
 Plecto tis plector actiūū. Ab eo autem composita tam deponentia q̄ cōmunia inueniuntur amplector complector.
 Plectrum gubernaculum:uel lingua in corpore p cussorium citharæ.
 Plemmyrius.fluuius iuxta ortigiam.
 Plemmyrium græce undosum.
 Plemmare.replere.
 Plenarie:perfecte.complete.
 Plenota una ex planetis quam romani saturno derunt.
 Plenus:distentus completus corpulentus.
 Plene benigne liberaliter:cumulate:
 Pleo ples:quod modo non est in usu:unde plenus nanū nior simus plenitudo plebs plæbecula plæbeius componitur plæbiscita adimpleo suppleo supplementum compleo complectorium cōpletiuus uam repleo.
 Pleonazo græce abundo.inde pleonasmos est adiectio unius uerbi superuacua ad plenā significationem:ut sicore locuta est pro sic locuta est.
 Pleonexia π λ α ι ο ν ε ξ ι α græce latine generalem auaritiam significat:qua plus appetit quisq̄ q̄ sufficit.Pleon π λ ε ο ρ η τ α λ ε ο ρ ι ενί plus ē:quod nō nulli interpretati sunt emolumentum: quidam utilitatem:sed melius qui auaritiam.
 Pleroselenos idest plenilunium.
 Plærus:frequēs ex maiori parte:a pluribus derivatur:unde plæriq̄.
 Plæriq̄ aliquanti nōnulli.multi.

Plærunq̄:aliquando frequenter assidue.
 Plæureis dolor lateris. est acutus cū febre & spu ro sanguinolento.pleura eni græce latus dicitur unde pleuretica passio.
 pleuron græce latus significat
 pleumon græce pulmo.
 Plexus:percussus a plecto tis xi.
 Pliades itellæ sunt septem splēdide: quæ post ueri oriuntur:unde has latini uirgilias uocant: & magis cæteris predicant eo q̄ his exoriētibus æstas significatur:occidentibus hyems:quod aliis penitus non traditur signis.
 Pliades a pluralitate dictæ idest plion.Sunt autem septem stellæ antegenua tauri:ex quibus sex tm uidentur:pliades dictæ quod ex atlante & pleone oceani filia filia quindecim procreatæ sunt:q̄ rum quinq̄ hyades dictæ a fratre suo hyas: quia iu eius morte defecerunt:de quarum numero septem mortem conscisse sibi dicuntur:unde palades dictæ: quia plures consenserunt nelpe qui dam dicunt hyades septem nymphas iouis nuntices.
 Eudora.Ambrosia Proydile.Croniphyto polyxothylla.
 Pliades electra.Plexone.Celēdo.Nerope. Astrea-pe.Tragiete.Maia.has etiam booten dicimus.
 Plico cas quod non est in usu coponitur applico expli.impli.repli.multipli.dupli.suppli.supplex suppliciu triplico triplex tripliciter q̄drupliciter.
 Plico cas cui & caui cum præpositiōe enim magis per ui diuisas.cum nomine uero: p aui præteritū facit ut implico appli.repli.cōpli.explico cui. duplico duplicaui explicitus duplicatus.
 Plicare flectere.
 Ploce est copulatio in qua dictio cōtinuo posita diuersa significat.
 plodere:repercutere.
 plodo dis si sum.componitur displodo.
 plorare:cum uoce gemere.flere uel lugere.
 ploratus lachrimarum est: plactus tautum uocū est fletus uero ad utrumq̄ pertinet:quæ plærunq̄ confundunt poetæ.
 Plostrum pro plaustrum:sicut econtra austrum p ostrum genus uehiculi.
 Plotus a pedibus dictus languidus.
 Pluma dicta quasi piluma.Nam sicut pili i quadru pedibus:sic pluma in auibus.
 Plumea:auium multitudo.
 Plumella diminutiuum.
 Plumario opere:in modū plumarum
 Plumacium:pluuiar a pluma dicitur.
 Plumbum dictum:q̄ ex eo primū pilis factis altitudo maris tētata est.Huius duo sunt genera nigrū & candidum.
 plumbeus de plumbo.
 Plumbatum:plumbo aptatum.
 Pluo is pluui plutum debuit facere sicut iuui iutū sed in usu non est:inde pluuiā pluuiosus componitur impluuiū inde ipluus a uim Deriuatur autem secundum Isidorum a fluo is.

Pluris est quod maiore summa taxatur. plures uero de multitudine dicitur. plurius magna ex parte. **Plus** in nominatio neutri. genitiuus uero datiuus trium sunt generum: unde & pluraliter tam in es quam in a facit plures plura & pluria antiquitus. unde componitur coplura. Ablatiuus quoque tam in i quam in e terminatur: ut pote trium generum cōe: & accusatiuus pluralis tam in his quam in es idem plusculus la lum id est parū plus diminutiū a comparatiuo.

Plutos græce diuitiæ.

Pluteum dicitur armarium a plantis quæ illic steruntur pluteū interior pars lecti est scriptoriū.

Plutei sunt crates corio crudo intextæ: quæ in opere faciendo uinciuntur.

Pluton græce latine diespiter: quæ alii orchum uocant quasi receptorem mortium.

Pluton deus inferni: pater disis fuit.

Pluton græce latine dis uel diues dicitur: quia infernus omnia recipit.

Pluuia hac ex ratione mari in terras transfunditur. De mari enim aqua radiis solis hauritur: & quod subtile est rapitur: deinde quāto altius eleuatur. tāto magis est nubium obūbratione frigescit: & fit imber.

Pluias uocamus lentas & iuges aquas dictas quasi fluentes. Nubes quippe conglobatiōe minutis simarum guttarum aquarum speciem reddunt: quæ guttæ si in unum plures coniungantur. nō potest eas aer tenere: & hæc pluuia corpulentior fluitat in terris.

Pluiæ sunt cum aer conglobatus uento in nubes uertitur: aquæ autem calore aeris in modum cucurbitæ medicinalis rapiuntur a terris dehinc resolutæ feruore solis iterum stillantur in terras.

Pluiæ dictæ quasi fluuiæ: nascuntur enim de terræ & maris anhelitu: quæ cum altius eleuata fuerint aut solis calore resolutæ: aut uento comprehensæ stillantur in terras. aquæ maris si per tenuissimos uapores in aere suspensæ fuerint paulatim cōcreſcunt ubique igne solis decoctæ in dulcē pluuiarum saporem uertuntur. A nubibus ergo rapiuntur: & ab ipsis redduntur. Alii dicunt nō tantum modo aquis maris nubes crescere: sed etiam ex halatis terræ uaporibus nebulas adoleſcere: quibus densatis nubibus altius surgere: & iisdem labentibus pluuias fundere.

Pluiarium locus sacer. neutri generis.

Pluiana tempus.

Pneuma græce spiritus latine. in pulmōe est per quod pulsatur: unde & dicitur.

Pneumatosis: uētositas stomachi: uel inflatio a græcis dicitur.

Pneuma græce flatus spiritus uel aspiratio dicitur πνεω spiro. flo.

Phoca genus piscis. uitelus marinus.

Phocas quidam romanus imperator dictus est.

Phocis ciuitas græciæ. dicta a phoco fratre thesei quem ipse theus interfecit.

Phocotrophis græce locus in quo pauperes & infirmi pascuntur.

Poculum a potando dictū: est enim uas in quo bi-

bendi usus est: uel quod in poculis continetur.

Poculum est uas: potio uero quod hauritur.

Podas ποδας græci pedes dicunt.

Podagra. pedum dolor græce ab artatiōe pedū dicta & a særali dolore. Si quidem oē quod imite est abusive uocamus agreste.

Podex: secretior pars corporis anus.

Poderis sacerdotalis linea corpori astricta. unde dicta. podas enim græci pedes dicunt. hæc uulgo camisia dicitur. poderis appellatur: quæ & talaris. hæc & subucula dicitur.

Podiscus hypotemisia dicitur: quæ est linea in aliqua parte pendens sic.

Phœgium. sanctus locus.

Phœgia: hoc est factio. fictio.

Phœgor interpretatur ignominia proprie quippe phœgor hebraice prius appellatur: quia apud iudæos gloria erat in parturitionibus & male dicta sterilis dicebatur.

Poema: carmen uel unius libri opus. hoc poematis græcum est. poematis tria sunt genera dramaticon: exagematicon koinon cœnon.

Poemanum: carmen poeticum prius.

Pœna inde punio.

Pœnas supplicium per cœ: & pœnus id est afer per cœ scribitur.

Pœnis: id est afri carthagenenses.

Phœnice a phœnice urbe tyri uel phœnicia: unde uenit dido in africanam. phœnix uero filius fuit agenoris ueniens ad terram illam: quæ ex suo nomine phœnicia dicitur.

Phœnices: inde deriuantur punices cœ in u mutato: sicut phœniceum puniceum. pœna punio.

Phœnices a rubeo colore dicti: phœniceon enim rubicundus color. græce dicitur. prius hic phœnix phœnicis.

Phœnissa dicta a phœnice urbe tyri: unde fuit.

Phœnicentaurus auis: quæ quasi purpureas pennas habet.

Phœsis græce dicitur opus multorum librorum.

Poema unius.

Phœsis: materia totius carminis in qua poeta uersat.

Poeta latine uates. unde scripta eorum olim uaticinia dicebantur: quod in quadam & quasi uesania in scribendo commouerent. poetæ officium ut lastantio placet est quæ uere gesta sunt in alienas species obliquis figuratiōibus cum decore aliquo. cōuersa traducere. Poetarum tria sunt genera. unum in quo poeta loquitur quod enarratiuum dicitur. Aliud dramaticon. in quo poeta nunquam loquitur: ut in comœdiis. Tertium in quo poetæ & mixtæ personæ. poetoribus. poeta ποιητης & poema ποιημα græce poeta dicitur fictor a ποιω græco: quod est facere fingere quasi fingere quali fictor carminis. opus huius poema uocatur poeticum.

Poeticæ escæ. id est indigestibiles.

Poiatus hebraice ignominia.

Poieo ποιέω græce latine factio: hic poeta.

Poeotes ποιότης qualitas.

Poios ποιος qualis.

Polyarchia ubi multorum est potestas.
Polegium martis dictamū. polegium apud Indos piperis prætii est. herba est.
Polemos græce. bellum. pugna.
Polenta farina subtilis de fabis uel tritico.
Pollere: abundare cum lætitia excellere. crescere. splendere.
Polleo lesui facere debuit: sed hoc præteritū est a polleo. nō ergo habet suum: poluxi enim a polluceo uel splendui.
Pollex cis digitus maximus & per e positus a poliando dictus.
Polyyntheton est dictio cōcathenata consunctio nibus: ut testūq; laremq; amyclæumq;.
Polli excellentibus cyclis cacumina: quib; in axe sphaera nititur. quorū alter boreas ad aquilonem spectat. alter terræ oppositus austronotius dictus est. poli autem dicti sūt q; sint axium cycli ex usu plaustrorum a poliando.
Polyandrum. tumultus mortuorum.
Polyandron multitudines græce.
Poliadriōn πολιάδριον græce locus ubi cadauera pōnuntur græcum est.
Polliceri sponte dicitur: pmittere uero præstolanti & petenti.
Polliceor ris cōmune antiquitus: quod est spondeo fidem promitto.
Pollices digiti maiores in utraq; manu.
Polydamas idest multinuba: qui multas amat. genitius polydamantis.
Polyphemus cyclops quidam in sicilia enormis gigas.
Polygmōs quam latini hærbam sanguinariā uocant: quæ missa in narib; sanguinem mouet huius genera sunt quattuor.
Polyloquus: multiloquus. idest uerbosus uel uaniloquus.
Polystoriæ. i. multæ historiæ.
Polymita uestis multi coloris. polymitum. n. est textum multorum colorum
Polymita a rotunditate dicitur quod est polus.
Polymitarii: artifex uestimētorum idest holose ricorum.
Pollinetum: funeratum aut sepultum.
Pollinctores: qui funera morientium curant dicti quasi pollutorum unctorum idest cadauerum curatores: unde pollingo gis xi.
Pollictores ossiū amatores uel cadaueq; sepultores.
Polyhynia musa quædam multæ memoriæ interpretatur. sarurno ascribitur. rhetoricos dicta polyhymnia noua colores.
Polyos hærba græce a latinis omnimorbia dicta q; multis morbis subueniat: quæ ianthicos dicitur
Polypodia: hærba cuius cadix hyrta atq; trifissa ē unde polypo deriuatur: hæc ē capillum. ueneris
Polypus petra affigigitur: ut eius similitudine improprios capiat pisces.
polypus idest multiplex: multos enim nexus habet iste piscis & ingeniosus est.
polypus: fetor narium uel piscis. polys enim mul-

tus pous ποῦς uero græce pes dicitur: qd multos habeat pedes.
Polis græce ciuitas uel urbs.
Polycogum. quod & psalterium dicitur.
Politicum: scriptum. annales libri. cōmenta.
Politicus liber urbanæ uitæ: polis enim ciuitas.
Pollis nis uel hoc polen nis farina est.
Polites græce πολῖται municeps uel ciuis dicitur latine.
Politricum hærba: quæ: habet ramusculos quasi seta porcina: hæc capillos nutrire dicitur.
Polytricon siue adiantes idest coriandrum agreste uel politria uel trimocones uel emticon uel cindnares a diuersis dicitur.
Pollire: limare. radere. lœuigare. sculperre.
Polio lis liui litum actiuum.
Politus: limatus. mundus. ornatus. acutus: intētus acer.
Polyx inde nominata: quia multis nexa est coniunctionibus ut specula quæ erant olympi.
Pholoe mons thessaliæ.
Polo se alte & sublimiter.
Polluere: inquinare. uiolare. maculare.
Polluo is tum. actiuum.
Pollucere: splendere. pollendo lucere prisc.
Polluceo ces luxi: ratio exigit polluctus: sed auctoritas deficit.
Polunium: locus sacrorum.
Pholus. quidam sicalus centaurus.
Polus: summitas sphaeræ ex utraque parte. celum. sphaera. æther. orbis
Pollus tenebræ noctis.
Pollux cis penultimam producit proprium.
Poma ab opimo idest fertilitate dicta. recentia facilius egeruntur q; sicca. Agrestia idigestibilia probantur natura. Omnia pomorum genera pro arboribus latine fœminini generis sunt. pro fructu neutrum etiam interdum: exceptis hic oleaster: hoc siler: hoc buxum: licet hæc buxus dicatur
Pomarium est ubi poma ponuntur.
Pometum sine pomærium: ubi poma muniuntur
Item pomærium locus iuxta muros.
Poma fructus: uirtutes sanctorq; significant.
Pomona: dea pomorq; interdum pro ubertate pomorum.
Pomeria mediocris arbor sorbæ similis: dicta q; dulcis sit fructus eius & acuto sapore.
Pomærium dictum quasi post murum.
pomilorus: mollis & eneruis:
pomones pomorum custodes.
Pomos elenum lingua october mensis.
Pompa græca significatione dicta a publice ostentari: præcedit enim uictoria pompam.
Pompa: ludorum. imaginē. obsequia funeris.
Pompeianus genus calicum.
Pompeia: urbs ab hercule in campania condita ē qui uictos ex hispania pompam boum duxerat.
pompeius quidam nobilis & inter reliquos præ-

cellens romanos: qui multotiens pompam duxit sed postremo a cæsare uictus est.

Pompeia publica. pompeiana uero pōpei domus populentus. pompa plenus.

pondus ponitur pro uirtute & utilitate pōdus pōderis: unde pondero ponderas. sic similia quæ in uerbo habent e in obliquis quoq; nominum eādem habent. pōdus dictum eo q; in statera libra tum pendeat. hic & pensum. abusive pondus libra una est: unde etiā dīpondius dictum est quasi duo pondera. ponderis signa & characteres ut a ueteribus signata sunt subiciantur. Z. littera significat dimidium obolum. uirgula æqualiter iacēs: & directā 𐌵 𐌵 significat obolum. Geminata uirgula 𐌵 𐌵 duo oboli sunt. T. latinū significat obolos tres. F. latinum obolos quattuor. E. latinū obolos quinque obolos uero sex ideo characterem nō habent quod in una drachma sex ueniunt: quod est pondus denarii argenti. Littera H significat si liquias octo idest tremissem. N. latinū significat numisma græce idest solidum integrum. Iota iuncta beta. i. β. significat dimidium solidum. Virgula dux ex uno angulo eleuata in dextrā se diuidentes < significant drachmam quam olcen appellamus. latinum. N. adiuncta gamma græco

significat semunciam: Gamma græcum o latino in fine adiunctio γ o. significat uncia: lauda græcum per medium sui latino i adiuncto 𐌶 significat libram Kappa græcum circa finem cornuum adiuncto. γ. græco significat cyatum Si uero o latinum iunctum habuerit heminam demonstrat: quā græci cotylen appellant. xi. græcū si e iunctum est latinum ξ e significat sextarium o uero adiuncta ξ o significat acitabulum: qd' græci oxifalō dicunt. μ. græcum supposito n latino significat minam. A. latinum in fine habens lauda græcum A. α. talentum. Alpha græcum in dextro brachio superiori o littera adiuncta Aochænis est.

pondo: genus ponderis libra est.

pondo pluraliter indeclinabile neutrum. Tullius.

pone post a posteriori parte. retro aduerbiū loci ponere: stabilire. locare. terminare. uel deponere.

ponere aliquid i ferius simpliciter statuere. disponere opus uel cōsiliū ordinare uel fœdus. proponere q̄stionē apponere. adūcere. imponere iſuetū supponere aliquē censum uel laborem pponere. pferre. cōponere. ordinare. cōiungere. fingere. seponere. diuidere supponere. subtus inducere. depōere labefactare uel uitam excedere.

pono: is situs sitor trix sitio tiuus. componitur appono interpono. circūpono. oppono. transpono. dep. exp. præp. prop. imp. subp. subterp. disp. repo. cōpono. & quæ ab istis fiunt.

pono ponis sui & posui positum.

pons: iter sup fluuium. scala nauium.

pons tis pōticulus: potest autem compōi ex pede & tenēs: unde componit pontifex idest pontem faciens. inde pontificalis pontificatus tus. pontus pontificus ca cum.

Pontes: gradus quos ascendebant qui legem recepta re debebant.

Ponticæ: arborū gēus a græcis: eo dictæ q; circa ponticum mare abundant. Eadem abellana.

Ponticæ geminæ a ponto.

Pontifex ciuis de ponto: uel castor animal.

Pontifex princeps sacerdotum dictus pontem faciens quali uia sequentium. hic sacerdos maximus noiatur: iisdem modo episcopus. ipse ecclesiasticos ordines disponit. atque pōtiffices & reges erāt Pontifices iudices.

Pōtius interpretatur declinās cōsiliū dicens. Innocē ego sum a sāguine iusti huius. pōtius aut dictus q; de pōto insula fuit oriundus. eo tpe uero quo crucifixus ē xps puincia syrie psidebat.

Pōtus regio asiæ iuxta cōstantinopoli est sita.

Pontus sinus amplissimus: qui facit mās mediterraneū in asia uersus septentrionem: ubi & finem sui facit.

Pontus: æquor maris. impetus decus marinum.

Pontus. puincia ipsa uel mare dicitur.

Popa: pinguedo: ponitur p grasso: uel graui spisso Popare: crescere.

Popane græcū est: quod nos corrupte dicimus popina: est aut locus iuxta balnea publica: ubi post lauacrum a fame & siti reficiuntur unde propina re dicimus.

Popeana genus unguenti uel medicamenti.

Popellus: populus paruus diminutiuum.

Popina. coquina a popa: quod est spissa caro.

Popinæ: argistariæ. nudinæ plateæ.

Popino: glutto. luxuriosus. deuorator.

Popisina: dicitur extrema pars coitus: dū penes exit.

Poples dicitur q; post plicam idest flexurā habet.

Poples tis masculinum genus flexuræ.

Poplitmo: gemma est.

Popularis: uastare. prædari. diuulgare.

populatus: uastatus. populo semper imixtus.

Popularis: superbus. inflatus. uentolus. arrogans immemor. incertus. ambitiosus.

Populus & populus aris. latus.

Popularis: aura. fauor populi. assensus.

popularitas: ambitio. blāditia. gloria forēsis. adulationis. gratia populorū festiuarū congregationes.

populario: deuastatio populi uastitas. expugnationis. ruina. exitium. grandis. solitudo.

populus popularis populatus populator populatio. populus unde popularis populosus popellus publicus.

Populus est uniuerſa ciuitas cōnumeratis ſcīorib;

populus est hūanæ multitudinis iuris cōsensu & concordia cōmuniōe sociatus: uulgus uero plebs est: populus uero ciues: græce autem dicitur populus laos populos cum dicimus numero plura li urbs significamus: cum uero populum: unius ciuitatis multitudinem.

populus genus arboris dicta: q; ex calce. eius multitudo nascatur. huius duo sunt genera alba & nigra bicolor est.

Populus li fœmininum pro arbore. prima produ

citur. hic populus prima breuiatur.
 Populus de populo: sicut ficulus de ficu.
 Populea uirga de populo arbore.
 Populonia: urbs. hetruriae.
 Porcam bethyci faciunt. xxx. pedum latitudine &
 lxxx. longitudine. Sed porca est: quod in arando
 extat. quod defossum est lyra.
 porca terra: quæ inter sulcos est lata.
 porca fœmininum de porcis.
 porcarius: porcorum custos: subulcus.
 porcus dicitur pus cupidus: uel custos: uel puro ca
 rens: uel quali spurcus. inde porcinus. porcellus
 porcarius.
 porcus dictus quasi spurcus. iurgitat enim se cæ
 noso luto. limo illinit ora. hinc etiam spurcitiam
 & spurcos nominamus.
 porci marini qui uulgo uocantur suilli: quæ dum escas
 quærunt suis more sub aquis fodiunt.
 porcillaca hærbæ recens refrigerat: calefacta calefa
 cit: trita cum pane ad oculos tumores imponit ad
 podagras quoque simili modo medetur.
 phorcys phorcydos proprium dei aquo patronimi/
 cum fœmininum phorcynis idos: cuius genitiuus
 producit penultimam: ut apud Lucanum phor
 cynidos arua medusæ.
 phorcys & phorcus: pater fuit medusæ.
 porrigere: extendere. aperire. propitiari.
 porrigo & porgo porrexi facit. actiuum est.
 porrigo porcorum uitium: quod nisi recidatur. statim
 alios occupat.
 pori corporis græce latine proprie spiramenta di
 cuntur: quia per eos spiritus uiuificus exterius mi
 nistretur.
 pori meatus quidam transitus uel uiae in carne: uel osse
 porisina τωπιον & apertio uel ostensio græce quæ
 stus uel lucrum dicitur. Nam pori subtiliora sunt
 foramina.
 porphyra. purpura. porphyreon purpureum latine.
 porphyrista purpura.
 pornia græce fornicatio τωρνῆν enim meretrix p
 stibulum τωρπειον.
 phormio fabula quaedam ab interposita quadam
 parafiti persona nominata.
 phoroneus φωρονεύς quidam græcus: de cuius
 progenie io fuit.
 porro. longe. procul. eminus. extra. cæterum. utique.
 deinde.
 porro autem aut longe: aut deinde.
 porro coniunctio expletiva idest certe.
 porro pro longe græcum aduerbium.
 porphyrio: avis alba similis cygno: uel pellicanus.
 portæ proprie muro: atque inde dictæ quæ antiqui
 tus supportato. id est subleuato aratro designabatur
 quando designabatur gyrus.
 porta dicitur. quia potest inde portari uel exportari ali
 quid: proprie autem porta urbis aut castrorum est
 portat: sustinetur. a terra eleuat. uehit. aufert. ius dicit
 porro tas. ratus. tator. trix. tio.
 portitor. porta. unde portarius. porticus. porticula
 portus. unde importunus importunitas. compo

nit apporto deporto exporto. iporto. asporto sub
 porto. reporto. oportet ipersonale: unde importu
 nus: opportunitas & quæ ab his fiunt.
 portemia: nauicula syriatici generis a portado dicitur.
 portendere: significare aliquid de futuris idest por
 ro tendere: unde & portenta dicuntur quæ signi
 ficatu suo aliquid ostendunt futurum.
 portendo dis di portentum a porro & tendo acti
 uum in tertiis personis.
 portenta: monstra. uisa.
 portentum est: quod ex formis diuersis pponit. Mon
 strum: quod extra naturam nascitur. prodigium quod futu
 rum demonstrat ab eo quod porro dicat quod futurum
 Ostentum: ostentatio quaedam ab ostendendo
 portentum dicitur: quod ex omni parte naturæ mutatio
 nem sumens aliquid portendere futurorum dicitur: sicut
 biceps caput in corpore uno.
 portentuosæ dicuntur: quæ ex parte corporis sumunt
 mutationem: ut cum sex digitis natus sine aliqua par
 uitate membrorum. Rursus portentum dicitur: quia na
 scitur: & sua permanet qualitate. Ostentum uero
 subito offertur oculis & subducitur. Sed porten
 tum a portendendo idest porro ostendendo si
 cut & prodigium. Monstrum uero a monitu uel
 monstrando dictum & statim. portenta igitur.
 uel portentuosæ sunt aut a paruitate totius cor
 poris: aut a magnitudine partium: aut a superflu
 is membrorum partibus. uel a defectu partium
 uel prominentia: quando solum caput aut crus nascitur
 aut in parte una transfigurata: aut ex omni parte. uel quæ si
 ne transfiguratione habent oculos in pectore: aut in fronte
 aures: aut secundum imperatam creationem: sicut
 detatus uel barbatus nascitur: aut ex complexu. idest
 multiformi plurimarum differentiarum uel commixtione
 generis sunt. Sicut autem in singulis generibus quaedam mon
 stra sunt hominum: ita in diuerso genere humano quaedam
 monstra sunt gentium ut gigantes cynocephali
 cyclopes. In lybia credunt sine capite nasci & oculos
 in pectore habere: & alia sine cernicibus. & in
 ultimo orientis scribunt: alia sine naribus æqua
 li totius oris planicie: alia labro superiori adeo
 prominenti: ut in solis ardore totam ex eo faciem
 contegant dormientes: alia concreta hauriant potus
 ut modico foramine cum calami hauriant potus
 Nonnulla sine linguis esse & nutu uel motu uten
 tia: & quosdam syluestres homines quos faunos
 ficarios uocant. in india gens fertur esse: quæ ma
 crobii dicuntur. xii. pedum staturam gerentes. Est
 & gens ibi: quæ a cubito græci pygmaeos uocant p
 hibetur in eadem india gens esse fœminarum. quæ
 quinquennes concipiunt & octauum uitæ annum non
 excedunt. Dicuntur & alia hominum fabulosa por
 tenta. quæ non sunt sed ficta in causis rerum in
 terpretantur. ut gerynos gorgones & cætera.
 porticus dicta quæ ibi transitus sit & non sit ibi stan
 dum: quasi porta: uel quæ sit aperta.
 porticulus malleus in manu portatus: quo signum
 datur remigantibus.
 portio pondus quoddam sex uncias habet.
 portio quasi partio dicitur: pars. hæreditas est.

portulaca require porcellata.

portus dicitur ubi hyemant naues. Est autē locus ab accessu uentorū remotus dictus a deportādis commerciis. hunc ueteres a baiulandis mercib⁹ baias uocabant a baiā: ut a familia familias. Portus tus a portatus p syncopam: portus: aqua: p / fundū. fossā. uorago. barathra.

portuosus. portubus abūdas locus.

portunus deus qui præst portubus a paganis fingitur melicerta uel neptunus.

porri duo habent genera. capitatus: qui maior est. Scetilis qui minor: qui i cibo sumpti uocem purgant: uel a porrigendo se.

porrū singulariter neutrum. pluraliter porri facit pous græce latine pes.

phos phoros. lux lucis.

poscūt q simpliciter petūt: exposcūt q desiderant:

posco quis sit perfectum deficit tamē in futuro in finito. quia formā habet inchoatiuorum.

posse: ualere constātia uel sanitate a possum tes: qd cōponitur ex potis nomine & sumres est.

possessiones sunt agri: fundi late patentes publici probati quos initio qsq; ut potuit occupauit atq; possedit: unde & dicuntur.

possestia dicūt noīa uel pnomina eo q significēt aliqd ex his quæ possidēt: sicut cū genitiuo pncipalis: ut euandrius ensis. peuantri ensis. & regius honor pro regis honor. meus ager pro mei ager. possidet: tenet. potitur. In potestate hēdo tenet: quod est sedet.

possideo possides edi essum possessio actiuū componitur ex posse & federe.

Possideon augustus mensis.

posseon maius mensis tencrum lingua.

positiuus gradus dicit eo q prius ponat in comparatiōis gradibus: quasi fundamentum graduū uel quasi depositiuus quia deponit casum: ut doctius doctior doctissimus.

positura est figura idest nota ad distinguendos sēsus per cola & cōmata & piodos: q dū ordie suo apponitur: sensum nobis lectionis ostendit. posituræ dictæ quia positis punctis annotantur: uel quia ubi uox pro interuallo dictionis deponitur has græci thesivocant. prima positura idest distinctio cōma. ut puta: Si uinco & pereō. & ponit punctū ad imā līam. Media distinctio: cola ut est uinco peo: & apponitur punctū ad mediā litterā piodus ut puta uinco & pereō. & ponitur punctū ad summā litteram.

Positura est figura parographo contraria & ideo sic formata quia sicut illa pncipia notat: ita ista fines & pncipiis separat.

posituræ a modernis alio modo sūt q ab antiquis ubi enim respirare oportet sensu nondū pleno & sententia quasi suspensa aliqd ut subdat experiente puncto & uirgula superposita erectaq; denotamus sic: ubi uero sensus qdam dat: sed adhuc aliquid de sententiæ plenitudine deest solo puncto notamus sic. Cū uero plena pfectaq; sentētia fuerit: puncto & notula quasi contraria paragra-

pho pernotamus sic

Interdum tamē positurā primā quā puncto & uirgula. notari diximus uel quamlibet aliam si opus fuerit ut diuidatur puncto uel uirgula subdiuidimus: sed melius uirgula: ut iā sit differentia iter. primam & tertiā quorum omnīū ut pateat oculis: subiiciatur cū plū. Quicūq; uult perfecte legere & intelligere: totiusq; partes sermonis: apte distinguere cū necesse est: positorum sensumq; intellecta cognoscere: & tunc sibi aliisq; legendo poterit proficere.

posotes græce quantitas.

posos quotus.

poios qualis.

post idest deriuat posterus ra rum posteritas & posticus cum.

post posterior stremus stremitas postea. postus statum: unde cōponit posterius posteritas. a post cōponitur posticus posteca postōa postenēs post q postea q posthæc. postmodum.

postes quoq; eo q post fores stent.

posthumus etiam ab hoc est compositum.

postea ab eo quoq; & postliminium & pomœriū quasi post murum.

post componit & separat significat græcā præpositionē meta & tunc e est præpositio nō quando loco syn. accipit. sed qndo ordinē loci uetēports aut cuiuscūq; alterius rei significat: ut post mortē: post multum tempus: post pietatem utilitas est: loco etiam aduerbii ponitur: ut lōgo post tempore uisum & post faciet. Nam quādo præpositio est non ablatiuo iūgitur sed accusatiuo.

post croncos semper poni uidet: ut post tempus ueniam. pone uero post tergum.

post habitum: postpositum. neglectum.

postaseis græce substantia.

postcraftinat. differt. dilatat.

postella: ornamentum equi: dicta quasi post sellā sicut antella ante sellam.

postera sequens: ut postera dies idest altera post sequens.

posteri: postea nati. minores futuri. fixum ē. Nam postera adiectiuum.

posteri pedes: quia & primi sunt.

posteritas: sequens generatio.

posteritas: gradus substitutionis dicta quasi postera ætas

posteriora uocata quæ retro sunt & a uultu auersa: ne dū purgamur: inquinemur aspectu.

postis uterq; os corporis & os cordis significat.

postes dicti q post ostium stent.

posticum est latens ostium dictum q remotum sit a publico.

posticula posterula quælibet.

postica: extrema pars capitis. i. occipitium uel lectil. postica autem. penultimam producit: sicut antica partem corporis significat.

postica: cuniculus. humile ostium: postis.

posticus ca cum. posterior.

postliminiū cum a nostro limine ab hoste alienatum quid fuerit. si ad idem limen reuertatur.

postliminiū cum post captiuitatem quis reuertit
ad iura quæ admisit.
postridie idest tertio die idest post alterum: nam
in pridie intelliguntur duo dies.
postremus de multis dicitur. posterior de duobus
postremū. summū. nobilissimū. reliquum.
postremo: ad ultimū aduerbiū tps uel ordinis.
postropea: conuersio quando ad diuersas persōas
uerba conuertimus.
postulat. petit. exigit.
postulatur quid honeste. poscitur uero improbe.
postulaticus ille qui postulat. petitor rogator.
posthumus dictus eo q post humationem p̄s na
scitur idest post obitum: iste a defuncto nomen
accepit: sic lex uoluit.
potare: bibere. Potus enim a græco quod
significat bibere.
poto potas in tertiis personis.
potens rebus late patens: uide & potestas: q pateat
illi quicquid uelit.
potens: copiosum. magnum.
potentia est sua uniuscuiusq solius.
potētatus autem auctoritas iudicialis in ciuitate.
potentatus tus æterna perpetuitas. dominationis
opus præualidū: potentia uero una potestas.
potentia est in eo qd possumus: potestas uero in
eo quod licet.
potentia est ad conseruāda sua & alterius obtinen
da idonearum rerum facultas. prisc.
potesto & potestor idem significabat antiquitus.
potest: ualet. augmentum habet.
potestas ab eo quod est. posse nomen accepit.
potestas q pateat illi: quaquæ eligit. & nemo iter
claudit.
potestas magis p ui accipit. potētia uero p ditiōe:
poteros græce uer est de duobus.
potior: melior. superior. altior. ualentior.
potius: melius. magis. plus. prisc. potis tior tiffi
mus: uel a potior uerbo. hic & hæc potis & hoc
pote. in obliquo casu rato inuenitur.
potissimū. optimū. magnum. firmū. aduerbium ēt
inuenitur. Nam potius de duobus: potissimum
uero de tribus uel pluribus eligitur.
potiri uti. frui. prisc.
potio & potior idem significabat antiquitus poti
tus facit deponens.
potior illius rei & illam rem & illa re tam tertiæ q
quartæ coniugationis.
potit & potitur inuenitur: sed potiri solummodo
potiundum: fruendum.
potinia ciuitas quædam: de qua glaucus fuit.
pothemus græce a portu dicitur idest.
portitor.
potomium: nauigium fluminale tardum: non nisi
remigio progreditur.
potos græce potus. prisc.
potus uel potatus neutrale participiū & passiuum
inuenitur sicut iuratus.
potus pro potatus per lyncopam participium. pri
scianus.

potus pota potum. hic potus tus nomen.
practicen græce opatio actiua actualis efficax.
practicos græce efficax.
præs prædis masculinum fideiussor.
pragma græce latinæ causa dicitur: unde & pagmat
ca negocia dicuntur: & auctor causarum & negocio
rum pragmaticus nominatur.
pragmaticus: negociator.
pragmatice idest causatiue.
prandium a paratu dictum: proprie autem antiq
tus dicebat omniū militū cibum ante pugnam.
pransorium: promulsorium.
prandedeum: in quo fit prandium.
prandeo pisces prandi facit & est neutrum: in ter
tia persona prandetur. pransus tamen. participiū
p̄teriti temporis hēt sicut cœnatus iuratus. cassus
passus. titubatus. placitus. inuptus assuetus. meri
tus. potus: pro potatus & hæc quidam iuniorib⁹
in usu manserunt. Ista uero absoluerunt occasus
interitus. obitus. senectus. Sed assuetus & cassus
magis nomina uidentur. sicut qerus & lassus. po
tus tamē neutrū & passiuum reperit sicut iuratus
prassa charta uiridis in lyba optima generatur.
prassius lapis pro uiridanti colore dictus.
prasson græce porrū.
prassica græce porri.
prassios græce apud italos marrubium: quæ her
ba diuersis nominib⁹ a diuersis nupatur idest
epardiō piolopes. tericen f̄redus corion mesida
uelcerarium comelipolium trofon.
pratum cuius fœni copia armētis est dictum a ro
manis: q prinus sit paratum: nec magnum labo
rem culturæ desideret.
praxion actiōnum.
præ: ante supra.
præ p̄positio apponit ablatiuo: & cōponit Signifi
cat mō ad. ut illum cōtempli p̄ me. p ad cōparati
onē mei: modo p ab. ut p amore hūc exclusit fo
ras: & p studio p ab studio: loco etiā sup: ut p me
a supra me ut prælideo præfectus: & p ualde ca
nendo pro ante ut prædico: præcipio præmatu
rus ex hoc deriuatur præter quomō a sub subter
in iter: p propter. p aduerbio inuenitur ut i præ.
præinde componitur prælium unde prælior aris
præter. præterea.
præbet: exhibet. largitur.
præcanit præcenit: castigat: monet: ordinat.
precor aris: inde precator precamen precatio pre
catus tus precatorius preces. componitur depre
cor. comp̄cor. imprecor.
precari: rogare. imprecari exoptare.
preco & precor idem significabat antiquitus.
precor deum deponens actiua uim habet.
precatio in optandis bonis: deprecatio in deuitandis
malis: imprecari mala: quod uulgo dicitur male
dicere. & precatio & deprecatio idē nunc accipitur.
precatio in optandis præmiis cælestibus: deprec
atio: ut declinemus a malo.
precarium cū prece creditor rogatur & promittit.
debitorem i possessiōe fundi ibi obligari demo

rari & fructus capere: dictū quasi precadium q̄a prece auditur.
 precauere: futura picula cauere.
 præcedere fit quattuor modis: æternitate ut deus omnia: tempore ut flos fructum: electione ut flore: origine ut sonus cantum.
 portunus deus qui præest portubus a paganis fin præcedere: anteire: maius præuenire esse. anticipare relinquere.
 præcedo præcessi.
 præcellit: excelsior est. antestat. p̄fulget.
 præcentor a præcino nis. qui uocem p̄mittit in cantu: sicut succentor qui subsequitur.
 præceps locus altus & periculosus ex quo præcipitari quid possit uel præceps dicitur nomocia si ne modo & cū periculo faciens.
 præceps properans sine respectu salutis temerarius hic & hæc & hoc præceps præcipitis duabus syllabis abūdat. Antiq̄ tñ secūdū analogiā p̄ceps p̄cipif & p̄ceps p̄cipitis. Sic faciunt oia acapite cōposita si in ps delināt: auceps biceps centiceps.
 præceps cōponit a p̄ & capite: inde deriuat p̄cipitum & præcipito.
 præcepta sunt quæ aut quid faciendum sit aut nō faciendum docent.
 præcepta uel mundiburdia proprie regū sunt uel principum.
 præceptum unū quod uis non tibi fieri: alii ne feceris: duo p̄cepta cōtinet: Diliges dominum deum tuū & proximum tuum: duo: ista decem cōtinet: illa decem continent omnia: sunt decem chordæ psalterii.
 præceptor. magister. doctor.
 præceptū primum in lege de colendo uno deo: nō erunt inquit tibi dii alii p̄ter me: dominus deus tuus una est. primus plaga ægyptiorum aqua cōuersa in sanguinē. Deus unus: ex quo sūt omnia aquæ assimilāt: ex qua generant oia. Conuertit igit aqua: in sanguinem. quia cōmutauerunt gloriam incorruptibilis dei in similitudinē imaginis corruptibilis hoīs. Secūdū p̄ceptum quod pertinet ad regnū dei id ē filius: Non accipies nomen dei in uanū. Secunda plaga: ranæ abūdantia. Nomen domini nostri iesu Christi est ueritas: quæ ergo ueritatē loquit̄: de deo loquitur: q̄ loquit̄ mē dacium de suo loquit̄. Veritatem loqui est ratio nabiliter loqui uanitatem loqui ē strepere magis q̄ loqui. quod significatur p̄ ranas quæ strepitum uocis habere non doctrinam sapientiæ possunt insinuare. Merito igitur dilectioni ueritatis cōtraria est dilectio uanitatis. Tertium p̄ceptum qd̄ pertinet ad spiritū sanctū. Memento ut diem sabbati sanctifices. Tertia plaga scyniphes natæ sunt in terra ægypti. Diē igit sabbati sanctificare est deo uacare: quæ est cordis ac mentis tranquillitas: q̄a ibi ē spiritus dei. inquieti uero resiliunt spiritu sancto cōtentionis q̄ ueritatis cupidiores q̄ designātur per scyniphes quæ sunt mulsæ minutissimæ inquietissimæ inordinate uolucantes: in oculos irruentes: homines quiescere nō permittē

tēs: dum ab actæ rursum redunt. sicut sunt uana phantasmata cordis contētioforū. Quartū p̄ceptum est qd̄ & primū in secūda tabula. uita enim nostra ab amicitia parentū incipit. honora patrē tuū & matrē tuā. huic cōtraria est quarta ægyptiorū plaga cynomia: quod est canina musca. Nihil enim tam caninū q̄ cum illi qui genuerūt non cognoscuntur. Quintum p̄ceptum est. non mœchaberis: pertinens ad mariem & feminā. Et quinta plaga mors in pecora ægyptiorum. Qui enim suo non contentus est cōiugio mœchari meditat̄: appetitum carnis qui est nobis cum pecorib⁹ communis edomare non quærit: quē ut edomare queat homo ratione in mente præsidente ē p̄ditus: quam si negligit per eam illicita non frenādo uertitur in pecus: & quod extremum est moritur. Sextum p̄ceptum est: non occides. Sexta plaga phistule in corpore: & uesice bullientes & scatentes & incēdia uulnerum: quales anime sūt homicidiales per irā homicidii ardentes: per quā fraternitas deperit. Septimum p̄ceptum est: non furaberis: & septima plaga est grando in fructibus: Nam qd̄ contra hoc p̄ceptum inducis de cælesti grandine perdis. Nemo enim habet iustum lucrum sine iusto dāno. uerbi gratia Qui furatur acquirit uestem: sed cælesti iudicio amittit fidē: Ergo qui suo malo desiderio forinsecus furatur: dei iudicio in agro cordis fructum boni operis amittētes grandinātur. Octauum p̄ceptum est: falsum testimoniū nō dices. octaua plaga locusta aīal dente noxiū: falsus enim testis nocere uult mordendo & consumere mentiēdo.

Nonū p̄ceptū est: non concupisces uxorem proximi tui. Nona plaga densæ tenebræ: densis enim tenebris excæcatur: furitq; indomite: qui uxorem proximi conculcat id est non solum sua non est contentus: qd̄ iam supradictum ē: sed et alterius uxore appetit. Decimum p̄ceptū est non concupisces rem proximi tui ullam & cætera huic malo contraria est plaga decima mors primogenitorū. cū enim de furto iam superius sit p̄ceptum: ubi intelligit̄ & rapina: quæ maioris pœne est: restabat de rei proximi concupiscentia: quod notat deus in corde que non licet etiā sic per iustam successionem queri uideatur: quis enim ab aliquo heredem non optes habere quasi iuste te optes fieri: tamen quia fieri non possit: nisi cum heredē etiam non habere optes ī quibus nil charius primogenito: proinde in primogenitis tuis puniris: qui concupiscēdo res alienas: id quod tibi iure non debebatur quasi iuris umbra perquiris sed. Sed facile est filiorū primogenita p̄dere. illud uero p̄molestum est per hanc occultā & iniustā concupiscentiā primogenita cordis p̄dere: q̄ est fides. imago gratie dei: quam interius p̄dis: si rem alienam oculis cōcupisces: eris enim primo sine dubio simulator oblequēs non charitate sed fraude amans eū: a quo re cupis fieri hæredē amādo eum mori queris. Et ut ī re eius te uideas possessorē: inuides illi successorem. Tria ex

go pcepta prima in decalogo ad dei dilectionē p-
tinere intelligunt: cuius cogites unitatē. ueritatē.
uoluntatē. Cetera septē ad dilectionē proximi:
quibus duae tabulae decem pceptis illa duo tā
q̄ sumaria teneant. Diliges dominum deū tuum
ex toto corde tuo & ex tota anima tua & ex tota
uirtute tua: & proximū tuū sicut teipsum: i his sūt
duobus mandatis tota lex pēdet & pphetā. Que-
ritur non furtum facies quid differat & non con-
cupiscas rem proximi tui: quia licet nō oīs qui cō-
cupiscit rem p-ximi furetur: sed omnis qui furat
rem p-ximi cōcupiscit. itē q̄ritur quid differat nō
mōchaberis & nō cōcupiscas uxore proximi tui
cū id nō mōchaberis poterat illud intelligi: nisi
forte i illis duobus peccatis mōchādī & furandī
ipsa opera notata sūt. i his uero extremis ipsa con-
cupiscētia q̄ tñ differt ut aliquādo mōchēf: qui
nō cōcupiscit uxore proximi: aliqua alia causa cū
illi misceat: aliquando autē concupiscat: nec ei mi-
sceat pēnam timens. Nam & in mōchiā nōmi-
ne fornicatio tenet. sicut in furto rapina.

Preces: rogationes siue supplicationes sunt.

Precis ci cem ce tre: obliqui.

pratiā: genus uuarū dictā quasi pcoq: quia ante
alias maturescunt.

præcinere: canēdo pīre: **Præcino** nis nui pcentū: ex
præ & cano.

præciniū. pdictio alicuius rei uel laus antecedens.
præcipere. impare. poccupare. iubere. cogitare.

Præcipio pis epi ptum ex præ & capio: iussio enim
ante facta est.

Præciū illud dicit: quod de aliqua re emenda dat
dictū q̄ cū præce fiat: uel q̄ prius capiatur q̄ res de-
tur. inde præciō aris.

præcipitare: de alto deiicere. temere. festinare.

Præcipuus. maximus. primus. singularis. senior.

præclarus: ualde clarus antepositus.

Præcliuis id est iclytus. ualde gloriosus. Nam κλε-
ος græce gloria.

præco pro ualde canēdo dictus: qui ante canit: qui
ante q̄ ueniat aliquid: futurū affirmat.

Præconiū laus antecedēs. predicatio alicuius rei.

Precordia: sunt loca cordi uicina: quibus sensus p-
cipit: dicta q̄ ibi sit picipium cordis & cogitatio-
nis. pluraliter declinatur.

Precordialis oratio. intima. spiritualis.

Precox genus uuarum p-maturarum uel ceterorū
fructuum.

Precurrere: anteire.

Precursoris precucurri.

Precursor: antecedens. preueniens.

Preda ex hoste fit. lucrum ex negotiatione. comp-
dium proprie ex pondere.

Predauit. dirupit.

Predo qui populādo alienā iuadit p- uinciam.

predo: alienator depredator.

predo & predus di qui predam hēt uel scit.

predator cui depreda debet. uel qui facit.

predor aris tor: preda predabundus.

prido onis componitur depredo.

predor aris predatus & predo Idem significabat
antiquitus.

predes: fideiussores. uades sponsores. p-isc. pres
pradis:

prædes. prædiuites. prædi:

predestinatio dei est in omnibus bonis que ipse
fuerat factururus: quæ sine præscientia esse non
potest est igitur gratiæ preparatio. Gratia uero
est ipsius prædestinationis effectus. præscire au-
tem potest etiam quæ ipse non facit: ut quecunq̄
peccata.

predestinare: p-mittere: nel preordinare uel preue-
nire futurum aliquid dicitur.

predestinare præstolari. p-sentare: properare prius
quam sit ire.

prædicatio futuræ incertarūq̄ rerum inquatum
uerba sunt manifestatio est.

predicat: q̄ aliquid annunciando affirmat: qd̄ licet
iter dū de præfeti uideat eē: ad futuram tñ uitam
ptinet. & cōponitur apre & dico dicas. penultima
correpta. actiuum est. predicit uero qui aliqd̄ are
nūciat: qd̄ etiā inimicorū & malorum est & cōpo-
nitur a pre & dico dicis. pducta penultima.

predicit. p-cidit. antecedit. monet. testatur. denun-
ciat antedicit.

predictus: antedictus predestinatus.

predictus uero antepositus a pre & datus.

predictus sublimatus ornatus. clarus pclarus.

predium dictum q̄ prealiis bonis detur p-latum.
donum.

prediū dictū q̄ ex omnibus bonis patrifamilias
maxime preuidetur. i. apparet: quasi preuidium
uel ab eo q̄ antiqui agros quos bello cōperāt p-
de nomine habebant. predium fundi: tuta agri
possessio ualde diues.

predomare sibi subiugare.

preesse: dominari. gubernare. im perare. presum-
prees est.

prefatio: plocutio librorū q̄ ante cause narrationē
fit ad instruendas audientiū aures: ad quod op-
tatur: dicta prefatio quasi prima locutio.

prefatio prelocutio totius lecuture orationis que
fit super corpus consecrandum: a Te igitur usq̄
ad agnus dei. In hac enim preloquitur grates lau-
demq̄ deo sacerdos ut melius ad consecrandum
chrlti corpus possit accedere.

perfectus preses. tribunus. prefatus dicitur q̄ pre-
toria potestate prelit: idem & ptor.

prefectos. castrorum primus cesar instituit. Nam
ante centuriones erant in castris.

prefert preponit: iactat obstitat.

prætero p-ers tuli latum.

pretestinus: immaturus: preceps. p-cupidus.

preficere. p-ponere.

preficio cis p-feci p-fectum a pre & facio.

prefiniit. p-scribit einendat. ordinat. monet.

prefiniitum. dispositum. prescriptum.

prefocare. strangulare. afiligere.

pregnans est q̄ concipit: grauida uero que uterum
grauidum proximo parui ostendit

pregno as aui.
preiudicare antequam debet iudicare. **appone**re .
preiudicium: damnatio antequam iudicetur . ipe
 dumentum causæ.
Præla sunt trabes quibus uua calcatur. **apremēdo**.
 quasi pressorium.
Prælatum ppositum. potius subrogatum.
Prælibat: leuiter tangit parum gustat.
Præliū dictum ab imprimendo hostes: unde præ-
 la ligna quibus uua premit.
Præliū a preludendo: bellum enim quasi ludendo
 incipiebant.
Prælia bella. certamina prælior aris i usu deponēs.
Præliatur ciēt bellum.
Præliat. armis disceptat pugnat.
Prælio & lior idem significabat antiquitus.
Præliares dies sūt quibus fas est hostem bello lace-
 scere: sicut in libro regū legitur: tpe solent reges
 ad bella procedere.
Præmeditari. præuidere. inquirere.
Premere. cohibere. refrenare. celare. subiugare. in-
 sequi. urgere.
Premo is si sum. pressure pesse: pressor ris. plium p
 lli cōponit deprimō. exprimo. opprimo. sup. re.
 com. i primo. p mia. mercedes. dona. emolumenta
 palmæ. munera: uictorie.
Premiū dictū a p mendo. prioris. n. facti ē remune-
 ratio: sed pretium pro aliqua re uendita dat: p mi
 um uero actionis cuiuslibet merces ut cursus .
Preeminet. excellit. p aliis manet.
Premodicus: ualde modicus.
Prehēdere tenere. iuadere. māus iicere. p hēdo is
 di sum cōponit cōprehēdo. re. app. deprehēdo.
Preneste. xyiii. miliario ab nrbe roma posita: dicta
 αρωτοῦ τῶ πῖπι Δου. i. ilicibus: q̄ ibi abundant.
Preneste ciuitas alta: unde prenestinus na priscia .
 hoc preneste stis.
Prenimium: ualidum multum. ultra rectum.
Prenomē dictū q̄ nomini pponat: ut lucius qntus
Preoccupare: preuenire: ut propheta: preoccupa-
 mus faciem eius i confessione: idest priusq̄ ueniat
 ad iudiciū: qd fecimus cōhitendo damnemus.
Prepedire. impedire
Prepes: pcurfor. uelox. pcurrēs. p pes qui & que i al-
 tum uolat. hic & hec prepes prepetis .
Preperes: aues q̄ uolatu suo auguria ostendunt di-
 ctæ quia oēs aues priora petunt uolantes aliter ta-
 mē. A. Gel. libro sexto sup uersu uir . Perperibus
 pennis aulus se credere ponto. Virgi.
Prepositio dicta eo q̄ nominibus: uerbis uel cete-
 ris pponatur. Sūt autē oēs ppositiones quinquaginta
 sex dictæ loquelaes: quia loquelis. i. uerbis
 supercohereant: ne nihil ualeāt sole posite. di. dis
 rese. an. con. ut diduco distraho. Vtriusque casus
 dicunt: quia accusatiuo & ablatiui casui seruiunt
 quia cū res de qua agitur situm significat ablati-
 uo seruiunt: cū uero motū accusatiuo. Ad uero cū
 de loco ad locū magis accusatiuo. quia ad locum
 apud in loco significat. Omnes prepositiones hās
 habēt naturā: q̄ aliquid augent: ut prediues: aut

minuunt ut sublustis: aut i contrariū uertunt ut
 destruo: aut nihil significāt ut emori: aut aliquid
 in significatiōe determinant. ut premoneo.
Prepositio ē pars orationis q̄ pposita aliis partibus
 oratiōis significatiōem earū cōplet: ut p fido: aut
 mutat ut idōctus: aut minuit ut subrideo.
Prepositiones oēs i suo posite loco. i. ppositiue gra-
 ui accētū pronūciant. p se acuto i fine. Quādo ue-
 ro mutāt ordinē idest postponunt acuto: ut te pp
 in penultima nisi sit differentia. ut maria oia circū
 Nā tunc finalem acimus syllabā: ne si penultima
 acuatur: nomē uel aduerbium putetur.
Prepositiones sunt. quando eandē uim habēt tam
 in cōpositione q̄ in appositione: ut inuado hostē
 & in hostē uado idest contra. Est quando diuer-
 sam. ut de te loquor idest tui causā. & deprimō in-
 fra premo. Est quando abundāt syllabe: ut emo-
 ri pro mori. Est quando localem uim habēt qua-
 dripartitam: ut uenio per forum: proficiscor ad
 greciam: in italia sum: a sicilia uenio. Est quando
 tempori persone numero iungūtur: ut bellū ma-
 cedonicū: hoc est usq̄ ad te confugio: ad quiqua-
 ginta. Sunt significatiue uel intentiue: ut impru-
 dens approbat. Sunt priuatiue idest abnegatiue
 ut im pius expers. Sunt causales ut ex insidiis p
 causā insidiarum.
prepositiones per appositionē duobus casibus ad-
 iūguntur accusatiuo & ablatiui. Vni syllabe sunt
 hæ accusatiue. ap. ob. per. post. cis. trans. Ablati-
 uæ. a. ab. ab. e. ex. pro. pre. de. cum. additur etiā
 clam. Bisyllabe accusatiue apud. āte. citra circum
 circa. contra. erga. extra. inter. intra. infra. iuxta.
 prope. pone. ultra. preter. propter. supra. usque.
 penes. secus. Ablatiuæ. coram. palam. sine. absq̄
 tenus. Trisyllabe accusatiue. circiter. aduersus se-
 cundum. Nam iter has tēporalia & localia: aduer-
 bia uel nomina transferunt: ut pridie kalēdas. ad-
 uersus & aduersū hostes. Ex his plærq̄ itra ad-
 uerbia apud græcos ponunt: p se. n. ponunt sine
 casibus & certā hēnt significatiōē: pponuntur &
 post. ponunt: q̄ indubitatæ præpositiones non
 habēt. Nostri uero huiusmodi dictiones quan-
 do præponuntur casibus accusat uis uel ablati-
 uis per transitionem personarum iter præpositio-
 nes accipiunt: & grauāt omnib⁹ syllabis. Restant
 quattuor prepositiones: que p uaria significatio-
 ne modo accusatiuo modo ablatiui præponun-
 tur. in. sub. subter. super. Sunt que nunq̄ apponū-
 tur: sed semper in compositione iuueniuntur di-
 dis. re. se. an. con. Que sex cum per se poni nō pos-
 sunt: partes orationis dici non possunt uera ratio-
 ne: tamen quia uim & significatiōem hēnt pposi-
 tionum & semper sūt ppositiue: ideo ppositioni-
 bus annumerauerunt.
Prepostere: iniquū. inordinatū. obliquū: quod pre-
 habere deberet post habens.
Preprope: ante tempus festinatum: q̄ esset facien-
 dum. immaturum.
prepropere: inordinate. peruerse.
preputium: pellis que ante uirile mēbrum extat q̄

si ante pudorem:
 preputiū, p. gētilitate q. sibi pellē nō abscidant.
 preputia: sūmitates pomorū eorū: unde flos cadit.
 Præcoquæ: uua dicta q. cito maturescāt & sole coquantur. has græci lageos dicunt q. uelocius currant ad maturitatē: ut lepus.
 Præcoqua: celeriter maturans. temporanea.
 Præcox cis: tamē apud Macrobiū in saturnalib' his uerbis. A franius in togata cui nomen est apotis: dū natū petēs p. mature p. cocem. In quo uersu ai ad uertēdū ē q. p. cocē dixit nō p. coquem. est enim casus eius rectus nō p. co quix sed præcox.
 Prerogare: ante impendere.
 Prerogatum: antecedēs beneficiū. p. fixum.
 Prerogatiua gratia p. missa uel propria dignitas excellens meritum uel donum. laus. hec prerogatiua tūc priuilegium.
 Preruptū: p. ceptus. altum. rupes. scopulus.
 Prefagit. diuinat. futura dicere. p. fagio is. & p. fagior iris idē significabat antiquitus idē diuinare.
 Prefagiū iudiciū futuroꝝ signorū p. scia futuri
 Prefagus: p. sciens futuroꝝ.
 pressare: frequenter premere. a premo pressū pressum. pressio as.
 Presbyter grece interpretatur senior nō mō p. pter etatē decrepitate senectutis sed p. p. honorē & dignitatē quā acceperunt. ideo autē presbyter sacerdos nominatur quia sacrum dat: sicut episcopus. tamen pōtificatus apicem nō habet: quia nō ex chrismate frontē signat: nec paracletū spiritū dat: qd' solis debet episcopus lectio aduūm apostolorū demonstrat unde & apud ueteres idē episcopi & p. sbyteri fuerūt: quia illud nomē dignitatis: hoc etatis.
 Presbyter grece ualde senior interpretat: ut plusq. senex insinuet. Cereos γέρωνες uero senex. de crepita uel ueterana etas.
 Presbyter grece dicitur senior grauis etas post iuuentutem: geron uero sex ultima etas
 Presbyten seniorum etatem greci dicūt: unde presbyter dicitur. Quoꝝ ordo exordium sumpsit a filiis aaron. Qui enim sacerdotes uocabant in ueteri testamento hi sunt qui nūc presbyteri appellantur: qui tūc appellabantur principes sacerdotū: nūc episcopi nominantur. Presbyteros merito dicit: & sapientia non etas: unde in prouerbiis gloria senū canicies idē sapientia. Non ergo p. pter decrepitam senectutē: sed propter sapientiam presbyteros nominamus. Quod si ita est: mirum est cur insipientes instituuntur.
 Presegniua: partes corporis incise.
 Prescriptum: circumdatum.
 Prescius: futurorum sciens. preuisor.
 Prescire preuidere. ante cognoscere q. fiat.
 Prescius futura dicimus figurate pro prescens: si cut exosus bella pro odiens.
 Prescribit: p. dicit. cōtradicit. terminat. desinit.
 Prescriptio: certa definitio.
 Prescriptus: preordinatus. ordinē significat sicut & prescriptio.

prescrutatur: antequerit. sifcitur. Inuenit.
 presedit. antefedit. supradedit.
 presideo: es.
 Presens dictū q. sit pre sensibus: idē corā oculis q. sunt sensus corporis.
 presens tempus proprie dicitur cuius pars preterit: pars futura est.
 presens tps dicit illud instans punctum qd' diuidi nō pōt: qd' est finis preteriti: principiū futuri. Est igitur terminus utriusq. cōmunis.
 presentius. melius. quod in p. sentia presit. presens presentius.
 presentare: ad presentia ducere unde componitur represento.
 presertim. q. maxime. eximie. unice: aduerbiū. preses p. sidis masculinū a p. sidendo dicitur.
 presides rectores sunt. prouinciarū dicti q. p. sint.
 presidet: preest excelsior est. p. tegit succurrit opem fert a pre & sedeo.
 presidium. refugium. subsidium. ornamentum. locus refugii.
 presidiū est alteri loco utile positū auxillum. quod ab exteris datur. Subsidium qd' postea subuenit.
 presignis: designatus ad aliquam dignitatem.
 prespicere. p. uidere speculari.
 prespicue uoces sūt: que protrahunt ita ut omnē impleant continuū locū ut clangor tubarū.
 prespirat arguit. festinat. inclinat.
 prespondet. prospicit.
 prestans: ante stans. nobilis. preseuerans p. cipuus.
 prestantius. si gnificantius. sublimius. preclarius.
 presto as stiri stitū & statum antiquitus.
 prestans: tior. prestantissimus prestancia.
 prestat: melior ē. preest. corrigit precinit presto te idē excelco. presto tibi: preceleco tibi.
 prestat. exhibet. nutrit. pascit fert. p. bet.
 prester. serpentis genus: ut aspis. masculinum.
 prester aspis semper ore patenti & uaporanti. hic quem percusserit distenditur & enormi corpulētia necatur.
 prestigiatur. ludificat.
 prestigator. ludicator. iuentor. isidiator callidus.
 prestigiū dolus. fraus. mēdaciū. fallacia maleficiū.
 prestigium Mercurius dicitur inuenisse. dictum ē autem quod prestringat oculorum aciem.
 restringere: attingere. uulnerare. leuiter figere.
 Pre et stringo. Nam pre idē desuper.
 restringit: leuiter trāscurit. uel tāgit. memorat.
 Prestinare. prestolare. p. parare. p. esse. p. sentare.
 prestitutum. p. æ finitum: ante statutum.
 presto est in presentia est.
 prestolatur: occurrit.
 presto in presentia sto. ponit igitur pro aduerbio p. loci uel temporis.
 restolatur. expectat sperat optat.
 prestolor te & tibi dicimus deponens.
 presul dictus quod presit sollicitudine nunc pro p. episcopo ponitur.
 presul protector. fauens iudex auctor hic & hec pro p. sul. presulis.

præfulo præfulis præfuli. unde præfulto: uocifero
 prædico adiuuo
 præfusus: strictus. gracilis elegans siccus. brevis. no-
 men est.
 prætendit. opponit futura significat: obducit. ob-
 uelat punit.
 prætendo dis tentum: oppositum.
 præter ppositio accusatiui casus. a præ deriuatur:
 sicut a pro propter:
 præter. absq; citra. extra. ultra. uel aliunde: uel iu-
 xta ante supra.
 prætor q uinciis præest negociator: q̄ ē fideiussor.
 Præter hæc extra hæc. necnon: etiam.
 Præterea aduerbiū discretiui. cōponitur ex præ-
 ter & ea: p̄ter ista: quæ dicta sunt.
 Præterfluit & præterluit: iuxta fluit & præterme-
 at similiter.
 Præterspē: subito. ex improviso.
 Præteruolat: cito præsit. uel ualde iuxta uolat.
 Prætexit: uelauit: operuit.
 Prætego gis xistum.
 Prætexta: anteposita.
 Prætexta uestis: genus togæ. prætexta puerile pal-
 liū usq; ad. xvi. annos. eo pueri nobiles disciplinæ
 cultu utebantur: deinde uirili toga inde præte-
 xtati pueri dicti sunt. dicta est autem quia præte-
 xebatur ei latior purpura.
 Prætexta dicuntur antiquæ litteræ ægyptiorum.
 Prætiū dictum quia prius id damus: ut pro eiuf-
 iure rem quam petimus possideamus. alii a peri-
 tis a quibus id sic dicunt.
 Prætia: dona. munera: merces largitio. pecunia.
 Prætiam inde prætiosus or sissimus itas. compo-
 nitur apprecio as: præcor aris & quæ ab hoc.
 Præciosi lapides dicti q̄ prætiū ualeant. siue q̄
 habilis discerni possunt. siue q̄ rari sunt.
 Præter dictus q̄ q̄si principes & p̄cetor sit ciuitatis.
 Prætor a prætendo dictus. inde pretura. pretorius
 toria torium.
 Pretores qui & prefetti dicti quasi prepositores.
 qui præerant exercitui. prætores secundi sunt cō-
 sulibus dicti quasi præceptores.
 prætorium dictum: quod ibi resideat prætor.
 ad discutiendum. domus iudiciaria.
 prætorium est quattuor rotarum uehiculum: qui-
 bus matronæ olim utebantur.
 prætoriola diminutiuum a p̄torio. paruæ domus
 in manibns: ubi secreta cōduntur priscianus.
 prætorius. homo a dignitate dictus: sicut præfecto-
 rius. cēforius quæstionarius uel quæstorius.
 pretulit: laudauit erexit. preposuit: p̄fero p̄tuli.
 pretusciū. tuscie ciuitas.
 pretutela dicitur ille qui sedet in prima parte prore.
 preuadit. antecedit. p̄currit.
 preuaricare. p̄terire indebite.
 preuaricator. male fidei aduocatus & qui uel i accu-
 sando nocitura p̄tereat uel in defendendo. p̄fu-
 tura: aut inutiliter dabitq; gratiæ mercedis.
 preuarium: ualde uarium.
 preuarico & p̄uarico idem significabat antiquitus

preuallat: rūpit: circumdat. premunit
 preuenire: anteire.
 preuentū: anticipatū. antepositum.
 preuehere. anteu ehere. p̄cipitare.
 preuertere. subuertere. p̄occupare. conuertere: p̄-
 uenire cursu' ueloci.
 preuertit actiuum. & preuertit passiuum tamen se
 inuicem proponuntur: ut apud Virgilium. pre-
 uertitur hebrum.
 preuerto & p̄uerto idē significabat antiquus.
 preuius: precedens. p̄curior. antepositus in uia.
 priapum latini deū hortorū uocant: cui etiam ma-
 gna uirilia fingūt eo q̄ quasi hærbam germinare
 faciat idē est belphegor.
 priapus idē est penes uirile membrum.
 priapismus: pudendorū passio est.
 pridem: preterito tpe. antea. aduerbium temporis
 adiecta dem & accepta oriunde deriuatur. prior
 primus: primas primatis primatus tus. primiti-
 uus ua. um. primitiæ. primitus priscus pristinus.
 cōpōit priuignus primicerius. primordiū primo-
 genitus. primæuus. adp̄ic & i primis ad uerba
 princeps p̄cipor aris: p̄cipalis p̄cipaliter. litas
 pridie aduerbiū more p̄positionis accusatiui iun-
 git: ut pridie kalendas. pridie. nonas. pridie idus
 pridie hesternā die dictū quasi priori die.
 prietios. iunius mensis bithyniensium lingua.
 prima: precipua. sola.
 prima sabbati: prima a sabbato idē est dñicus dies
 Sic quoq; secūda & tertia & deinde.
 prima azimorū: est quartadecima dies mēsis primi
 qñ agnus immolabatur: & luna plenissima erat &
 in fermentum abiicitur.
 primas matis: inter reliquos maioris potestatis uel
 dignitatis.
 primarius: prior. primas. aliq̄ ex dignitate prior.
 prime. probe. ornate. ordinate. optime.
 primipilarius: uexillifer qui primū pilum idē est si-
 gnum portat.
 Primipilus. q̄ primā hastam portat Nā pilū genus
 est telorum.
 Primipilares. numerus ē militie primo probatus
 qui incedunt iuxta prius uexillum.
 Primitas: de melle & frumento munus sacerdotis.
 Primitiuus: primitus in uia. primus habitus in ali-
 qua re.
 Primitiua abrupta.
 Primitie proprie sunt que ex frugibus precipiun-
 tur: unde dū aliquos fructus de opere prius capi-
 mus: primitias nominamus.
 Primosiam pridē. initio. iam. tūc. aduerbiū tempo-
 ris. sicut primū in primis adprime.
 Primogenitus est filius ante quē nullus.
 Primordium origo principium. initium. ex p̄cio
 & ordior.
 Primordialis dies primus dies seculi.
 primolus priorum princeps.
 primoperum genus officii.
 primiores primarii. primi uiri electi.
 primus e multis prior e duobus.

primarius ad dignitatem.

primus illorum nominum superlativus: qui numerum significant a tribus & ultra. derivatur inde primum primo adverbium. nomina. primicerius primitiæ: primitivus: primarius. primum primiores priscus pristinus primas primatus. Cōponitur primordium principium primipilarius decemprimi quomodo decemviri primogenitus primotinus ut serotinus pridie princeps.

primum vel primo. in principio adverbium temporis vel ordinis sicut diuinitus a deo.

princeps & dignitatis ē & ordinis dictusque primus capiat substantiam locum vel dignitatem.

princeps interdum & qui rex ē potest dici a principatu imperandi.

principes a principatu uocati: sed non statim qui princeps vel dux est: etiam rex dici potest.

principes: seniores grandæui. maiores hic & hæc princeps pis sicut municeps parens quæ tamen non sunt adiectiva: quæ quavis possint figurate neutris quoque adiungi. plurali tamen deficit neutri terminatio: & fortassis quia aliud significant principia municipia parætia.

princeps græce

principales qui primi sunt magistratibus.

principalia nomina dicta quia primam positionem habent nec aliunde nascuntur ut mons.

principiorum id est præideo.

principium aut ad tempus refertur: aut numerum aut ad fundamentum. Est etiam conuersionis & deprauationis. Est & disciplinæ: ut principium sapientiæ est timor domini. est & artis. Est etiam bonorum operum optimus finis.

primus græce lentiscus. arbor est.

priores: ueteres: maiores.

prisca antiqua: uerusta. longæua.

priscillianistæ hæretici a prisciano dicti qui in hispania ex errore gymnosophistarum & manicheorum permixtum dogma composuit: hi sunt & sabelliani. qui trinitatem confundunt. & membra hominis per .xii. signa stellarum distinguunt animas dicunt eiusdem esse naturæ: cuius & deus & sponte per cælos .vii. descendere & incidere in quendam malignum principem: a quo istum mundum factum describunt: & ab eo in corporibus intrinseci.

prisma altitudo corporis procedens a figura triangula uel alia sic.

pristina: altitudo. ira. superbia.

pristina: penultima corripitur antiqua id est priora: preterita.

pristinus na nuni.

prium dicebant antiqui proprium: unde & priuatum dicitur: quod sine societate possidetur: hinc & proprium dicitur quasi porro primum.

priuare: separare: adimere: demere fraudare.

priuati sunt extranei ab officiis publicis. Est enim omni magisterium habenti contrarium dicti quæ sint ab officiis curie absoluti.

priuatas res dicitur quæ soli alicui non omnibus

competit.

priuatum proprie: sigillatim: aduerbium discretiui.

priuatus spoliatus. orbatus. exutus: extraneus factus.

priuignus qui ex alio patre natus est: dictus quasi prius genitus: uulgo aut natus dicitur.

priuilegium res priuata seu beneficium: quod a principibus conceditur: sed interdum priuilegia pro legibus ponuntur.

priuilegia summorum sunt ecclesie cuiuslibet concessionem pontificum.

pro prepositio ablatiui casus est: quando localis inuenitur: tam in compositione quam in appositione: ut pro templo. pro aere procurrit. est etiam temporalis ut pro deo. pro auius: sed hoc pro auius & omnia pro corripientia: ut profatus propter auius. a procul quidam affirmant composita. Alii uero admirationem græcorum apud quos pro prepositio corripitur loco etiam e uel sub accipit uel pro ante: ut diximus accipitur: ut prominer: prostratus & pro ad ut pro uiribus suis: & pro in ut pro testimonio. Seperata plerumque significat: ut pro claudio. Interiectionis etiam loco ponitur: & circumflectitur: ut proh deum atque hominum fidem.

pro græca prepositio significat ante prepositio nem.

proteron aduerbium significat antea aduerbium.

pro significat ante ut pro portis. & in ut pro tribunali & anti græcam ut ueniat pro dulci ascanio & hyper proinde nepos. unde propinquus iorissimus propinquitas. Cōponitur approprio. appropinquo. A prope etiam propitius or a propter & propterea.

proade positis est reditio: cum in ea dictione aut syllaba: unde incipit finitur uersus: ut calamitates debet mutare res publica.

Proauus aui pater. dictus quasi pater auium.

Proauia: auiæ mater.

Proauunculus: proauia frater.

proamita: soror proauia.

Proauitus: antiquitus.

proastium uiridarium prope murum arboreum uel suburbium.

Proaulium: id est porticus.

Probus: modestus. bene moratus. grauis. commodus. aprus. bonus.

probus iorissimus probitas pbe.

Probus: bonos mores habens.

probat. demonstrat. planum facit. argumentatur probatus: per uulgatus. magnæ famæ. experimentis firmatus.

probamus pro eligimus. uel cum aliqua qualia sint tentamus.

probabile: uerisimile ad persuadendum.

probabile est quod uidetur omnibus uel pluribus uel sapientibus: & his hominibus uel maxime notis atque precipuis & quod artifice de sua facultate uel quod ei uidetur cum quo sermo confertur

uel iudici. Nihil enim attinet uerum falsumue sit si tantū uerisimile sit.
probaton græce ouis: unde probatica piscina ī q̄ lauabantur sacrificandæ oues.
probitas: iustitia. pudor. uerecundia. modestia.
problemata græce que latine appellantur **propositiones**. **questiones** sunt habentes aliquid qd̄ disputatione sit soluendum.
problemata uel **theoremata** dicuntur **geometrice** descriptiones. que fiunt post **elemēta**.
problematis: **prepositio** in capite libri **questionali** ter **posita**. **enigma**. **pabola** **questio**.
probra. **contumelia**. **amaritudo** lingue. **iurgia** **libres**: unde **cōponit** **opprobriū**.
probusum. **turpe**. **maculatum**.
probra **penultima** **corripitur**: unde **sedulius** **dedit** **opprobriis**.
procastria: que ante castra sunt.
procax: **imoderatus**: **oportunus**: qui in uerecunde poscit.
procaciter **contumeliose**.
procacitas: **impudentia**. **temperantia**.
procare. **petere**.
procanus. **ornator** **edificiorum**.
procatalepsis est cum id quod nobis **obiici** poterat ante **presumimus** ad **diluendum**.
procedit: **egreditur** prius **incedit**. **nascitur** **detegit**.
procella non minus **terrarum** q̄ **cœli** est: **tempestat**es at̄ **fructuum** sunt.
procella dicta ab eo q̄ **percutiat** & **euellat**. est enim uis **uenti** cum **pluuia**.
procella. **pluuia** cum **tempestate**. **impetns** **uenti**. **uentorum** uis.
proceleumaticus **pes** **dictus**. q̄ sit ad **celeuma** **camentium** **aptus**.
proceleumaticus **constat** ex **quattuor** **breuib**: ut **canicula**.
proceres **dicti** a **procedendo**. **principes** **priores**. q̄ si **procedes**.
proceres sunt **principes** **ciuitatis** quasi **procedes** q̄ ante omnes **honor** **procedant**: unde & **capitabium**: quæ extra **parietes** **eminent** **proceres** **dicū** tur qd̄ etiā **uarro** **dicit**. hinc ad **priores** **facta** **trālatio**: quod **præminent** **cæteris**.
proceritas: **dignitas** **corporis**: uel **species**. **longitudo**. **altitudo**.
procerto: **pculdubio**. **manifeste**.
procerus: **lōgus**. **formosus**. **imodicus**. **ornatus**.
procerus: **pducit** **penultimā**. **proceres** **breuiat**.
procedere. **ultra** **ire**. **transire**. ex **pro** & **cedo** **procedo** **dis**.
procidere ex **pro** & **cadere**. idest **inclinare**. **porro** **cadere**. **pcido** **dis**.
proci **nuptiarum** uel **uxorum** **petitores** a **pcando** idest **petēdo** **dicti**. Nā **pcare** **petere** ē.
procyon: ante **maiorem** **canē** **oritur**. unde & **dicti** tur: & a **quibsdā** **orioni** **canis** **annumerat**.
procyon **stella** ante **caniculā**.
procinctus: **apparatus** **belli** uel **pugnæ**.
procinctus **expeditus** **armatus**: unde & in **pcictu**

dicif cū **belli** **causa** **arma** **sumūt**.
prochyta **ciuitas** uel **insula**: in qua **exulabant**. hæc est **alteria**.
procliuis **humilis**. **inclinatus** in **descēsu**.
procliue: **facile** **planū**.
procliuius: **facilius**.
procliues: **ascēfores**.
procoma: **longa** **coma**.
proteria græce **priora**. **Aug**.
proconsules **suffecti** **erant** **consulibus**. q̄ **uice** **consulis** **fungerentur**.
procraftinat: **dilatāt**. **ampliāt**. **differt**.
procraftino **as**.
procreolutum. **genus** **floris**.
procudit. **fabricat**. **ædificat**. **malleis** **pducit**.
procula & **proluca** **meretrices** **fuerunt**.
procul **dubio**: **longea** **dubitatione**.
procul **eminus**. **longe** **interuallo**.
procul & **longe** & **ppe** **dicitur**.
procul **nec** **nimum** **longe** **nec** **iuxta**: **aduerbiū** **loci**.
Proculus qui **nascit** cū **pater** **eius** **peregrinatur**. a **patria** **longe** **natus**.
procumbit: **occidit**. **inclinat**. **cadit**.
procurator **dictus** q̄ **inuiç** **curatoris** idest **auctoris** ē quasi **ppter** **curatorē**.
procurare. **p** **alio** **aliquid** **curare**: **puidere**. **aptare**.
prodere: **detegere**. **nudare**. **manifestare**.
prodo **prod** **is** **didi** **tū** **actiuum**.
prodit. **porro** **dat**: uel **periculis** **dat**.
prodit **exit**. ex **pro** & **co** **is** **neutrum**.
prodit: **publicat**. uel **tradit**. ex **p** & **do** **das** **actiuum**.
proditor **dictus** quia **detegit**. itē **proditor** **supplā** **tator**. **traditor**: **propalator**.
prodigere: **proditum** **dare**.
prodigere: **consumere**.
prodigo **gis** ex **pro** & **ago** unde **prodigus**.
prodigus: **profusus** **cōsumptor**: **luxuriōsus**. **sūptuosus**. **gluto**.
prodigiū **monstrum**: **miraculum**.
prodigia **dicta** q̄ **porro** **dicāt** idest **futura** **de** **longe** **prædicant**. **Quinq** **autem** **sunt**: **prodigiorum** **genera** ut **uarro** **dicit**: **Ostentū**: **portētū** **prodigium**. **miraculū**: **monstrū**. **Portēta** **autem** **uarro** **ait**: quæ **contra** **naturam** **uident**: sed **nō** **sunt** quia **diuina** **uolūtate** **fiunt**. a **portendēdo** idest **præstendendo** **dicta** **Ostenta** q̄ **ostendere** **queq** **futura** **uident** **prodigia** q̄ **porro** **dicant**. idest **longe** **futura** **prædicant**. **Monstra** **uero** a **monitu** **dicta**: q̄ **aliquid** **significandū** **demonstrent**: siue **appareat** **statim** **he** **tamen** **proprietates** **abutuntur**.
proh **dolor** **interiectio** **dolentis** cū **aligs** in **dolore** **loquitur**.
producit: in **palam** **ducit** uel **facit** **prolatat**. **elicit**. **proficere** **facit**.
productio **educatio**. **disciplina**. ī **longum** **ductio**.
prægumena uocāt **graci** **rōnes** que **non** **de** **foris** **contingunt**. sed **quia** **initium** **de** **corpore** **sumunt**.
præuia **exordia**: **initia**.
præmiō & **poio** **ūion** est **initium** **dicendi**. sit enim

mo as componit informis de. cōformo reformo informo. formido etiam inde deriuatur.

Phormū: calidum. feruens unde & formosus dicitur cui calor sanguinis & rubore pulchritudinē creat. phos enim ignis est.

phoroneus: rex qui primus græcis leges iudiciaq; constituit.

phos græce lux ignis phox.

phosphorus græce lucifer. alii dicunt lucē ferens. pho x græce lux.

photiniani siue **pauliniani** hæretici a photino: qui christū nō semper fuisse sed initium de uirgine habuisse dicunt.

phrenesis dī suspēsiō mētis p errorē accūs: est autē phren græce mēbranula q̄dam diuidēs iter īferiora uisceris. uel uentris & superiora pectoris: quæ corrupta frenesim generat: unde & frenesis dicitur passio quando hic leditur: & qui hanc patitur phreneticus uocatur.

phryges uel **phrygii** a thogorma filio gomer nepote iaphet sunt exorti. hi sunt troiani.

phrygia dicta a phrygia Cecropis filia: hæc & dardania dicitur a dardano iouis filio. Est autem regio troadi subiectiua ab aq̄llonis parte galatiæ a meridiæ uicina est lycaoniæ: ab oriente lydiæ ad hæret: ab occidente helesponto mari terminatur. Duæ sunt autē phrygiæ maior smyrnā habet: minor uero ilium & lycaoniam.

phrygia una est de decem sibyllis quæ uaticinata ē ancyræ.

phrygius lapis dictus quia nascitur in phrygia colore palidus mediocriter.

phrygionæ uestes e phrygia quæ & acupistæ uocantur. harū artifices phrygiones homines dicuntur quia in phrygia reperta ea uestis est: uel quia illi periti sunt huius artificii genus uestimenti est.

phronesis græce prudētia mater philologiæ dicitur hæc mortalis fingitur idest sæcularis.

phronon græce sapiens participium.

phuth filius Cham a quo libi: unde mauritanie fluius adhuc phuth dicitur: omnisq; circa eum regio phutensis dicitur.

profana uestis: quæ spinarū flore & acātho & maluarum stamine texti siue bombices uermiculisq; longissima ex se fila generant: quorum textura bombicinum dicitur.

profanū dicitur. quasi porro a fano. Sacris. n. non licet itereffe. profanū alienū a sacris idest a cultu diuino: irreligiosum.

profanus: cui sacris non licet itereffe. Nefarius uero non dignus farre quo prima hominum uita sustentabatur. Nefandus uero nec nominandus profanat: poluit. contaminat.

profectus ambulauit: porro ductus. extractus. pro uestus ætate senior.

proficisci gressum dirigere. crescere.

proficiscor eris pfectus: ex p & facio a i i mutatur.

profecto: pculdubio. utiq; p facto scilicet habeas.

profecti dies festis contrarii: idest sine religione.

prophetas nostri uocant: quos gētiles uates apel-

lant: quasi præfatores: quia porro fant: & futura prædicunt: qui & in ueteri testamento uidētes apellantur: quia uidebant ea quæ cæteri non uidebant. prophetiæ genera septem sūt: primū

ecstasis: quod ē mentis excessus: sicut uidit petrus uas de cælo submissum in stupore mentis. Secundum uisio sicut est apud Esaiam: uidi dominum sedentem. Tertiū genus somniū: sicut la cob subnixā in cælo scalā dormiens uidit. Quartum per nubem sicut ad Moysen & iob post plagā loq̄t deus. Quintū uox de cælo: sicut ad Abraham sonuit dicens. Ne mittas manū tuam in puerge. Sextum genus est accepta parabola sicut in puerbis & apud Balaam: cum uocaret ad balach. Septimū genus est repletio spiritus sancti: sicut per ne apud omnes prophetas. Alii tria genera uisionum esse dixerūt. Vnum secundum oculos corporis: sicut Abraham uidit tres uiros. Alterum secundum spiritum: quo imaginamus ea quæ per corpus sentimus: sicut petrus uas illud & Esaias dominum nō corporaliter sed spiritualiter. Sed quæ admodū figurariter nō proprie multa dicunt: ita etiā futura multa mōstrant. Tertiū q̄ neq; ita corporeis sensibus nec illa parte. autem qua corporaliū rerum imagines capiuntur sed per intuitū mentis quo intellecta cōspiciūt ueritas: sicut quod Balthasar corpore: Daniel mente uidit: sine quo illa duo instructuosa sunt: uel in errorem mittunt. Oīa tamen hæc genera spiritus sanctus moderat habere prophetiā etiā mali possunt sicut Saul. pphetarū filii in ueteri testamēto dicebantur idest monachi.

prophetia est rerū latentium pteritæ. uel p̄sentium: uel futuræ: ex diuina inspiratione manifestatio prophetia in uerbis secundum hoc: q̄ uerba sunt futura significat: typus autē res declarat ex rebus possunt tñ hæc duo ista ædificatione misceri: ut dicamus: quia pphetia est typus in uerbis secundū id quod uerba sunt: & contra typus est pphetia in rebus inquantū res esse noscuntur.

prophetes græci dicunt.

prophetissa uatis scēmina uel uxor. ipsa scēminapphetans:

prophetetur: spondet testat. porro fatei. iactat narrat. profligat: distribuit. accelerat. consumit celerius. erogat: acquirit.

profligat: fundit. dilapidat: coadūat. donat. cedit. interimit.

profligatus: p̄iectus. deuus. puerus. afflictus. sceleratus. internectus.

profligo as aui actiuum est. profligo gis profligi pstrauit.

profluere: abundare. effluere.

profluens: opimus. abundans. paratus.

profugus p̄prie dicitur qui pcul a sedibus suis uagatur quasi porro fugatus. dissipator.

profundit: dissipat. deuorat. proicit. unde profusus. largus.

profundo dis pfudi sum.

Profundū: uorago: altum. uniuersum. magnum p

funditas idem est:
 Profundū p̄prie in corporalibus ut maris. profun-
 ditas uero etiā in cāteris ut sapientiā.
 Profundum proprie cuius porro sit fundus: abusi-
 ue aut̄ profundum uel fursum uel deorsum dici-
 tur ut maris ac terrā cēliq; profundum.
 Progenies: propago. posteritas. stirps.
 Progenies: a pronepote incipit uocari quasi porro
 postgeniti.
 Progenitores atq; q̄si porro' generātes aui uel p̄pau
 Progestum. suburbanum.
 Prognati. progeniti.
 Progne hirundo: soror fuit philomenā.
 Prognosticon qui & syneosticon dicit̄: idest reco-
 gnoscens uel signa. aduertens.
 Prognostica: p̄uissio ægritudinū. dicta a p̄noscen-
 do. Oportet enim medicū p̄terita p̄sēntia & fu-
 tura p̄uiderē. liber est.
 progredi. ultraire. uel lōge. ex pro & gradior am-
 tata in e.
 progedio & progredior idē significabat antiq̄tus.
 progon: uituperatio grāce.
 prohibere. uetare. repellere. submouere. ex pro &
 habeo.
 proiicit: deuorat. profundit.
 proiectus. profligatus. perditus. humilis.
 proiicitur quod foris est penitus salute & a beati-
 tudine alienam.
 proiicere autem dictum quasi porro abicere.
 proinde. tanq̄. quasi. ueluti. acti. similiter. ita.
 proinde: secūdo loco. posterius. deniq;
 proinde cōiunctio causalis.
 prolatat. p̄trahit. morat̄. procrastinat. dilatat.
 prolatus: in medio adductus.
 prolati: nobiles.
 prolepsis: est p̄sumptio: ubi ea quæsequi debe-
 rent atepouant̄: ut uult Diomedes. Interea reges
 ingenti molle latius Quadriug e uehitur curru
 cui tempora circū Aurati bis sex radii fulgentia
 cingunt solis aui specimen. bigis it̄ turnus i albis
 & statim adicere castris procedunt: deide dicere
 latinus & cāteri: sed factum est pro ornamento.
 prius enim debuit naturali ordine proprias per-
 sonas describere: latinum. s. & cāteros. & postre-
 mum subinferre communiter q̄ p̄sati reges p̄-
 cedunt castris.
 prolepsis. p̄æoccupatio nominis.
 prolepsis. notio.
 proles. lis progenies propago.
 proles filius uel filia a prolatando.
 proletarius. capite census qui nihil propter prolen-
 dare poterat.
 protelarii erant: apud romanos qui generandorū
 filiorū causa in urbe morabant̄. nec arma coge-
 bantur. dicti a prole gignenda.
 prolabor. immolor.
 prolicere. promereri.
 prolixa dicitur & multa significat. Nam prolici est
 persuaderi: uerbū at̄ eius ē pro lector lectaris.
 prolyos. herba florem uelut candorem habet & ca

nos hominum capillos: unde & dicitur.
 prolyxe. cumulate. copiose.
 prolyxus. longus. inuolutus. extensus. implicitus:
 prolyxius. largius.
 prologus. p̄fatio sequentis operis. porcinium est.
 prologus ē prima dictio a grācis dicta protologus
 idest locutio librū antecedens.
 Eius partes sūt quattuor. idest cō-
 mendaticus: quo poeta uel liber comēdat̄
 idest inueticus in æmulos
 dramaticos idest argumentaticus at-
 tingēs sequēs opus. mictos idest mixtus
 omnia hāc in se continens.
 prolegomena grāce p̄dicta uel
 p̄dicenda.
 proluit. perfudit. lauit. produxit.
 prolutus. saciatus ebrius.
 proluuiēs. sordes. purgatio. decursus. squallor.
 proludiū. imago ueri ludi. idest exercitum.
 promelec hebraice interpretatur pro parturienti
 promere. canere exprimere. gerere. explanare. di-
 cere.
 promereri. impetrare.
 promeritum illud antiquitus dicebatur: quicquid
 pro benefactis p̄stitum esset.
 prometheus atlantis frater. a paganis de luto for-
 maffe homines fertur. Quod ideo fingitur quia
 optimis sapientiā doctor perhibetur.
 Prometheus dicitur homines finxisse: celū ascen-
 disse: ignem furatum hominibus dedisse: unde
 dii irati ipsum in caucaso ad saxum ligauerunt
 eiusq; cordi aquilam apposuerunt: hominib; ue-
 ro febres & morbos dederunt: per quod signifi-
 cabatur ibi astrologiam cū magna cura didicisse
 & hominibus tradidisse fulminis rationem quo
 quidā in sacrificia bene sūt usi: quidē eo perierūt
 unde hōib; pestis data dicitur.
 Prometheus filius terrā: qui cum facula solis ignē
 subripiēs mortalibus dedit dictus
 idest prouidentia.
 Prominet: aminet. supereminet. incūbit. urget. al-
 tum est.
 Promiscuū: cōfusus. diuersum uariū. cōmune.
 Promiscue: confuse. inordinate. passim.
 Promittit: spondet. fidem facit.
 Promptum: manifestum: ubi sunt omnia uanalia
 abundans. copiosum.
 Promptus: apertus. paratus. ingeniosus.
 Promptus tior tissimus. in ablatiuo etiam in p̄o
 ptu reperitur idest in aperto.
 promptuaria: interna cubicula. cellaria thesauri.
 Promptuariū dictū q̄ ide necessaria uictui p̄mun-
 tur idest p̄feruntur. Est autē tpis longi: cellariū
 uero paucorum dierum.
 Promulgat: profert. pronunciat. patefaciat. prodit
 manifestat.
 promulgatū: foras manifestū. uel cōstitutū ut lex.
 promontoriū: locus in mari eminens. cōe ē insulis
 ut. p̄mineant: unde loca eay; p̄mōtoria dicuntur
 promontori. mumons. collis: cliuus.

promurale. murus ante murum dictum eo ex q̄ promunitione muri sit. Est enim proximū sibi antemurale.

promutium: spacium iuxta murum.

promus & condus cellularius eo q̄ deintus p̄mat & intus condat.

promuscida proboscis potius rostrum elephantis dicitur eo q̄ illa pabulū ori p̄moueat idest admittat. **Pronefas** scelus . contra fas . cōtra iustitiam . interiectio est.

Pronepos dictus quia prope nepotem est idest filius nepotis.

Proneptis fœmina filia nepotis uel neptis.

pronexium funis quo naus religatur ad palum.

pronomen pars orationis est: quæ pronominis scilicet proprio posita: tandundem pene significat personamq̄ finitam recipit: ideo pene quia substantiam tñ significat notamē & qualitatem: quomodo nomen. Bene igitur faciunt: qui carētia finitis personis separant a pronominibus. xy. Nam cetera infinita uel relatiua uel interrogatiua substantie q̄s qui. uel qualitatis qualis. uel quantitatis quātus uel numeri quot. magis nomina sūt. Sex accidunt sibi: species primitiua uel deriuatiua: Genus numerus. figura. casus. persona. persona ostenditur in pronomine p̄ntatio.

pronomen ex noīe nascitur: cuius officio fūgitur: dictū quia uicenoīs ponit: he fastidium faciat nomen ipsum dū iterat. Nam cum dicimus: Virgilius scripsit bucolica. addimus pronomen. ipse scripsit georgica. sicq̄ fastidium tollit & ornatum inducit. pronomina indubitata sunt. xy. primitiua octo. ego. tu. sui. ille. ipse. iste. hic. & is. Deriuatiua septē. meus. tuus. suus. noster & uester. nostras & uestras. Ex quibus semper sunt demonstratiua ego. tu. hic. istuc. Semper relatiua. ut is sui. Modo demonstratiua modo relatiua: ut ipse. prima igit & secunda persona singula tñ hñt pronōia: quia semper p̄ntes sūt & demonstrāt. Tertia uero sex: quæ modo demonstratiua modo relatiua sūt: Demonstratiua mō p̄ntis iuxta ut iste: mō abis uel lōge posita: ut ille p̄mæ declinatiōis sūt. ego. mei. tu. tui. sui. Secūda hic huius. iste istius. ille illius ipse ipsius. is eius. Tertiæ meus tuus suus noster & uester. Quartæ n̄as & ūas. Tria tñ p̄noia cōponunt iste hic is: q̄ unā interpretatiōē hñt apud græcos ut istuc istec istoc idē. nam eccl̄ cam cos cas lūp obliquos. tñ. met uero te pre ce adiectōes sunt. egomet tute. meapte. huiusce.

pronōia dicitur quasi principalis uel p̄uidentia.

pronubere. assistere.

pronubens assistens.

pronuba dicta q̄ nubentibz p̄æst. quæq̄ nubētē uiro coniūgit: ipsa est & paranymp̄ha.

pronūciat. sententiā dat. hortatur. aperte loquitur uel legit.

pronunciantes uocant eo q̄ porro annunciant: tāta enim & tam p̄æclara est eorum uox ut quis lōge positorū aures adimpletā iidem & lectores.

pronus: curuus. subiectus humilis.

propagat. multiplicat. auget.

propago: p̄genies. strips. linea originis uel uitis.

propago pro uite producit. pro progenie breuiat.

propaginare. est flagellum uitis terræ submersum sternere: & quasi porro pandere. hic propagines propatulū. in palam dictum. corā factū.

propatruus: frater proauis.

prope. iuxta. secus: p̄isc. prope ior ximus: quod tamē pro cognato accipit positium est & cōparatiuū. prope diem. alia die. cito.

propendit. inclinat. prospicit. festinat. procurrit. extendit. expectat.

propensum: porro extensum. dilatatum.

propensius. extensius.

properat. qui unūquodq̄ mature transit: festinat uero qui multa incipit. simul nec perficit.

propere. uelociter. celeriter. summam.

properum. festinum.

propes. funis quo pes ueli alligat quasi p̄pe penes propinare. modo uinum ministrare significat. proprie autem sitim pellere significat. Nam. græce ωπεῖνω pino bibo significat.

pproinquat: proximat. prope est

propinquo: absolutū & actiuum: ut propinquans augurium.

propinquus: cōsanguineus. proximus. germanus

propinquitat: cognatio. amicitia.

propinqui: uicini. finitimi. iuxta positi p̄isc.

propinquus ior. dicunt legistatores uirum consanguinitate propinquum.

propiciet: placat. sacrificat.

propitior aris propitiatus.

propitiatoriū dictū quasi propitiatoris oratorium.

propius: magis prope: diligentius.

prophonestis ē ī media sētētia exclamatio ad deum

proponit: q̄stionē facit. antepōnit. instituit.

proportio est duorū terminorū ad se inuicē quædā cōparatio. proportionalitas uero est collectio p̄portionū in unūquodq̄ redactio.

propositum: institutum. iudicium. uoluntas. studium sēcta.

propositiones sunt hēntes aliquid qd̄ disputatiōē soluendum sūt.

propositio est oratio uerum falsumue significans: ut homo est animal. homo non est animal hæc a nunciatio & p̄loquiū nuncupat. hæc diuiditur in duas partes affirmatiōē & negationem. hæc si ne causa sui tñ dicatur: siue ad aliquid approbandum afferatur: propositio ē

propontis dicitur locus inter thraciam & bithyniā ubi mare stringitur: dictum quia pontum p̄æuenit. Idem & a transitu uel augustis meatibus bosphorum dicitur.

proprium dictum quasi porro priuatū. separatum a communitate.

propriū priuatum suū: quod alii non pertinet.

proprie. priuatim. nominatim. sigilatim.

propriū est quod de pluribus non specie differentibus in eo quod quale sit non in substantia

prædicatur ut risibile de platone & cæteris hominibus.
 Porpter: prope, iuxta, secus.
 Propter ppositio accusatiui casus ap̄ derivat sicut a præ præter significat græcā præpositionem
 Propter pro causali coniunctione accipitur: ut propter te non facio: uel pro præpositione iuxta: ut propter aquam.
 Propterea: ob eam rem. iccirco. ideo: prisc. conlunatio causalis.
 Propudiosum: rubore plenum & confusione.
 Propudiose: turpiter: pudende.
 Proh pudor. confusio interiectio.
 Propugnat: defendit. succurrit. ad iuuat. expellit.
 Propugnator: defensor. custos.
 Propugnacula: pinnæ sunt murorum. dicta quia ex eis propugnatur.
 Propugnacula. loca septa: murorū summæ partes.
 Propolat: uandendo proponit. antepōnit.
 propulsat: submouet. reppellit.
 prora: anterior pars nauis quasi priora dicta. unde proreta.
 proreta dicitur: qui i rostro nauis sedet nauis gubernator uel magister.
 proreta secundū qm̄ uela & funes igitur & cætera pro re: quod ad rem pertinet iuxta rem secundum utilitatē. Sic quoq; dicimus pro tempore: pro persona: pro causa: pro maiestate: pro iure: uel pro aliquo alio.
 pro re expedit: prodest fructus ē. conuenit utile ē proritat: incitat. prouocat.
 proritum: imuetum. agonia.
 prorogat: distrahit. expendit. prolongat.
 prorostia dicta q̄ ex bellis captis nauibus rostra ablata sūt & in foro romāo p̄fixa ab insignie uictoria: idem est & forum.
 prorsus. p̄culdubio. omnino profecto. plane
 prorumpit: emittit. floret. exit.
 proruūt: porro cadunt. impetum faciunt extrarunt.
 pros græca præpositio adiurandi: ut idest per deum: & pro ad ponitur idest ad urbem
 prosa est producta oratio & a lege metri soluta. prorsum enim antiqui productum dicebant & rectū. Alii prosam aiunt dictam ab eo q̄ sit profusa uel spaciose pruat nullo sibi termino p̄finito.
 prosa autem studium sero uiguit q̄ uersuum. oīa enim uersibus prius conidebant. prius apud græcos pherecydes: apud romanos apius soluta oratione contendit.
 profapia. genus. progenies.
 profatus: progenitus.
 profænia pulpita sunt ante scænam: in quibus ludicra exercebantur. theatrales ludi erant.
 profcindere: irrumpere. lacessere contumelia increpare.
 profcisio: est aratio prima duro adhuc agro.
 profcriptus. damnatus. cuius bona palā & aperte scribuntur: idest esultatus.

profecrat. sacrificat. immolat. libat.
 pprofelenus: ante lunam natus.
 profelytus. aduenticius. de quo psalmo uidua & aduenam idest profelytum.
 profelytus dicitur aduena & circumcisus: qui miscbatur populo dei: græcum est.
 proseqtur. punit causam dicit. aspirat.
 proserpit: germinat. inualefcit. increfcit.
 proserpina idest ceres quam pagani frugibus germinantibus p̄fecerunt deam. dicta q̄ ex terra p̄serpiat fruges. p̄ficitur ut inferiori parte terræ.
 præseutice: humiliatiue deprecatorie laudatiue
 profeuchomai idem. pseuca domus pauperū: in quibus elemosynas petūt. dicitur etiam oratio.
 proficum idest responsum quasi proficō idest ad p̄maginatum humanæ uoci in fanis.
 proslambanomenos in interpretatur: acceptus acquisitus: unde prosmelodes dicitur a quibusdam. i. ad melodiam: addita est autem prima chorda uel uox.
 proslambanomenos dicitur appositus & acquisitus siue fundamentum.
 profluexiū: funis quo nauis religatur ad palum.
 profodia græce accentus dicitur. Nam græce rof ad. ode uero cātus.
 profodia sonus æqualiter flexus.
 profopa græce personæ dicūtur latine quasi ad faciem. nam dicitur facias.
 profopopeia idest confirmatio personæ: sicut qm̄ quis ad se quasi ad alium loquitur.
 profopopeia idest cōfictio: cum personam imponimus ei rei quæ non hēt naturam loquendi: sicut mons arbor aut mus loqui finguntur.
 p̄ospectat: desup̄ aspicit. frequentatiuū a p̄spicio
 prosper: foelix. secundus.
 prospere foelicer.
 prosperum: cōmodum. bonum.
 prosperiora. præstantiora. meliora.
 prosper & p̄sperus eri facit. inde p̄speritas & prosperor. aris atus.
 prosperari est ad meliora p̄ficere cōmutari.
 prospicit: longe uidet. futuroꝝ iudiciū prouidet
 prospicimus us longæ asp̄cimus uero ante nos.
 prophonetice exclamatorie
 prostermit. sūdītus tollit. expugnat. ad terrā iactat
 prostibulū idem & theatrum ideo dictum q̄ propter laudes exactas meretrices ibi prostrarentur idem & lupanar.
 prostibulū a prostro. primam corripit. prisc.
 prostibulum: domus fornicaria.
 prostibulata: meretrix postrata.
 prosticum ad aliquid.
 prostituere: prosternere subdere.
 prostituta p̄posita. libidini subiecta.
 prostitutæ meretrices dictæ. quia p̄stant se a p̄sidendo in meritoriis.
 prostrata meretrix. quæ prostrat.
 prostrat: urbem diruit. in planum ducit. delet.
 prostro as aut prostreatum.

Prostrati iacentes. humiles. subacti.
Prosubigit. fodit.
Prosum: productum: rectum.
Prosubi hærba est colloquintida:
Protedæ: faculæ de pineo ligno.
Protegit. defendit. adiuuat. tuet.
Protus πρῶτος græce prima singulariter. prota τῷ πρῶτῳ pluraliter. neutrum.
Protelarii græce dicuntur qui proli operam dant
protelat. dilatat. prolongat. prouocat.
Protendit: futura significat. porro tēdit: pergit: itū excludit.
Protenus locum significat: protinus uero tempus
Proterit: pedibus terit.
Proterius. uiolētus. peruersus. improbus. superbus.
Prothesis græce latine dī ppositio. pthesis est appositio in principio uerbi: ut gnatus. p natus. impulsus. p pulsus. Nā pros ad: thesis uero positio dicitur
Prothelifonte proprium est thesiphon.
Protestatur: ualde confirmat. uociferatur. monet quærit. clamat.
Proticæ: quibus naues producuntur.
Protinus aduerbium loci significat longe.
Protinus aduerbiū temporis. mox. cōtinuo. statim exinde. sine mora. e uestigio.
Protologia subtilis locutio: quando res singulæ minutatim proferuntur.
Protos πρῶτος græci: nos ptus dicitur id ē prius.
Protomartyr: primus martyr.
Protonos græce funis.
Protoplastus πρῶτος λαός prius plasmatus.
Prototypum: quod dicitur principale.
Protrahit: dilatat. i mediū trahit. differt. ampliāt.
Prouehere: ad honorem producere. augere. sublimare: portare. expellere.
Prouehor: honore donor. procedo.
Prouestus: auctus honore. cumulat. honoratus.
Proueho his xi ctus: componitur ex pro & ueho. hic puectus ctus id est augmentum.
Prouenit: bene euenit. ad futurū proficit.
Prouentus tus. casus. bonus euentus. fors. fructus p speritas.
Prouerbium: similitudo. figura uerbi.
Prouerbialis species hoc habet cū pphetia cōe: q sup̄ficie difficilis uidet propriū aut hēt: q ei nec historia nec prophetia miscet: & sola ē quæ ita intelligitur: ut quodāmodo superficies auferatur.
Prouerbia sunt aliud habentia in medulla: aliud in sup̄ficie pollicētia. Prouerbia quippe non hoc sonare quod scriptum est. etiam in euangelio docemur sic: q in parabolis & prouerbiis locutus sit dominus.
Prouerbiorū: liber dicit q Salomō in ipso sub comparatiua similitudine figurat uerboꝝ & i magies ostendit: ipsam autē ueritatē ad intelligendum le gentibus referauit.
Prouidet: procurat. pmeditatur. rimatur. ateuidet.
Prouidus: prouisor. sagax. porro uidens
Prouidētia: est ipsa illa ratio diuina in summo omnium principe cōstitutā: quæ pariter compellit:

cundatq; disponit quis diuersa quis infinita. Eadē uero adunatio digesta tēporibus fatum uocatur pendetq; unum ex altero. Quæ igitur sunt sub facto sunt quoq; sub prouidentia. Quædā uero sub prouidentia fati seriem superat: ut quæ sunt pro pinqua primæ diuinitati stabiliter fixa.
Prouinciæ de nomine auctoris quædā prius appellatæ sunt: & postea a prouincia nomen gentis est factum. Nam ab italo italia: & rursus ab italia itali: & sic utimur nomine gentis. quomodo fuit ipsum nomen auctoris.
Prouinciæ ex hac causa dictæ: quia principatus gentium: qui ad alios reges pertinebāt: cum in ius suum romani uincendo redigerent: procul positas regiones prouincias appellauerunt.
Prouinciæ a porro uincendæ dictæ.
Prouincia propriū est regionis cuiusdam.
Prouicia significat celeriter aduerbium & prouidentiam & officium: ut ex prouidentia factum est id est ex officio.
Prouocat: porro uel ante uocat ad iram uel ad bellum cōmouet. cōpellit.
Prouulgat: propalat. diffamat.
Prout: sicut. qualiter. uelut.
Prout: pape.
Proxenia: quæ inter emptorē & uenditorē est.
Proximi: uicini. affines. agnati. propinqui.
Proximus: ppter proximitatem sanguinis dictus.
Proximū: omnē hominē oportet intelligi quia nemo est cū quo sit operandum malum.
Proximus proximior a legis latoribus dicitur.
Prudens quasi porro uidens dicitur.
Prouidus: cōsideratus. eruditus.
Prudētia est agnitio ueræ fidei & scientia scripturā in qua intueri oportet illam trimodā intelligētiā. primū historialiter: ut sunt decē præcepta secundum permixtū historialiter & tropicē: sicut de fara & agar: q̄ duæ mulieres ueræ fuerunt: & tropicē duo testamenta significauerūt. Tertium quod tantum spiritaliter sicut cantica canticorū.
Prudentia humanis rebus: sapiētia diuinis tribuit
Prudentiæ partes sunt sciētia rerum ciuiliū militarium terrestrium & nauticarum.
Prudens est utilis: reꝝ futurarū ordinator: peritus uero usu doctus: callidus exercitatione artis i stratus: facūdus qui facile fari possit.
Prudentia ē reꝝ bonarū & malarū scientia. ptes eius sunt memoria: intelligentia: prouidentia.
Pruina ē matutinis tēporibus frigus & roris aqua cōgelata: Inde dicta quasi sit ignis. pyrenim græce ignis. urere. n. ad frigus & ad solē p̄tinet q̄ duo diuersa uno noīe significāt Similis. n. uis caloris: & frigoris: unde utraq; saxa rumpit: & uterq; urit.
Pruna est aqua hyemalis alba.
Pruina artium doctrina. eruditio honestarū.
Pruna est q̄diu ardet: cū autē extincta fuerit carbōes noīantur: dicta est autem a pruriendo.
Prunæ: carbones uiui.
Prunum latini ob colorē uocāt: rubēt. n. eius poma
Prunus: ipsa arbor est & fœminium. prunum uē

ro pomum neutrum est.

Prurire: libidinē cōmouere: uel delectando uri

Prurigo: scilptio.

Prurio ris riui. pruritus tus.

Pfallere ē organum assumere quod psalterium dicitur: & pulsu manum uocibus concordare. psallendi autem usum dauid ppheta in magno mysterio prodidit ecclesiæ: cuius psalterium idcirco cum melodia cantilenarū suauium ab ecclesia frequentat: quo facilius animi ad compunctionem flectant. primitiua autem ecclesia ita psallebat ut modico flexu uocis faceret resonare psallentem ita ut pronuncianti uicinior esset q̄ canenti. propter carnales autē non propter spirituales consuetudo cantandi est instituta: ut quia non uerbis cōpungitur: modulationis suauitate moueantur. Sicut beatus augustinus protestatur dicens. Omnes enim affectus pro sonorū diuersitate. nescio q̄ occulta familiaritate excitantur magis cum suauī & artificiosa uoce cantatur.

Psalterium decem chordarū est: quia decē sunt precepta. Tangis decem chordas & occidis totidem bestias idest uitia. ita cadentibus omnibus bestiis: sicut per ordinem sunt præcepta: securus & innocens in dei dilectione & humana societate uersaris. Sunt autem hæ bestię superstitionis erroris amoris sæculi impietatis libidinis crudelitatis rapacitatis falsitatis adulterinæ cogitationis. cupiditatis.

Psalma est quod psallitur.

Psalmi dicuntur quia cantantur ad psalterium: quē usum dauid in magno mysterio prodidit. hæc autem duo in quibuidam psalmodum titulis iuxta musicam alternatim sibi apponuntur. Nam canticum psalmi est: cum id quod organum modulatur: uox postea cantantis eloquitur. psalmus uero cantici quando quod humana uox præloquitur ars organi modulantis imitatur. Inter psalmū & canticum hoc interest: q̄ canticum ore proferitur. psalmus autem ad uisibile organū idest psalterium canitur.

Psalmistæ a psalmis canēdis dicti: lectores enim p̄dicant populis quid sequantur. Isti cantores canunt: ut excitent aīos audientium ad cōpunctionem: quorum principes uel auctores dauid siue asaph extiterunt. postmodum uero per successionem fuerunt: sicut ordo sacerdotalis. Mortuo autē asaph filii eius in suum ordinem subrogati sunt a dauid: qui soli continuis diebus in tēplo canebāt candidatis induti itolis ad uocem unius respondente choro. Ex hoc ueteri more ecclesia sumpsit exemplum nutriendi psalmistas uoce & arte preclaros habentes sonum & melodiā factæ religioni congruentem: nō qui musico gestu uel tragicæ diali arte redoleat: idest non quæ tragicam exclamet artem: sed quæ compūctionem magis audientibus faciat. Antiqui pridie q̄ cantandum erat cibis abstinebant: pallentia tamen legumina causa uocis assiduæ utebantur.

Psalmodum liber grece psalterium hebraice nabla

latine organum dicitur. Titulus autem in psalteriis hebraicis ita est. sephartelym quod interpretatur uolumen hymnorum. Auctores autem psalmodum qui ponuntur in titulis Moyses scilicet. Sed & dauid & salomon & asaph & aman & ydithum & filii chore Eman hedraelita. Quos Esdras in uno uolumine compræhendere uoluit. Omnes autē psalmi apud hebræos metrico carmine compositi sunt. Nam in more flacci romani & græci pindari nunc alii iambo currunt: nunc alcaico: nunc sapphico trimetro uel tetrametro pede incedētes.

Psalterium genus organi musici est: quod artifex tenens: licet modulamine quodam sonorum suauitas quasi cantatio uideatur: tñ non canticum sed psalmus de psalterio nominatur. Canticum uero simplici uoce cantantis exprimitur.

Psalterii repertor tubal perhibetur.

Psalterium autem quod uulgo canticum dicitur a psallendo notatum: q̄ ad eius uocē chorus consonando respōdeat. est autem simile cytharæ barbaricæ in modum deltæ literæ. Sed hæc est differentia q̄ psalterium quod uulgo polyphthogō dicitur signum illud cōcauum: unde sonus superius redditur: habet: & deorsum feruntur chordæ: & de super sonant. Cithara uero concauitatem ligni inferius habet. Sed cithara diuersis chordarum numeris a ueteribus constat.

psalterio autem decachordo hebræi usi sunt propter numerū decalogū legis: unde dauid in psalterio decem chordarū psallam tibi.

Psalterion sambucū græcum est.

Psalteria sambucistra græcum ē.

Psaltes psalterium ψαλλων τέ psallentem.

Psallo is psalli defectiuū unde psalmista psalterium psalmographus.

Psalmodes harenæ sunt in uestica: nascuntur enī ex indigestione ciborū q̄ maximū ex aqua turbida & limola bibendo. Quod si non purgata fuerit uestica per urinā: ut imple arenæ digrant calculum faciunt: qui sunt lapides magni.

Pseudos ψευδος græce mendacium.

Pseudomei ψευδομεποι dicuntur fallaces a grecis: qui rem aliquam mentionibus conantur asserere.

Pseudo prophetæ græce idest falsi & mendaces.

Pseudorum id ē posticum. i. latens ostium remotū a publico.

Pseudographus: falsus scriptor.

Psiliaci sūt: qui lumborū dolorem patiūtur. ψιλλί & calculus.

Psicium cilicium cinis holocaustum.

Psyche ψυχή anima.

Psyconia: animalia.

Psychomachia uirtutum uirtutumq̄ pugna quæ in anima fit.

Psyle leuitas uel siccitas exilis leue purum Nota ē dextera pars aspirationis.

Psyllos populus uenenis serpentium resistens.

Psylli ψιλλων medici.

Psillios pulicaria hærba idest coriandrū dicta q̄ se

mē pulicis simile habeat: unde pulica latine dicitur
Pstacus avis indiarū littoribus gignitur grandi lingua unde articulata uerba exprimit Ex natura autem salutat dicens aue χ α ι π ε χ α ρ ε. Cetera nō in institutione discit.

pte π Tei grāce aliquando.

phthia patria achilis urbs thessaliarū.

pryriasis id est qui cum urinam faciunt: uelut surfures supernatant: qui nascuntur ex calculo: qui capillos ducunt per urinam.

prtisanarium mortarium a prtisanis.

prtisanarū π τ ι σ σ α ν α τ grāce dicuntur qui proprie fieri solent in pila hinc est illud. Si contuderis stultū in pila quasi prtisana feriente desuper pilo

prtisenarū ex diuersis pigmentis fiunt & liquoribus has quidam faciunt de ordeo in pila quā decorticāt.

ptolomæi omnes reges ægypti dicuntur: Sicut romani cæsares.

ptolemais & beronice iditarū urbes libyæ a regibus ægypti nominatæ a quibus adificatæ sunt phthōgi id est soni inde diphthongus id est dualis sonus

Protos casus.

Ptolis π τ ω σ σ ι σ grāce casus.

Proton casuale.

Pubes iuuenum multitudo uel pars corporis.

Pudencia uel lanugo barbæ.

Pubes modo iuuentutē modo genitalia significat

Puberes a pube id est pudenda corporis dicti quia hæc loca tunc primum lanuginem ducunt qui tunc puberes esse putantur cum xiiii. annos expleuerit quamuis alias nondum pubescat. qui cum ex habitu corporis pubertatem ostendunt: generare iam possunt.

Pubis puberis Alii dicunt pubes uel puber puberis Ex hoc tamen compositū: hic & hæc impubis & hoc impube huius impubis facit: ut impubis iuli: facit etiam impuberis.

Pupes pubis pro iuuenum collectiōe uel ætas ipsa pro lanugo pro pars pudenda. Cum uero ipsos iuuenes significat pubes uel puber huius puberis facit & ē adiectiuum cōmune ut prisci. Quod nisi puberem te iam iam haberet.

Pubertas: adolescentia iuuentus.

Puberat: crescit: incrementat.

Pubentes crescentes. florentes.

Pubescit: crescit. iuuenescit.

Pubeda iuuenis adolescens.

Pubetenus usque ad inguinem.

Publipor. p. publii puer dicebāt antiq. publiporis.

Publicani dicuntur conductores uectigalium fisci uel rerū publicarum: uel qui publica negocia sæculi & lucra sectantur.

Publica uia dicitur: quā in solo publico est. quā iter populo patet: hæc autem ad mare aut ad oppidum pertinet.

Publicus pro π ο φ α ι κ ο σ dicimus

Pupicus publicanus: sicut rusticus rusticanus.

Publicat: ad publicum dat.

Pudet: turpescit: a puer quia pudet: inde deriuatur pudor Componitur pudicus pudibundus.

Pudet quē propter turpitudinē uel amorē: piget

propter multitudinem.

Pudet impersonale uerbū pudebat pudit.

Pudenda genitalia ab eo quia pudeat illorum uel a pube dicta.

Pudendum: scēdū: erubescendum.

Pudens opinionē uerā falsamue metuit. uerecundus uero non nisi ueram.

Pudor corporis est: pudicitia mentis.

Puella uidetur atēdicta quasi pupella. i. puula unde pupilli non p. conditione sed pro ætate dicuntur.

Puella in ueste & ætate paruula dicitur quasi pulla

Puerpera uero quæ primū enixa est.

Puer componitur a pus & haret: inde pubet.

Puer a puritate dictus: quia purus est: & nondū lanuginem habet: hi sunt ephei.

Puer dicitur tribus modis pro natiuitate: ut puer natus est nobis: pro ætate ut octēnis: p. obsequio & fidei puritate: ut puer meus es tu: cum Hieremias lōge pueritiam excessisset: prisci hic puer huius pueri: cuius scēmininum puera dicebāt antiq. unde puerpa dicitur. quia puer uel puera parit. id est puellā: quā ē diminutiū: a puera ut a tenera tenella: ueteres tñ hic & hæc puer & puellus dicebant.

Pueres. p. puellis & pueros. p. pueris inuenimus.

Puericia a puritate dicta: ætas hæc a septimo anno usque ad quartūdecimum annum tendit.

Puerpa dicta pprie: quia primū enixa ē eo quia puræ id est puellæ uel pueræ admodū pariant.

Puerpera dicta uel quia primo partu grauet uel quia primum puerum pariat.

Puerperiū. primus puer uel puer in utero formatus.

Pugil: pugnator. percussor a pugno uel a pugione dictus.

Pugil: pancratiarius.

Pugii generis masculini.

Pugillarii est pancratium id est pugnam facere. unde pugillator.

Pugillator dictus nō quia usum pugillatorie artifex erceat. sed quia ab ea scēdm potētiam naturalem affectus sit. unde nō pugillatores a pugillatoria dicti sunt arte sed magis pugiles pugil enim est: quia pugillatoria utitur arte sicut cursor.

Pugillatoria ars non est proposita scēdm naturam sed scēdum usum. Sic de cæteris artibus. Ars tamen imitatur naturam.

Pugillator: quia de manu in manū mimos subtrahit.

pugillaris: tabula quā pugno tenet: uel paruus liber.

Pugillares generis masculini semper pluraliter: quia pugillaris ē qui plures tabulas continet.

Pugillaris etiam singulariter dicitur.

Pugillus: paruus pugnus. diminutiū interius receptaculum pugni paruissimum.

Pugio a pungēdo & transfigendo dictus. Est enim gladius bis acutus paruus lateri adhærens: idem & clunabulum.

Pugnus a pugillo dicitur: cum manus attrahit: sicut palma a panis palmæ ramis.

Pugnus a puniēdo uel pungēdo uel pingēdo uel a pugnando dicitur.

Pugnus: diminutiū pugillus: sicut tignū tigillum

Pugnat: bellat. laborat. contendit. resistit.
Pugnax: bellator.
Pugnaciter: quasi pugnando.
Pugna dicta: qd in initio fuit usus in bello pugnis contendere: uel quia primo bellum pugnis incipiebatur: unde inter duos est interdum & sine ferro.
Pulla uestis: nigra pretiosa.
Pullus la lum niger.
Pullatus: niger. fuscus: q nigris uestibus utitur i luctu.
Pulcher a specie cutis dictus: idest pellis. postea transiit in genus.
Pulcher pellendo secundum pulchrior rimus pulchritudo: componitur sepulchrum sepulchralis.
Pulcherrime: egregie. speciosissime.
Pulchre: recte. probe. honeste.
Pulli dicuntur omnium auum nati: sed & aialium eo q polluti sint: quia recentes sunt: unde uestis nigra dicitur pulla.
Pulicaris herba dicta: q semine habeat simile pulicis hanc & psilios dicitur.
Pulices dicti: q magis ex puluere nutriuntur hic pullex huius pulicis.
Puligor aris: deponens.
Pulina dicta: q cum pulte mixta uescebatur: unde pulmentarium dicitur.
Pulmentum uocatur a pulte: siue. n. sola pulvis siue quid aliud eius permixtione sumatur: pulmentum proprie dicitur.
Pulmo qui graece πνεύμων pleumon dicitur: iacet in thoracis spatio. spongiae similis & multarum uarietatum: ideoq in seipsum recipiendi habet potestatem i similitudinem follis fabrorum. Spiritum autem spumolum ideo excreamus: q pressura pulmonis spumam agit ad modum tortae uestis.
Pulmo ex graeco pleumō dicitur: eo q cordis flabellum sit: in quo pneuma idest spiritus sit: i quo aer continetur: qui accipitur & redditur.
Pulpa: caro sine pinguedine dicta q palpitet resilit enim saepe: hanc plariq uiscum uocant: q sit glutinosa.
Pulpa: caro accumulata.
Pulpamentum: delectamentum.
Pulpitum dictum: q in eo lector uel psalmista positus i publico conspici a populo possit.
Pulpud nomen opidi masculinum.
Pulsare: rogare. percutere. cedere. pellere. frequenter a pello.
Pulsus: electus. fugatus. a pellor eris pulsus.
Pulsus sus uocatus: q palpitet: cuius indicio aut in firmitatem intelligimus aut sanitatem.
Pulsus tis pulmentum simplex ex farina a pellendo: scilicet debilitatem.
Pultes placentae quae tenuissimae sunt.
Pulueres: ex puluere factus.
Puluerulentus: ex puluere plenus.
Puluillus: idest plumacium.
Puluar lectus diuitum est: unde puluillus uel a puluino diminutuum.
Puluinar: capitale. plumacium. templum.
Puluinaria: lecti strata. caerimoniae res diuinae. tem-

pla. honores domini. sacra loca dicuntur.
Puluinaria proprie lecti: qui sternunt in templis: interdum pro templis.
Puluinus priuati hominis cerniculus: puluinar uero principium uel lectisternium quod sterneretur in templis.
Puluinus lectus: unde puluillus diminutiuum.
Puluini. machinae sunt: quibus naues deducuntur & subducuntur in portum.
Puluis dictus: q uiuerti pulsetur: sicut ait propheta tanq pulluis quem proicit uetus. hic puluis uel puluer pulueris singulariter declinat semper usu.
Puluis significat peccatores: uel carnis uanitate uel terrenam intelligentiam.
Puluis puteolanus: i puteolanis collibus italiae colligitur: opponitur q ad sustinenda maria fluctusq frangendos. Nam mersus in aquis fit lapis.
Pullulat: geminat. crescit. uiolat.
Puellat. pollet cum laetitia.
Pulsus natus cuiuscumq aialis: dictus quasi pollutus.
Pullus la lum. niger nigra nigrum. fuscus uel pusillus.
Pumex pumicis: lapis spogiosus & aridus. quo utuntur in polliendis libris.
Pumex dictus: q spumae densitate concretus fiat tam refrigerandi naturam habens: ut in uase missus: multa feruere desinant.
Pumilius: mollis & iners.
Punacia: radix salutaris.
punctum dicitur: in quo stillum semel ponimus & eleuamus.
punctum a pungendo dictum: signum uel finis in corpore adeo breuissimum q intervallo careat in tempore quoq uel horis pericula quaedam ponitur. facit autem punctum uel punctus.
Punctum geometrae dicunt: q incomprehensibile breuitatem sui in partes diuidi non possit nec ipsum pars aliqua sed tantummodo: signum esse dicitur.
Punicum ualum dictum: q ex punica regione aduectum sit idem & granatum.
Punica africana maurica
Puniceum sit a phoeniceum: q in u
Phonices: punices
Punice pro πορρὶ κέοσ.
Puniceum: rubeum. roseum. africanum pomum cuius diuersa sunt genera.
Punicani lecti parui & humiles carthagine primū aduecti: unde & dicti.
Punit: ulciscitur. supplicio afficit consumit
Punitio: supplicium. ultio
Pupare: creiscere.
Pupae imagines: quas puellae faciunt.
Pupilla est medius punctus oculi. in quo uis uidendi est: & ubi paruae imagines uidentur unde & dicuntur. nam paruuli pupilli dicuntur: hanc plariq q pupillam uocant. Vocatur aut pupilla q sit dura ut sunt pupilli & puellae: has phyci dicunt ante triduum morituri non apparere.
Pupilla significat humanitatem per quam dirigitur iudicium.
Pupilli orphani dicti: quasi sine oculis idest parenti

bus orbi: hi uere dicuntur pupilli quorum patres ante decesserint q̄ nomen ab his acceperint ceteri orbi dicuntur.
Pupillus dici potest cui morit̄ pater hic mundus
Pupilli quasi patribus priuati.
Puppis: posterior pars nauis est: dicta quasi post ponitur pro nauis.
Pupillæ pupillæ pupulla pupullæ principale.
Pupus: puerulus.
Pura: munda. nitida. serena. suauis canora.
Purus rior s̄simus puritas: purifico.
Purgat: mundat a sordibus. liquidat. purḡ agit.
Purgare ē cūctis sordibus reiectis solū purḡ reliq̄re
Purgatio est cum factum quidem conceditur: sed culpa remouetur: hæc tres habet partes. in prudentiam. castum. necessitatem.
Purpura apud latinos a puritate lucis dicta: apud græcos autem porphyra dicit̄ cum aspiratiōe: hæc i regno romanorū prius uisus est Tullus hostilius post sequentes.
Purpureum πορφυρὸν ὅς περ dicimus.
Purpuro as aui.
Purpureus: roseus speciosus
Purpura fit ex priā tinctura cōchili lucetq̄ sub nigra rubedie. Coccus uero ex secūda magis rubet
Purpureæ uuæ a colore dicuntur.
Purpureū mare profūdū & pulchrum ut purpureum nemus.
Purpuritis marmor rubens ex ægypto cādidis in teruenientibus punctis.
Purulentia: execrationes a pulmone.
Purulentum: putridum.
Purus serenus. suauis mundus.
Pus sanies: corruptus humor qd̄ postula uulgo dicitur uel solutio.
Pus ueneris custodia est: prisc.
Pus neutrum indeclinabile.
Pus ide deriuatur putreo es: putredo putresco: putridus. Componitur computreo sco a pus & hæret cōponitur puer pudet pudor. a quo componitur porcus a pus dicit̄ pusillus: unde cōponitur pusillaninus pusillanimitas ter.
Pusillum: pro pauillum.
pusillus: paruus modicus:
Pusius paruus.
pusillaninus pusilli animi. desperans.
Pustula i sup̄cie corporis turgida ueluti collectio.
Putare purgare superuacū resecare Inde putamē idest ablatio. purgatio Cōponitur amputare.
Putare etiā æstimare. arbitrari dubitātis ē uerbum
 Componit̄ cōputo dep. rep. imp. suppu.
Putā quidam aduerbium dicunt: unde persius id corripuit. ut hoc puta non iustum est.
Puter fetet male olet puto es dicitur.
Puteus. locus defossus ex quo haurit̄ aqua. a potādo dicitur.
Puteal locus i foro ubi fœneratores dabant & accipiebant pecuniam.
Puteolanum ciuitas prope baias in campania.
Puteus aqua uiua in alto est fons in superficie Om

nis puteus fons sed non conuertitur.
Puticuli: qui ad uera prospiciunt.
Putridus: grauiter olens & acerbe fetidus. Ser.
Putor oris putredo.
Putidus: amarus. odiosus. inuisus. fetidus.
Puteo es. a post uī pus deriuat̄: ide putredo tresco.
putris: solubilis.
Putre: dissolutum. corruptum. hic & hæc putris & hoc putre.
Putredo: sanies.

Littera prius non erat unde superuacua uocata est: quia ueteres per cuncta scripserunt: hæc præter latinos nulli resonant uel habet.

Qua: unde. quo. in quam partem.

Qua: per quam. qua ratione in quantum.

Qua interrogatiuum per lo

cum: ut qua trāstisti. Responsū eius: hac illac istac. **Quæ** tum: dictū quasi quæstū id ē coagulatum acta enim secū alia specie coagulatur.

Qua de re: ppter quā rem. cur quō: qua ratione

Quadragesima: est tempus ieiunii: quod a ueteribus libris cepit & ieiūio moysi & heliæ & ex euāgelio: quia toridem diebus ieiunauit christus: cuius obseruatio in qua parte anni congruetius cōstituetur: nisi confinis atq̄ continua dominicæ passionis: quæ in ea significatur.

Quadragesimus numerus est perfectus: propter domini ieiunium. uel propter decalogum legis & euangelia quattuor.

Quadragesima componitur ex quattuor & geniti scilicet uiginti bis geniti: & triginta tergeniti. & ceteri. Deriuat̄ inde quadragesimus ma mū. **quadrages** quadrageniæ a quadragesimā: quadragenarius a um. componit̄ inde **quadragesimā**. **quadragesimā** pro quadricenti ex quadragesima & centū: ex quo iterum deriuatur **quadragesimā** ma mū: quadragesimā. **quadragesimā** in ceteris numeris debet inueniri. **Q̄s**. n. nūmeri quinq̄ spēs habet. **Numerale** ut unus duo tres. **Ordinale**: ut primus secundus tertius. **Diuiduum** uel distributiuū: ut singuli bini terni. **Ponderale** ut symplū duplū triplū. **Aduerbiale** ut bis ter.

Quadrās est genus nūmi habēs duo minuta.

Quadrare: congruere. consentire.

Quadrantem hebræi uocant q̄ uncia quartā partem appendit.

Quadrans uel **quadrans** dictus quasi quarta pars alius idest libræ: quæ sunt tres uncia sicq̄ signatur. **Priscianus**. hic **quadrans** **quadratis**.

Quadrāgulus q̄ ex q̄ttuor angulis cōstat figura ē.

Quadrantale: amphora mensura.

Quadratum est quod quattuor æqualibus lineis: & quattuor rectis angulis continetur.

Quadrigæ & **bigæ** & **trigæ** & **iugæ** a nūero equorum & iugo dictæ.

Quadrigas soli. **bigas** lunæ: **trigas** inferis. **iugas** io

ui sacrauerunt pagani.
 Quadriga solis a quattuor equis dicta: quia p quatuor anni tempora currit.
 Quadriugos: currus quattuor rotarū dicimus a quattuor iugis.
 Quadriugus: in quattuor partes fissus. i. diuisus.
 Quadrigæ quattuor eadem petunt uia.
 Quadruplator foenerator qui quadruplum foenus accipit. immo accusator qui ex accusati damnatione quartam sortit partem.
 Quadruplo & qdruplor idē significabat antiquus.
 Quadruplus est: cum de duobus numeris minor quater in maiore numeratur ut quattuor ad unū qui facit symphoniam disdyapason.
 Quadriuium: ubi quattuor uia conueniunt: inde quattuor artes. i. arithmetica. geometria. musica. astronomia. quadriuium nomen acceperunt: quia se adinuicem complectantur & cōtineant: ut non bene unam nouerit: qui alias non nouerit: orbatulq; uno uideat oculo.
 Quadrua: quaternaria.
 Quadrupedia dicta quia quattuor pedibus gradiuntur quæ dum sint similia pecoribus. tamē sub cura humana non sunt: ut cerui. damæ. onagri & cætera. Sed neq; bestia sunt: ut leones: neq; iumentis ut usus hominū iuare possint.
 Quadrupes cōe sicut bipes: quadrupedis facit.
 Qualitas dicta: quia per eam qualis quis sit ostēdit ut sapiens.
 Qualis est qualitatis: penultima circūflectit quando interrogatiū est: quando uero infinitiū uel relatiuum acuit ultima: quæ tamen in lectiōe sopit. Similiter quantus.
 Qualitas est secundum quam quales eē dicimus. Qualitatis proprium est secundum eam simile & dissimile dici. Qualitas est eorum quæ multipliciter dicunt. Nam una species habitus dispositioq; habitus uero diuturnior est: ut scientia uel uirtutes. iustitia. castitas & similia. Affectiones uero sūt cito permutabiles: ut calor frigiditas ægrotudo sanitas & similia. Aliud genus est secundum naturalem potentiam uel impotentiam: secundum quod pugillatores & cursores dicimus: nō quod sint dispositi: sed quod habeāt potentiam naturalem uel facere quid facile uel nil pati: ut ægrotatiui. Similia sunt durum & molle. Tertia species qualitatis est. passibiles qualitates & passionēs: ut dulcedo & nigredo. Passibiles qualitates dicuntur: non quod ea quæ ipsas susceperint: aliquid patiantur: ut dulcedo in melle calor & frigus in eis: quæ ipsa suscipiūt: sed quia passionēs inferunt sensibus. Albedo autem nigredo & cæteri colores non similiter his dicuntur passibiles qualitates: sed quia ab aliquibus passionibus nascuntur. Quæ igitur a passionibus permanentibus uel naturalibus sunt: passibiles qualitates dicuntur. Quæ uero a cito transeuntibus: ut propter uerecundiam rubens factus: passionēs dicuntur. Quartum genus forma & circa aliquid constās figura. amplius reſtitudo & curuitas. Secundum enim unumquodq; eorum quale quid dici

tur & quadratum curuum & reſtum quale qd dicitur alperum uero & lene rarū & spissum nō qualitatem sed positionem significat.
 Quale dicimus ipsam qualitatem & illam re: quæ qualitatem participat.
 Qualitas uero dicit sola ipsa res quæ participari pōt.
 Qualus corbes: quo uua portat: ut cola. i. cophinus prælor: per quē mustū fluit a colādo dictus Qualus eius diminutiū hoc qualillum.
 Quam nomen infinitum relatiū interrogatiuum est aduerbium comparandi: ut tam tu quā ego. Pōnit pro ualde ut quā bonus pro ualde bonus.
 Quam quando est similitudinis uel cōparationis uel electionis aduerbium accipit comparatiū est quādo præcedit magis uel comparatiuum nomen ut magis quā tu melius quā tu Similitudinis quādo præcedit uel sequitur tā ut tam tu quā ego: licet ubique sit comparatio: ubi est similitudo Electionis est quando significat partem illam cui adiungitur dimitti & illam eligi ut tempus est medicinæ quæ querelæ.
 Quā est desertiua uel electiua coniunctio ut diues uolo esse quā pauper. Est & aduerbium similitudinis pro ut duplicatum pro coniunctione aduersatiua ponitur quamq;
 Quandiu. utq; ad finem.
 Quandudum iam pridem. iam ante.
 Quandudū interrogātis ē iā dudum respondētis.
 Quam in parte? quid sibi uale?
 Quo pertinet? ad quid spectat? quare.
 Quam pridem. iam olim.
 Quam primum ante omnia.
 Quamq; quis recte etiam quātum.
 Quamquā componitur ex duobus acusatuiis.
 Quamq; uel inqualibet ex parte.
 Quamti uel uti acti.
 Quamuis licet tametsi prisc.
 Quamuis uerbum est cū aduerbio: p aduersatiua coniunctione p quā et si.
 Quam in uel qua. cur. quare. qua de causa.
 Quam in parte: in qua pte adiectio syllabica.
 Quindam aliaquam. m. in. m. mutatur. sequente. d. dam est adiectio syllabica.
 Quando aduerbiū temporis est: & est interrogādi ut quando uenisti. Est infinitum ut quā ueniam faciā potest esse relatiū: ut quando erā iuuenis pecui uel redditui ut quo tēpore uēisti quāno legebas Accentu tamē discernitur quomodo & noia interrogatiua & relatiua. Nam interrogatiuum acuit penultimam infinitum uel relatiuum per omnes syllabas grauat ab eo composita. Aliquando nequando. infinita sūt: & ante penultimam acuiunt. quando sepæ pro cōiunctione ponitur causali: ut fabor eni quando hæc te cura remordet
 Quandoq; aliquando saltem post tempus.
 Quando quā quatenus:
 Quanta quam magna.
 Quantus quam magnus qualis inde quantulus & quantilus.
 Quantulum modicum. minimum.

Quantulumvis modica

Quantus & tantus ad mensuram.

Quot & tot ad numerum. sed tamen tantl & quanti pro numero ponuntur.

**Quātus ē interrogatiuū qñ acuit penltimā: infinitū uī relatiuū quādo ultimā: sed sopit ī lectiōe. Quātita-
tis pprīū ē. q̄ æquale & iæquale dī. Quātītatis aut
aliud ē cōtinuū aliud discretū: & aliud ex habētibz
positionē ad se iuicē suis pibus cōstat: aliq̄ ex nō
habētibus. Est at̄ discreta q̄titas ut nūerus & oīo:
cōtinua uero ut linea sup̄ficies: bicubitū: tricubitū
corpus p̄ter hęc locus & tps. Proprie aut̄ q̄titates
hęc sūt: alia: uero oēs scdm accidēs. ad hęc. n. aspiti
entes: & alias dicimus q̄titates. Multū. n. dī albū q̄
sup̄ficies multa sit. & actio lōga: q̄ tps longū sit. &
morus mltus: ut q̄ multo tpe currit. Definite quā
titati nihil ē cōtrariū: nisi q̄s dicat multa paucis: uī
magna paruo cōtraria: sed hec magis sūt ad aliqd
Quātitas est mensura. per quā aliquid magnū mi
nusue ostendit̄ uel longo uel breui.**

Quātotius: uelocius. celerius.

Quāpropter: q̄obrem. propterea. quo pacto.

Quāqua uersum: qualibet ex parte.

Quāqua uersum: in quālibet partem.

Quare: propter quod. ergo. pro quod. cur. itaq̄.

Quartarium genus mensuræ: id est urna.

Quassat: uexat. corrūpit: frequentatiuū a quarto q̄tis

Quassum cōmotū: fatigatū: attritū: a quarto tis.

**Quasi aliquādo. p̄ similitudine aliquādo. p̄ ueritate
ponit̄. p̄ similitudinē: ut quasi tristes: semp̄ aut̄ gau
dētes: p̄ ueritate: ut uidimus gloriā eius gloriā
quasi unigeniti a p̄re. Aliquādo nihil differt utrū
pro similitudine an pro ueritate ponat̄: ut in Iob
quasi impios percussit eos in loco uidentium.**

Quasi: sicut. uti. tanq̄. uelut.

**Quassillū latinū ē: qd̄ gr̄ce calathū dicitur: Quassil
lum neutrū ē diminutiū a qualo masculino.**

Quatit: commouet: uibrat: coruscat.

Quatitur: tremat. concutit̄. formidat.

**Quatio tis quassī sed non est in usu quassum facit:
unde frequentatiuū quassio sas cōpōnit̄ percutio
incutio concutio discutio.**

**Quatenus: qua ratione. qualiter. quandiu. pro eo
quod. hucusq̄. quousq̄.**

**Quatinus p̄. ut ponit̄. Quatinus ē cōiūctio causalis
ut si dicas quatinus hoc sine plaga nō facis. quate
nus uero loci aduerbium uel tēporis ut cum dici
mus quatenus ibimus: usq̄ quoq̄.**

**Quatenus: q̄ ratioē: quo ordine: quō: usq̄ ad quē fi
nem. Quatenus aduerbium loci uel tps. i. quousq̄
q̄ per e scribit̄. Cōiūctio causalis per i quatinus.**

**Quaternarius sacrat̄ est propter quattuor flumi
na paradisi. uel quattuor euāgelia. seu quattuor p
tes mundi. uel. iiii. principales uirtutes.**

**Quattuor a figura q̄drata noiat̄. q̄truoī duob' te
scribit̄ & iō p̄ducit̄ q̄ter uero p̄ unū: qd̄ breuiat̄.**

**Quattuor idē dicit̄ q̄trus. ternus. quadruplus. i. nu
merale ordinale: aduerbiale diuiduū uel distribu
tiuū Pōderale sicut & i ceteris nūeris p̄ter hęc. q̄r
tanus. quadratus. quadratura. quaternio quater
niōis: quadrus quarturius. & uerbū quadro as. cō**

**ponit̄ quattuordecī & quadragita cū suis deriua
tiuis & compositis. cōponit̄ etiā quadrangulus &
quaterdecimus quaterdecies a quater componit̄
quadruplum. quadruplex. quadruplicitas. q̄dru
pliciter. quadruplo as & quadruplico. cōponitur
quadriprius & quadrifatiā.**

Quaxat: p̄ rana dī: sicut p̄ coruo. crocitāt ranā: est

**Quæ cōiūctio copulatiua per e solū scribit̄: & ui
detur fieri a gr̄ca cōiūctiōe quæ est Tē.**

**Quæ quādo est nomen per æ diphthongū scriben
dū & in singulari fōminino: & i plurali neutro: &
est interrogatiuū: relatiuum & infinitum.**

Quæ: coniungit uē distinguit.

**Quæ cōiūctio ē copulatiua postpositiua & inclinati
ua q̄ gr̄ce Tē dicit̄. cōponit̄ inde quicq̄ atq̄ neq̄
quoq̄: nec a neq̄ factū p̄ apocopam. quia nō potu
it q̄ manere i fine: i c mutātū ē. syllabice quoq̄ ad
dī in fine & uim cōiūctiōis amittit & enclitice
ut ūdiq̄ deniq̄ itaq̄. quādo atē penultima acuto
p̄fert̄ cōiūctio ē rōnalis: ut utraq̄ pleraq̄: q̄ acutū
penultima propter masculinū & neutrū. p̄f̄t̄.**

**Quæ qñ uim cōiūctiōis non hēt: syllaba est pars
oratiōis: ut utiq̄ itaq̄.**

**Quæ copulatiua postpositiua: & non solū significat
sed etiā Tē gr̄cam: quandoq̄ repletiua est ut al
chandrumq̄ aliumq̄.**

Quælibet: quæcunq̄. quæuult.

Quemadmodum. sicut ueluti.

Quēpiam: quencūq̄. aliquem.

Quēnam: quis igit̄. quēnam interrogatiuum.

**Quēdam cū dicimus certū aliq̄ uolumus signifi
care: si nō exprimimus nomē: quō dinoscatur: ut
illud: ite i ciuitatē ad quēdam: si. n. dixisset ad quē
libet uel ad quemcūq̄ nō eēt certus hō. Sciebat q̄p
pe dñs ad quem mitteret. Quēdam mutāt i n. p̄
pter euphoniā**

Queo quis quit q̄ ui quitū correpta penultima.

Queo: possum.

Quæque: quælibet: uel quæ etiam.

Querela: lamentatio. q̄stus. clamor. querimonia.

Querelatur: quæritat. clamat: testat. quereloris.

Quærere: deprecari. cupere. interrogare.

Quærens participiū a quæro & quæror.

Querimus notat: inq̄rimus uero d̄ q̄bo dubitamus

Querimonia: querela grauis.

Queritat qui affidue clamorosus ē. clamat: interrogat.

Quarito & quæritor idē significabat antiquitus.

**Quærit rogat. p̄scrutat̄. cōsulit. requirit. p̄ æ actiū
quærit̄ uero deplorat accusat.**

**Querelat: iniurias suas uindicat per e solum scribit.
& breuiat̄ deponens.**

Queror cōmune anquitus questus facit.

**Quero ris q̄siui q̄sitū: unde querito cā dīf̄æ uerbi
quæsito quod a uerbo sit quæso quæsimus. Que
ro ris idē dī q̄sitor. q̄stus questus q̄stio: uñ questū
cula: q̄stionator quæstioarius: q̄rito tas. q̄stor: un
de q̄stura quæstorius. quæso q̄sumus. q̄sito sitas.
cōponit̄ acq̄ro inq̄ro cōq̄ro p̄quiro req̄ro exq̄ro.
Queroris: uide dicit̄ questus tus querela querimo
nia q̄rulus la lum quereloris.**

Quercus siue quernus dicta: q̄ ea soliti erant dīi gē

tium quærentibus responsa dare: arbor multum annosa: huius fructus galla dicitur.

Quercus dicta: quia antiqui ea uictum quærebant. i. glâdem.

Quercus: i. iunus: cornus. ficus: tamen sedæ quæ quæræ decia tiõis iueniunt: cetera nomina arborum secundæ erunt.

Quernus de quercu sicut columbus de corylo.

Quercus idem deriuat quærcus: cæcæ uero quernus quærcetum.

Quernus qui pertinet ad quercum.

Quærcetum ubi sunt quercus.

Querulus: morosus. frequens in querela.

Querula: parua querela.

Quæsitus lucris: questus uero lachrymarum.

Quæsitio as. quæsitio & quæsitum quasi frequentatiuum. uel desideratiuum a quæro.

Quæro. satis rogo. postulo.

Questuosus: quærimoniosus.

Quæstionare: perquirere. examinare.

Quæstionarius. quæsitio quæstionarius.

Quæstio: examinatio. controuersia causa disceptatio. a quærendo pro interrogando.

Quæstio: lucrum acquisitio: quali ab adquirendo.

Quæstio est quæstio cum quæritur an sit: quid sit quale sit a quærendo dicta.

Quæstionum duo sunt genera finitum & infinitum. finitum hypothetis: quæ latine dicitur ubi cum certa persona controuersia est ut in rhetorica infinitum quod quæ thes latine propositum nominat: personam non habet certam nec est in aliquo certa circumstantia: ut in dialectica. nec loco nec tempore: in causa uero certa sunt omnia unde quasi pars causæ est prepositum.

Quæstor: prepositus & consiliarius. qui pecuniam publicam prorogat.

Quæstores siue quæitores uocamus auctores iudiciorum & propositos. iudicium. noli inquisitio uocabatur a quæredo dicti sunt. quæitores qui tributa romanorum colligebat.

Quæstuosum lucrosum acquisitum.

Quæstuarium qui quæstu corporis uiuit.

Quæstus acquisitio. lucrum. pretium.

Quæstus genituius quæstus & questus.

Questus uenit ab. acquirendo.

Questus lachrymarum: quæstus uero lucris.

Questus acquisitio lucrum.

Questus querela uel querelatus. est.

Qui nomen est interrogatiuum: ut qui legit uel infinitum ut qui dixerit fratri suo racha uel relatiuum ut ille homo qui dicitur ihesus. pretium.

Qui pro quis ponitur sed non e contra.

Qui quando pro interrogatiuo uel infinito. i. pro quis ponitur circumflectitur: quando autem pro relatiuo acuitur pro se. i. non cum præcederi: ut hic uero est. qui si coepit amari a lectione uero grauat. i. quando in legendo ita præfert ut neque relatiuum neque interrogatiuum ibi notemus tunc grauat id est ad æqualitatem aliarum dictionum præfert. Similiter obliqui casus generalis accipitur. i. circumflexum feruat secundum regulam: quando sunt infinita uel interrogatiua.

Quando uero relatiua acuitur pro se. i. lectione uero grauat pro omnes syllabas generalis regula est. Omnia interrogatiua uel infinita circumflectuntur quis uero pro relatiuo nunquam ponitur.

Qui aduerbiu: quod est a nomine substantiuo quod pro quæliter accipitur. pretium: quod quæliter uero pro quod accipitur huius qui propria est significatio pro quod ponitur & pro quod.

Qui apud nos est una pars & simplex: quæ relatiua est quod interpretatur gratia eo quod est subiectiuus articulus cum nomine infinito apud illos potest etiam loco subiectiuus articuli accipi: ut in diuidendo: ut hominum hi sunt boni illi mali uel alii sunt boni alii mali.

Qui per se acuitur in lectione grauat. Inuenitur pro quis & circumflectitur. obliqui eorum casus qui relationem significant grauantur.

Quia. quonia. Seruius. Quianam. cur una pars est.

Quia relatiuum est: ut feci: quia promisi. Quianam uero interrogatiuum. Quicquam: quantum uel cunctum ex quid & quoniam dicitur in cunctis sequitur quod.

Quicquid quocumque.

Quid nomen est infinitum: cum pro aliquid ponitur ut non audeo quid dicere & est fixum. Na quod infinitum uel interrogatiuum magis est adiectiuum: ut si quod opus mihi hic percipis fatio. Non autem possum dicere si quod opus: sed siquid pro se: similiter si interrogatiue præfertur: ut quid mihi præcipis: & quod opus mihi percipis. Quia enim infinitum est & interrogatiuum. relatiuum uero non est: sicut est quod: ut non habeo opus quod faciam: nisi quis dicat. Non habeo quod faciam. Quid est relatiuum quod tamen esse non uidebitur. Si. n. ita pronuntiatum fuerit: ut apte appareat relatiuum sic. non habeo opus aliquid non poterit ad illud referre quod faciam: sed quod faciam. Sed quia de quid principali interrogatiuo dicere coepimus: de cunctis etiam in interrogatiuis aliquid ad eam utilitatem in medium proferamus. Sunt igitur interrogatiua an quid quis quantus qualis. quot. utriusque. quotus. quotenus id est usque ad quem numerum uel quotennum. Cuius cuius ium: cur quomodo uel qualiter quare id est quia ob rem: ubi: qua. quo. unde: quando: usque quo. quotiens: Quæ omnia aut sunt nomina. aut aduerbia. Quærendum igitur: cur interrogatiões duæ tantum sint partium omnium: & quare plura nomina & plura aduerbia: Dicit autem priscus. propterea hoc heri quia principales partes orationis sunt duæ. nomen & uerbum.

Quæ quando in noticia non sunt habent de se interrogationem frequenter accipiendæ: & nominum quidem generales interrogationes per nomina fieri. Ad uerba quo modo officio adiectiuum funguntur ad significandam uerborum qualitatem: ut bene legitur uel quantitatem: ut multum legitur uel numerum: ut bis legitur uel tempus: ut heri legitur uel locum ut hic legitur. Sic etiam ad generales eorum uerborum interrogationes eadem aduerbia accessisse. Dicendum tamen quod quinque sunt partes orationis: quæ solæ integras habent significationes nomen. uerbum. pronomen est participium: & aduerbium quod pater in responsionibus: cum solæ respondentur: ut quis ambulat petrus uel ego. Quid agis: lego: uel legens sum. Quod legis: bene: quod non habent præpositio coniunctio interiectio. Fiunt igitur interrogationes per ea tantum quibus integræ significationis partes tantum respondent: Nam cum dicitur: quis ambulat potest responderi sicut diximus. homo uel petrus aut ego & similia quæ sunt nomina & pronomina. Cum uero dicitur quid agis: potest responderi legit uel scribens est & similia: quæ sunt uerba uel participia. At uero cum additur qualiter legitur: responderi potest

bene: & similia. Sic igitur cunctæ interrogationes ad has quinque solummodo sunt: ut respondeatur partes: nisi dicamus quod illa propositio coniunctio uel interiectio: & respondeat in & cetera: sicut quod est illud uerbum: & respondeat lego: quod non pertinet ad superiores significatioes: sed magis ad uoces. Sed iam quare plura sunt nomina pluraque aduerbia nitamur exprimere. Decet sunt predicamenta uocum quibus fere omnibus modis quilibet res significat. Substantia qualitas quantitas: ad aliquid: situm et ubi: quando facere: pati habere. Cum igitur de existentia cuiuslibet horum dubitamus an sit interrogamus est uel non est respondemus. De omnibus. in illis ens uel est predicatur. Rursus si de eis de omnibus causa uel modus gratia: cur sit interrogatur aut quomodo uel qualiter & qui quod bene & cetera licet hæc propria actionibus uerbis subdantur: ut cur legis quomodo uel qualiter scribis & cetera. At uero quid de existentia nil dubitamus: sed quare sit eius essentia scire uolumus: per quod & est quærimus. potest responderi materies species & magis genus uel definitio alicuius horum predicamentorum: ut quod est illud. ferrum est: homo est uel animal est color uel substantia animata sensibilis: aliquid est uel nihil: hoc tamen improprie iam uero cum aliquid existere substantiaque esse scimus: cum est aliquid manifestus actus sit: sed substantia alicuius suppositum: quærimus quis mouet quis ambulat: quis loquitur: cui potest responderi species quilibet substantia: ut homo equus: uel proprium ut tripho uel pronomen: quod proprio accipit ut ego. Si igitur homo respondeat: potest adhuc interrogare quis homo: cui si responderi proprium: ut martinus potest egere alia interrogatione. propter similitudinem nominum: ut quis currit: animal: qui animal telamoneus: uel potest responderi pronomen ut iste. Quando in nomine quis adiungit substantiam definitam aliquam certam personam quærimus suppositum. hæc autem sola ostendunt pronomen quoque demonstratio sibi quoque accidentia colligunt. Si igitur pronomen reddit non proprie altera interrogatione. Est tamen quando eget & pronomen quis adiungit: cum substantia quid est intelligimus: aliaque quodam accidentia non tamen omnem qualitatis proprietate: quod proprio nomine solet explanari: & tunc addit interrogatio pertinet ad proprietatem nominis: ut sic dicam quis est ille romanus & famosus: uel quis es. & tunc debet responderi aliquid notum nomen. Sed quia ipsum per se quis substantia sola proprie quærebat: cui reliqua accidentia de noue predicamenti accidebant excogitata est de his interrogatio primus: de quantitate ut quantus & quot. Simul. non ut aliquid fuerit: cadit in numerum non dum tamen in qualitate sicut materia. postquam uero numerum habere coepit simul ad aliud aliquod se habere qualitateque suscipiet: alicubi erit: & quolibet modo situm erit: & in tempore erit: aliquid quoque agere uel patitur: habere quoque aliquid necesse est: Ad quod omnia respondeant tot inuentiones sunt interrogationes. Si quis. non. interrogat quis est ille: potest responderi omnis substantia species: ut homo. equus. coruus. piscis. Similiter si dicam quis inuenit istas: quis natus in mari: quis legit: potest responderi propria uel pronomen: ut cadmo. ego. sed magis generalia aut specialia: ut homo piscis: sed ut hic quoque res indiuidua propria esse: cum de ipso animali generaliter est interrogatio: uel ut si dicam multis personis. Quis est de uobis grammaticus: & respondeat ego uel ille: loco proprii accipi

tur. Cum uero dico quid est animal uel homo: & respondeat substantia animata. uel contra quid est substantia animata & respondeat animal. & in omnibus similiter definitioibus hæc quoque propria pertinet esse quantum ad generales & speciales formas: rerum: quare in mente diuina intelligibiliter constituerunt: antequam corpora producerentur: ex quibus genera uel species naturæ rerum demonstrantur. Si autem dicam qualis. omnes species qualitatis bene reddunt. bonus. malus albus niger. & similia. Similiter quantum cum dico omnes species quantitatis. longus. brevis. magnus. paruus. Sic quoque si dicam. quot numeri species omnes respondent tres decem mille. Similiter pertinet infinita cuius iam iam ad omnes species possessionis: pertinere ut cuius est filia mea: tua. lua illius uel quadri. Nec non etiam infinito gentili cuius opportune respondeatur. nostras uestras. græcos. romanos & similia. Si etiam aduerbiorum supradictorum interrogationes ad omnes species sibi suppositas intendere possumus: ut cum qualiter interrogas: respondeo bene uel male: cito uel tarde & cetera. Quotiens uero interrogati. semel. bis. centies & similia subiicio. Sic etiam locali si interroget quoniam respondeo hic. illic. domi. militie. romæ: uel in italia. Si autem unde: respondeo roma domo. At si per quam similiter per ablatiuum respondeo domo roma trauiui. Eodem modo temporalia: ut quando non solum aduerbia: sed nomina temporalia bene respondemus: ut hodie heri cras: ante decem dies & similia. Sicut autem quando nominis substantiam quærimus. quis dicimus. sic etiam uerbi actum uel passionem quærentes dicimus quid agit quid patitur. loco enim deficientium aduerbiorum subeunt nomina. uidemus autem substantiam ipsius actus quærentes dicere. quid agit. cum respondeatur nihil uel currit uel loquitur. quomodo & quantitate quærentes dicimus. quantum currit. multum parum. Causam quoque quærentes interrogatiuis utimur: ut cur quare. Numerum etiam per quotiens quærentes omnibus ex numeris aduerbia reddi possunt: ut ter quater & reliqua. Præterea toties & multoties sæpe sæpius sæpissime: quare sunt infinita. Referrunt quoque aduerbia ad ignotos uerborum effectus uel qualitatem: ut cum dicimus qualiter legit. reddimus ei aduerbiu quod fungit uerbo uice adiectiui. legi bene rhetorice sapienter. Notandum uero quod non solum aduerbia sed etiam nomina cum uerbis posita loco aduerbiorum frequentissime inueniuntur: ut quid agit uel quid patitur: & quomodo supradicta nomina generalia sunt infinita uel interrogatiua uel relatiua uel redditua & sic aduerbia quoque inueniuntur ut nomen infinitum quis & aliquis. Sic aduerbiu aliquo alicui de alicubi aliqua. & nomen interrogatiuum uel relatiuum: qualis & quot. Similiter aduerbiu interrogatiuum & relatiuum qualiter & quotiens. Nomen relatiuum uel reddituum: talis & tot & aduerbium taliter & totiens. Et sciendum quod omnibus pene dictioibus possumus interrogatiue: uti quibus eis de. sufficenter respondemus uel aduerbio negatiuo non confirmatiuo: ut homo est ille: & respondet homo est uel non

uel ēt. Et legit: legit uel nō uel ēt. Præterea notan-
dū q̄ tā noia īfinita q̄ aduerbia si generalē hnt pro-
nunciationē: quæ uniuersitatē de q̄b̄ loquimur
colligat: geminant uel assumūt cūq̄ ut quisquis
quicūq̄ qualisqualis qualiscūq̄ q̄tūq̄tus q̄tuscun-
q̄: quotquot quocunq̄: ut ut utcūq̄ ubi ubi ubi-
cūq̄: unde unde undecūq̄: quaquā quacūq̄. Siq̄
igit̄ de substantia q̄rat p̄ quid uel quis iterogabit.
De q̄titate uero p̄ q̄tus uel quot. De qualitate per
qualis. De q̄do p̄ quādo uel quo tpe & similia. De
ubi p̄ ubi quo unde qua. De ad aliquid uel sitū el
se p̄ quō uel quale: ut quō te habes: ad patrē me
hēo: quia filius sū. Quō situs es sedeo. De habere
facere & pati: p̄ quid cū ipsis uerbis: ut quid hēs
facis: patēs. Albū. lego. diligor: q̄bus sup̄iora quæ
dā tū mutata & multa alia iterrogatiua sup̄adunt̄
aduerbia: ut q̄tū uel quoriēs legis qualiter uel quō
pateris. Cur es pallidus. Quotenus uel quousq̄
facies & similia. In principio quoq̄ uniuersiusq̄
libri hæc sūt a q̄busdā. iterrogatiōes: ut q̄s. q̄d. ubi
q̄bus auxiliis. cur. quō quando.
Quiddā: aliquid modicū neutrum est.
Quidā uero p̄ unū d̄ masculinū. Quidā non dicū
nisi d̄ eo q̄dē quē exprimef aut nolumus aut n̄ ua-
lemus. Quid attinet: quo ptinet: aut qd sibi uult.
Quid ita: quāobrē. propter quid. Quid ita quapp.
quocirca quāobrē. Quid interea: qd tamen fecit
cur quid sibi uult quo pertinet.
Quid istic aduerbiū affirmatiuū.
Quidnā aliqd uel nāqd.
Quidne: qd igit̄.
Quidni: qd nisi. hoc magis q̄re n̄ uidelicet. qd nisi.
Quidni: duæ ptes p̄ uno cōfirmatiuo aduerbio: sic
quoq̄: cur nūquid istic.
Quid nisi porro: qd deinde. qd quare: qd sibi uult.
quid attinet.
Quid quidem: quocunq̄ idem.
Quidue uel quid uel aliquid: aut quid.
Quid aliquādo p̄ cur ponit̄: ut qd istud mihi dicis
Quid sibi uult: ad quid spectat.
Quies: requies tranq̄illitas pax.
Quies q̄teris: uetustissimi tñ q̄es quieti dicebant un-
de cōpositū quoq̄ ab eo requies: qd in eodē man-
sit genere & tāquā q̄ tertiæ iuenit̄ req̄es & req̄e-
ris. Nā iquies cuius extremā corripit dicit̄ probus
iquietis facit̄: qd triū factū est genex: cuius ēt sim-
plex ī usu iuenit̄ triū generū: hic: & hæc & hoc qui
es quietis.
Quiescit. sine pturbatiōe ē cessat. expectat. refugit.
Quietus trāquillus. securus dictus q̄ ipse sibi anio
securus neminem tangat.
Quietor aris & quieto tas idem significabat antiq̄
tus idest quietem facere.
Quietudo: securitas. pax.
Quin imo magis. quin nō potius. si uero. quomius
Quin componitur a qui & significat qui non & cur
non & nec non & quid non.
Quin etiam: ergo. quod. quia. immo. aut. uero. insu-
per. magis. autem.
Quinimo idest cur non potius. componitur quin
imo magis. etiam hoc potius.

Quin igitur imo etiam. Remigius.

Quin pro ut non ponitur.

Quinam: qui sunt.

Quinus quina quinum a quinq̄ deriuatur sicut a
sex senus.

Quinoclausa: lingua. canina idest lapella.

Quinosis d̄ cōmunicatio cōsili cum iudicibus uel
aduersariis ut si dicas: uos consulo iudices uel
aduersarii quid me facere conuenerit: aut quid
uos facturi essetis.

Quinoroda: rosa canina.

Quinosbarum: sacrum apulix.

Quin porius: magis. magisq̄.

Quinquatria quinq̄ porticorum ambitus.

Quinquatria: festa quinq̄ dieg. tres ante lunæ ac-
censionem: & duo post.

Quinquatria dicta quasi quinq̄ attri dies quibus ro-
mani a gal̄ obfessi auxilio mineruæ liberati sibi
hos cōsecrauerunt: pluraliter declinantur.

Quinq̄ non scdm naturā sed secundum placitum
uolūtatis dictum est ab eis qui nomina numeris
imposuerunt.

Quinquageni qui ī capite sūt quinquaginta militū
Quinque idē quintus quinus quintuplus q̄nqui
es quinariis: cōponit̄ quinquaginta: unde quin-
quagessimus quinquagetuplus: quinquagies
quinquagenarius a quinq̄ etiam & centum com-
ponitur quingenti. mutatur enī c in g cū p̄cedit
n inde quingetessimus quingentena quingentu-
plum quingenties. cōponitur etiam quindeci:
quituldecimus q̄nquangulus quinquēnius. hoc
quinq̄uenium. Sic quoq̄ in cæteris numeris deri-
uatiua & coposita uidebis.

Quinquēnis: quinq̄ annorum.

Quinquenniū: quinq̄ annorū sp̄acium.

Quinquēnale temporis est quiquēne uero ætatis.

Quinquangulus: quinq̄ angulos habens sic.

Quincunx: quinq̄ uncis constat. quique sic scri-
bitur. dd.

Quinquefolium a numero foliorum dictum: un-
de græci eam hærbam pentaph / lon πεντάφυλον
uocant.

Quinquin. immo.

Quineur: quinq̄ uiros habens uel quinq̄ uiro-
rum uim.

Quintana: pars plateæ qua carpentū p̄gredi pōt.

Quinta sabbati. quinta a sabbato. dies iouis: sicut
prima sabbati: prima a sabbato.

Quintilis iulius mensis dictus q̄ quitus sit a mar-
tio: qui est primus apud hæbreos.

Quinubi: postq̄.

Quiparum a græcis uocatum: q̄ hēat uirtutem
feruentem: radix ē iunci triāgulis foliis porri simi-
libus radicibus nigris siue cōtignis: Traditur alia
species in india quæ lingua eorū zinziber uocat̄.
Quippe cōfirmatiuū aduerbium est sicut. scilicet ui-
delicet profecto.

Quippe: nimirū. sine dubio. certe.

Quippiam: aliquid. modicum.

Quicq̄. ullus. aliquis.

Quicq̄: quicunq̄.

Quiritis fabinorū: lingua hasta dicitur: unde postea romulus dictus quirinus: inde quirites populi romani dicuntur.

Quiris fabinorum lingua hasta dicitur: quia semper hasta utebatur: uel quia fabinos subegit.

Quirinalis mons in urbe roma.

Quire: posse.

Quiritat: populum alloquitur.

Quis & qui: qualis & talis: quantus & tantus: infinita sunt uel interrogatiua uel relatiua.

Qui pro quis ponitur sed non e contra: Deriuatur cuius a um: quæ sunt possessiua & infinita & hic & hæccuias & hoc cuiate: quæ sunt gentilia infinita

Quis infinitum ad unum per se intelligendum pertinet: ut qualiter quis edat pro aliquis. Quisq; uero uel quicumq; ad uniuersos dicitur. Sed quis potest & interrogatiuum esse. Aliquis uero componitur ab eo & tantum infinitum. similiter & aduerbia: quo ubi unde qua quando. possunt & interrogatiua & relatiua esse & infinita. Quis quod est substantiæ infinitum pro qualis & quantus inuenitur: sed non conuertitur.

Quis: quoniam magnus uel qualis.

Quis pro quibus.

Quis interrogatiuum uel infinitum sed nunquam relatiuum sicut qui.

Quis componitur aliquis. si quis neq; quiuis. qui libet quicumq; quisquis quandocumq; cuiusmodi utq; quo quouq; quoad quoadusq; uel quæquaq; quam quippiam quis putas quidam: qui dicitur quot unde quotus quotiens quotienscumq; aliquotiens. quantus quantitas quantitatiuus: unde componitur aliquantus aliquantulum aliquanti per componitur. quorsum quodammodo quomodo.

Quies quiesco, unde componitur tranquillus.

Quo quis.

Quis communis generis fuit atque uetustissimos obliquos tamen secundum tertiam & secundam declinationem terminabat: unde nunc quoque accusatiuus masculinus in m profertur secundum tertiam: ablatiuus quoque non solum in secunda sed et in tertia a quo uel a qua uel a qui. Notatiuus pluralis non solum qui quæ: sed et quæ actus et quos quas uel quæ. Datiuus & ablatiuus nunc quoque tam per his quam per bus profertur quis uel quibus.

Quilibet: quicumq; placet quiuis.

Qui quam interrogatio de persona.

Quiniam: nullus aliquis.

Quispiam: aliquis. quicumq;.

Quisq;: aliquis ullus.

Quisq; omnium dicitur: cum non pro nullus.

Quisq;: quisq; quicumq;.

Quisque deriuatur per additionem quæ syllabæ sicut uterque: ubique undique: plerumq; utrumq;.

Quisquis & quicumque ad uniuersos dicitur: quis uero ad unum.

Quisquis: quicumq;.

Quisquilæ purgamenta terrarum uel de summitate: corticibusq; pomorum

Quisquilæ: purgamenta frumentorum uel paleæ creantate: uel scopilia uel imundiciæ herbarum.

Quincas: flores malorum puniceorum. græcū est.

Quiuis: quilibet. quicumq; placet.

Quiuit: potuit. a quo quis.

Quo interrogatiuum est ad quem locum: ut quo uadis. Relatiuum ut morem ascendo: quo tu non potes ascendere. Infinitum ut quo ego iero tu non potes uenire. Sic quoque ubi qua unde quando quomodo & similia interrogatiua & relatiua & infinita possunt esse.

Quo prout ponitur.

Quo ad quæ locum uel ad quæ res: ubi in qua res. sed tunc subauditur in quo loco uel re. priscianus.

Quo pro quanto.

Quo ad accipitur tunc pro quousque. per quandiu pro quoniam & est interrogatiuum: ut quoad hæc spectatis: & relatiuum ut quoad insisti: parui: & infinitum ut quoad libet scribo. Similiter quousque usque ad quod tempus: & usque ad quem locum interrogatiuum relatiuum & infinitum potest esse uel detur igitur relatiuum de preterito: infinitum de presenti uel de futuro magis esse.

Quaspi: perlarum fluius eorū lingua dicitur quoniam miram aquæ dulcedinem habeat. Ex hoc quiddam cydnum. ciciliæ fluium exilimant deriuari.

Quocirca: quoniam obrem. quædæ causa: idcirco.

Quocula: omnis res coquendi composita uel plactus.

Quod nomen substantiale: & est relatiuum uel infinitum: ut feci quod iussisti: faciam quod libuerit. Est etiam interrogatiuum sed tunc est adiunctiuum: ut quod opus facis? Non enim possum dicere per se quod: sed quid.

Quod pro quale: quod pro quare: quod propter quod

Quo deinde: postquam. denique.

Quominus: ut non aliter. ideo minus: qualiter.

Quominus: aliter non. quod in aliquo minus habet

Quoniam: quo uersum. quandiu.

Quondam: olim. antea.

Quondam præteriti temporis: ut fuit hæc uirtus: quondam futuri: ut quondam tua dicere facta tempus erit. instantis etiam: ut quondam etiam uictis redit in præcordia uirus. Sic quoque olim: dudum quando: & ex eo composita communia sunt diuerforum temporum.

Quoniam præponitur: & sic sequentem sensum alligat. Quia uero postponitur: & superiorem sensum alligat.

Quoniam coniunctio causalis uel subcontinuatua. Causalis quoniam prodest tibi legere. subcontinuatina: quoniam ambulat mouet sic quoque quare.

Quo pacto: qua uia: qua ratione. qua propter.

Quoq; est coniunctio copulatiua. accipit enim pro & uel etiam. tamen etiam loco aduerbii inuenitur: ut multa quoque & bello passus. quoque pro similiter. quia sequitur: & uel melius est complectiua id est superuacua: componitur ex corrupto & integro. Quoque pro quocumque: sic quaque pro quacumque. quandoque pro quocumque relatiuum est cum grauatur.

Quoquina a coquendo dicta: fercula enī quælibet ibi coquuntur. Quoquina enim apparatus Apicius quidam primus composuit: qui in ea consumptis bonis morte uoluptaria perijt.

Quocyros Κόκυ Τόσ græce luctus dicitur: qui tamen luctus foeminarū uel infirmantium solet itelligi. Sapientes uero huius sæculi a luce ueritatis exclusi quasi umbras quasdam de ueritatis inquisitione tenere conati sunt: unde cocyton fluuium currere apud iferos putauerūt: uidelicet designantes q̄ hi q̄ digna doloribus opa faciūt in infernū ad luctū decurrūt. Sed nos despiciamus umbras carnalis sapientiæ: & cognoscamus ex libro beati Iob. Cocyton luctū infirmantiū dici.

Quorsum: i quam partem: quousq̄: quo pertinet. quo pacto.

Quorum componitur ex quo & uersum: aduerbiū. interrogatiuum. relatiuum & infinitiuum ē.

Quor: quanti: cui respondent cardinales numeri: unus duo tres quattuor & cætera.

Quot nomen monoprotonum uel indeclinabile hi quot tot horum quot tot.

Quot per t aduerbiū esse monstratur.

Quot interrogatiuum relatiuum & infinitum est. infinitum uel relatiuum acuitur. Relatiuū in electione grauatur.

Quot infinitum certum numerum designat: quot quot uero uel quotcunq̄ ad uniuersos.

Quotenus a quot id est usq̄ ad quem numerum uel terminum.

Quotidie: per quot dies id est per unumquemq̄ diem aduerbiū temporis.

Quotidie scribendum per q non per c.

Quotus a quot ordinem petit: ut primus secundus tertius & cætera.

Quotennis: cuius ætatis quot dierū. mel' quot annorum. cui respondetur biennis triennis uel bimus trimus & similia.

Quoriens: quot uicibus: cui respōdetur: semel bis ter & similia. Aduerbiū enī numeri est: unde si bi aduerbia numeralia respondent. Est autem interrogatiuum infinitum uel relatiuū.

Quoriens. frequenter. multotiens:

Quousq̄ iandiu. ad quem finem: cui respōdetur usq̄ ad tres annos uel quattuor & similia uel eo usq̄.

Quousq̄ interrogatiuū infinitum & relatiuum usq̄ ad tempus & locum.

Quulina: coquina.

Quini per q scribitur cū est aduerbiū.

Quimprium: festinanter. citius.

Quur per q scribitur.

Quamobrem: quare.

Quirales: officiales publici habebantur. **Quuru** lis uero erat tellus: in qua magistratus sedens iura dabat: dictæ quirules quia apud ueteres consules & prætores propter longum iter curru p̄ fore prouehantur: quibus sedentes iura dabant a curru quirules nominatæ.

Littera cōmunionem hēt cum s. Itaq̄ antiquitus ho uos labos arbos: nunc uero honor labor arbor dicit̄. **R** sine aspiratione ponitur in latinis noibus: in græcis uero principalis uel geminata in media distiōe aspirat: ut rhetor rhenus rhodus pyrrhus tyrrenus Trā

sit in. l. ut niger nigellus: umbra umbella. i. s ut arbos pro arbor: odos pro odor: uerror uersus: i. du as etiam s̄ ut uro ussi. in u consonantem: ut sero seuis. n. ut æneus pro æreus.

Raab. meretrix fuit in iericho: quæ abscondit speculatores de filiis israel.

Raab: latitudo uel fames siue ipetus interpretat̄.

Rabdos siue rabdon græce uirga.

Rabbi: magister meus interpretatur: syrum est.

Rabies: furor: infania. decursus cum impetu.

Rabiosus: infanus: discurrens cum impetu.

Rabidus: furore plenus: furiosus. iratus. infanus.

Raboni: domine.

Rabolatus proprie altercatio cum ira.

Rabula: rabiolus.

Rabula: calūniator. raucus. uel i malis cum aliqua exercitatione promptus.

Rabula etiam patronus causarum: de quo Seneca in prima tragedia hic clamosi rabiosa feri iurgia uendens improbus iras & uerbo locat.

Racha dicitur ρακα id est inanis: aut uacuus quē uulgata iniuria absq̄ cerebro possumus dicere hebræum est proprie.

Racha: affectum indignationis ostendit sicut sunt latinæ interiectiones: ut cum dolemus heu: cum delectamur dicimus uah.

Rachana: genus uestijs.

Rachel interpretatur ouis: pro ea enī iacobo paui oues laban soceri sui.

Rachel interpretatur ouis: uel uisum: principium.

Rachel interpretat̄ ouis. uel munda. uel uidēs deū

Racemus: uuæ modicus ramusculus. cum acinis uua parua.

Racemus e botr yonis hars & botryo græcum est. **Racemus** grana uuæ & pars. Quidam dicunt uuā totam e contra.

Rachilium. oppidum hispainie

Rachinna: strata lectorum:

Radagne. bibliace.

Radere abstergere. scopare.

Radii in ortu solis apparet hic radius.

Radii sunt quibus telæ texuntur dicti quia sūt ad radendum.

Radix: genus oliuæ a longitudine dicit̄

Radium. uirga geometricalis. Virgilius. Descripsit radio totum qui gentibuss orbem

Radiat. micat. coruscat. fulgurat.

Radices fundamenta arborū uel germinantium.

Radicitus: a radice. a fundamēto. ex toto.

Radicula: lanaria. struſtio id est cycocacia

Radiolum: fidicina.

Radiolæ uel **radix:** oliuarum species ideo dictæ: quia ob longe sunt in modum radiorum.

Radit: proterit. ante transit. uolat uel nauigat: ut radit iter liquidum.

Radit: tergit. muodat. limat. quasi radendo polit.

Rado dis rasi ralum.

Radix: origo.

Radix appellatur q̄ quasi radix quibusdā fixa terræ in p̄fundo dimergitur. Nā physici dicunt parē esse altitudinem radicum & arborum: uel dicta quia si eradatur non pullulat.

Radicare: radices mittere: confirmari. fundare.

Raen uisum participium significat.

Rama uisum nomen significat.

Rafaca interpretatur sanitas.

Raphaym gigantum.

Raphael interpretatur curatio uel medicina dei: ubi cunq; enim curandi & medendi opus necessariū est. hic archangelus a deo mittitur.

Rhaphanū græci: nos radicē uocamus: eo q̄ totū deorsum nititur dū reliqua olera in summa magis profiliāt: cuius semine macerato q̄sq; manus suas infecerit: serpentes impune tractabit. Ex ipsius radice etiā ebur albescit. In cibo quoq; uenenis resistit: calidissimæ est uirtutis.

Rafidin interpretatur laus iudicii. uel sanitas iudicii.

Rafimenta. interamenta.

Raganæ dicuntur eo q̄ scissuræ sint rugis collatæ circa orificiū: hæc & æmoroides a sanguis fluore.

Raguel interpretatur paratura dei.

Rata idest ariitologia.

Ralla uestis est: quæ uulgo rasilis dicitur.

Rama: excelsa interpretatur. est tamē uiculus iuxta bethleem ī quo sepultus fuit samuel: sed nūc translatus est in thraciam.

Ramalia: rami arborū uel frōdes: hoc ramale p̄sius

Ramenta rasuræ. cuiuscunq; rei æramenta.

Ramentū puluis qui raditur ex alia specie. sul.

Ramentum. purgamentum.

Ramentum tenue: ramum tenuem uel aridum.

Rameffe nostra lingua cōmotio turbida dicitur.

Ramix: hernia.

Ramicofus: herniosus.

Rami sūt: q̄ de trūco arboris manarūt. īde ramale.

Rami significant successionē in bono uel in malo.

Ramusculi: rami modici.

Rammes quidam nobiles romāi.

Rhamnis ciuitas est euboica: ubi colitur: fortuna.

Rhamnusia fortuna dicitur a rhamnusia oppido ubi colebatur.

Rhamnus: spina alba uel lignum spinosum.

Rhanus: genus spinarum densissimū: quæ in hæba est mollis & pulchra: ibi tamen sunt spinæ p̄stea: unde est illud: priusq̄ intelligerent spinæ uel stræ rhamnum.

Ramnus in psalterio non rubus est sed spinarum genus sentibus permolestum: uel lignū de quo spinæ oriuntur. **Ramnus** genus est rubi quoniā uulgo senticē ursinam dicunt & asperum nimis

& spinosum.

Rancet: rancidum est. amarescit. **Ranceo** oes cui

Rancidum dictū: qđ rancos faciat aliquos.

Rancidulum: amarum.

Rancor: dubietas: mentis amaritudo. inuidia. dolor: odium.

Ranæ a garrulitate uocatæ: eo q̄ circa gēitales strepunt paludes. Ex his quædā aquaticæ: quædam palustres: quædam sublatæ: quia in uepribus uiuunt grandiores cæteris quædā calamites: quædam agredulæ. Significāt demones uel hæreticos in cœno garrulos. **Rana** foemininum. hic ranunculus tamen diminutiue a rana.

Rana hærens in paludibus decora in aquis omnibus fere prestat alimentis.

Rapa a rapiendo. i. cōprehendēdo eicitur: est autē radice napo amplior dulciorq;. Semen eius ex uō tritum contra serpentium morsus ualet.

Rapulum. quod fit ex rapis.

Rapax: auidus. spoliator. **rapidus:** qui aliēa uiolenter rapit.

Rapacitas: cupiditas: spoliatio.

Rapidus: uelox. uel rapax. cum impetu currens:

Rapinæ: spolia. exuuiæ. prædæ.

Rapit: uiolenter aufert: inde rapinæ rapinosus rapax cior cissimus. raptim. p̄tor trix. raptū ti cōponitur arripio. ob. per. præ. sub. dir. corripio:

Raphium gigantium.

Raptare frequenter rapere. trahere.

Raptatio: ex pondere. rapina prædæ.

Raptor: corruptor inde rapta eo q̄ corrupta sit.

Raptus proprie est illicitus concubitus. a corrupendo dictus.

Raptim: celeriter sumatim. leuiter.

Rarescunt: pauci fiunt.

Rarenter aduerbium raro.

Rari: pauci.

Rarum: magnum preciosum.

Rarū nō sæpe cōtrariū spisso a se innicē diuisum.

Rarus ior simus itas. raro & rarenter.

Rastri ferramenta culturæ a raritate dentiū dicti. hoc nomine & aratra dicuntur.

Rastri a radēdo terrā dci hi rastri & hæc rastra dñr.

Rasum: mundatum. politum.

Rasile. acutum uel bene rasum.

Rasura: cuiuslibet rei purgatio.

Rata: acceptabilis. forma. arbitrata: a reor reris.

Races primum antiquissimū genus nauigii e radfibus asseribusq; cōtextum: ad cuius similitudinē fabricatæ sunt naues. hæc ratis. Ser.

Rates abusive naues. Nam proprie sunt inuicem cōnexæ. trabes in flumine.

Ratariæ rates connexæ inuicem trabes.

Ratiocinatio: est rōnabilis disputatio: quando ex eo quod scriptū ē: aliud nō scriptū inuenitur.

Ratiocinatio est cum id de quo est quæstio comprobatur: cuius modi duo sunt. enthymema qui est syllogismus imperfectus atq; rhetoricus. Secūdus epicherema qui est latior.

Ratus rati ratio.

Ratio ponitur pro ratiocinatione.
Ratio uis animæ.
Ratio computandi.
Ratio naturæ ipsa similitudo nascentium.
Ratio: quæ in definitionibus uel descriptionibus redditur.
Ratio diuidendi causas uel dicendi.
Ratio: ordo gerendorum.
Ratio: discretio.
Ratio: scientia uel sententia uel immutabilis firmitas dei.
Ratio: est quidam motus animi: uisum mētis acens: ueracis a falsis distinguens.
Ratiocinatio subtilis disputatio: atq; a certis ad incertiorum indaginem nitēs cogitatio uel quando aliquid ex eo quod scriptum non est reperitur.
Rationale est homo: rationabile uero quod rationabiliter dictum uel factum est.
Ratio diuidit intellectū & opinionē. Intellectus in scientiam uelut de idea: & recordationē uelut de natua specie. Opinio diuiditur in æstimationē uelut de sensibus: & suspitionē uelut de quibusdam coniecturis. Tria ergo considerantur. Idea solo intellectu. Natua species recordatione Scientia adulterina quadā perceptiōe.
Ratio: est aspectus animi: quo per seipsum nō per corpus uerum intuetur: aut est ipsa ueri contemplatio: non per corpus: aut ē ipsum uerum quod contemplatur.
Rationale est: quod de sublimioribus disputans dominum omnium patrem confirmans ē.
Rationalis homo uel angelus.
Rationale uero est: quod ratione dicitur uel agit.
Rationale: uestimentum sacerdotale: quod græce logium dicitur.
Rationalis est quæ græce logica dicitur: in qua ratio intelligendi uersatur.
Ratiocinator dicitur: uir magnus qui de oībus rebus naturalibus possit rationem reddere.
Ratiocinari est: rationabiliter subtiliterq; disputare & a certis ad incertorum indaginem niti.
Rathina uisio consumata interpretatur.
Ratum: firmum. stabile. imutabile acceptum. a reor reris ratus.
Ratum quasi rationabile & rectum: unde is qui pollicetur dicit: ratum esse profiteor & perpetuū id est firmum.
Ratus: arbitratus. æstimatus. firmus a reor reris.
Raua niger color. mixtus fuluo: uel rabida.
Rauca: grauius sonans.
Raucedo: amputatio uocis: hæc arteriasis dicitur.
Raucio cis si sum. inde raucio tas tauī tatum.
Rauē id est noxium.
Raucit: rauce loquitur.
Re uidetur a retro factum. per apocopā quidā ē: ut respicio id est retro aspicio: uel ex hoc retro natum sicut ab ex extra.
Reatus tus: culpa. crimen. quasi rei actus.
Rea quæ etiam illa uocabatur filia numitoris regis quam amulius frater eius uestalem uirginem se

cerat. hanc uolunt de marte concepisse Remum & Romulum hoc modo stuprum eius argumentates excusantes: q; infantes expositos lupa nutriti erit: qd hoc genus beitiæ marti pertinet: quis non desint qui dicunt a nescio qua meretrice susceptos quæ lupa uocabatur: unde & loca eorum lupanaria dicuntur.
Rebar: arbitrabar. putabam: a reor reris rebar.
Rebecha interpretatur patientia: siue quæ multū acceperit.
Rebellat: contradicit. contendit.
Rebelles dicuntur: qui pace facta bellū mouētes sūt.
Rebellio: qui pace facta reintegrat bellum.
Reblata nunc antiochia dicitur.
Reblata: interpretatur multa habeo.
Reboat: resonat. remugit. Ser. uerbum græcū est.
Reboo reboas.
Rebus: gēus uitis ē.
Recedit: refluit. separatur: retrouadit. abscedit. recedo recessi.
Rechedipua: uestis parasitica. pluraliter.
Recaluafter: retro aliquantulum caluus.
Recens: quod paulo ante euenit.
Recens nascitur: nouum uero fit.
Recenset. numerat. retractat. recognoscit.
Recenseo ses sui recenseor recensitus in diuinitate uel a recenseo sis antiquitus.
Recepit se: retulit se. reuersus est.
Receptus: sumptus. denuo acceptus. unde receptotus frequentatium.
Receptaculū: recipiens locus. pfugiū cubile.
Receptus: reuersus. sublatus. periculo liberatus. honestus. celebris.
Receptus dicuntur: quos exercitus recipit: unde si gna receptui canunt.
Recipit. suscipit. spondet.
Reciperatus: reuocatus. receptus
Reciperandus: recuperandus.
Recidit: incidit. deuenit.
Recidiuare: renouare.
Recidiua: ex ruina restaurata iterum nascentia.
Recidiua: reparata. pullulata. rediuiua. renouata.
Recidiua arborū sunt: quæ aliis seclis repullulant a cedēdo ergo recidiuū ubi mors aut casus.
Recinit: respondet. retro cantat.
Reciproca: redditua. rediuiua: qd dat & accipit.
Recisum: succisum.
Recido recidis recidi: ualde incidi.
Reclamat: recusat: contradicit: inficiatur. abnuat.
Reclausit: aperuit inclusit.
Reclinatorium: fulcrum capitis.
Recogitat: repetit animo.
Recognatus: filius patris.
Recolit: reminiscitur: recordatur: iterum cernit.
Recōciliat: repacificat. remicat. ad amicos pertinet.
Reconciliatio est: quæ post complementum poenitentiae exhibetur. Nam sicut conciliantur deo a gentilitate conuersi ita reconciliantur post poenitentiam.
Recondit abscondit. reponit.

Recordor illius & illam rem. **Virgilius** Si rite audita recordor.

Recordatur: reminiscitur: repetit animo.

Recordatio uelut de natura ipse cal.

Recta dicitur uestis: quam sursum uersus est stantesque texunt.

Rectus: ordiatus: pbus. bonus. honestus. firmus.

Recte: rite. bene.

Rektor: nauis gubernator: uel aliarum rerum.

Restitudo & **restitas**: iustitia & æquitas.

Recuperat: restaurat. recipit.

Recusat: refugit. refutat.

Reulat: redit. reuoluit. denuo tractat.

Recurrit: redit. reuertitur.

Recurfus: percurfus.

Recutitus: circumcissus. acute dicitur.

Ræde: genus uehiculi est quattuor rotarum dicitur quod rotas habeat.

Redamat mutuo diligit.

Redarguit: reprehendit: castigat.

Reddere: restituere. remittere ipsi cuius erat.

Redigere: in potestatem subiicere. legem imponere: reducere.

Redigo eis egi redactus.

Redhibere: restituere. representare. redime. redde.

Redimere: coronare. ornare. præcingere.

Redimo redimis redimui redimitus. i. coronatus.

Redimicula: sunt uitæ mulierum dicta quod redimant frontem.

Redimicula sunt: quibus mitra in capite mulierum ligatur.

Redimiculū ē: quod per ceruicē a lateribus colli diuisum descendens hinc inde subcingit.

Redimæ res. quæ redimuntur a prædonibus.

Redimere propriæ ē id quod suum fuit sibi restituere.

Redimit: eripit. saluat.

Redinserabit: denuo inserabit: renouabit.

Redintegrat: restaurat. restituit.

Redit recurrit: remeat.

Reditus: regressus.

Redditus: in crū. merces. fructus. uestigal. præstatio.

Reddere: restituere: ipsi cuius fuerat dare.

Redditua sunt. talis. tantus. totus. tot. **Relatiua** quælis. quantus. quorus. quot. **Relatiua** his positis: quæ secundā cognitionē significat: et antecedentia uel redditua intelligunt. licet non sint dicta: ut qualis homerus fuit talis scilicet Virgi. inuenitur etiam per eclipsim aliarum partium ita discedo ab illo: ut qui se neget filium daturus: & est apud horatium occurrunt animæ. quales neque cædidiore terra protulit per animæ tales qualibet cædidiore & cætera. **Relatiua** autem nisi sint posita: redditua non possunt intelligi nisi in demonstratione: ut si ostendentes Virgilium dicamus talis fuit humerus.

Rediuiua: renascētia. denuo uiua.

Rediuius: qui redit ad id quod fuit.

Redius: uersor. prece.

Redolet: bene olet spirat suauiter.

Reduces: reuersi. incolæ: hic & hæc **redux** **reducis**

Reducere: reuocare ad se. restituere.

Reducta: concava. & depressa quasi retro ducta.

Redundat: exuberat. abundat.

Redubiæ: induuie. spolia serpentum: exuuie. reliquie estarum.

Refectus: obfiatus. oblectans. durus. rigidus in docilis.

Refectus: repletus. recreatus. releuatus a reficio is refecitior refectus.

Refellit: impugnat. refutat. redarguit: reuincit

Refellere: falsa esse. conuincere.

Refello lis refelli.

Refertur: replet: constipat. inspissat. componitur ex re & farcio cis ferri.

Refert: narrat. repræsentat. reportat. dicit. prædicat testatur.

Refert mea tua sua nostra uestra dicitur: id est pertinet ad me. mea res agitur.

Referta: plena. benefecta. obessa. crassa.

Refertor: auctor pulmetor. a refertio fertis refertis.

Referbuit: iterum caluit. uel deficit.

Reficere: refocillare. recreare. constipare.

Refixum: diuulsum. detortum archygo gis.

Reflagrauit: reuixit.

Reflexa: retroconuersa uel flexa.

Reflexit: consenuit. languit. defluxit. cessit.

Refloratio: deliberatio.

Refluit: exuberat. abundat.

Refocillare: reficere: recreare.

Reformat: in pristinam formam reddit

Reformidat: qui post timorem accipit ualitudinem.

Refragat: impugnat: differt. repellit. refrago fragas.

Refragaui: refregit. conuicit: recusauit.

Refractiuæ: reciproca quæ in se franguntur.

Refragatur: contradicit. refutat.

Refragor aris atur: repugnat.

Refrenat: cohibet: constringit abstinere.

Reficitur: instaurare. renouare. iterare. repetere re scindere. recusare. quiescere. refugere.

Refrigerium: solatium: requies. leuamen.

Refrigerare: releuare: consolari refrigerium dare.

Refugit refutat. ueret. timet. retrocedit.

Refundit: refluit. abundat. resoluit.

Refunditur: redit. recipit: resoluitur.

Refutat reprobatur. refellit. reuincit. extenuat.

Regalis: regius. dignus regni uel regis.

Regelatum: plumbum liquefactum.

Regerit: reportat. relegit. in abdicam partem ponit.

Regestum. relatum.

Regere: recte agere.

Reges a regendo dicti: sicut sacerdos a sanctificando. Non autem regit qui non corrigit. Recte igitur faciēdo regis nomen tenetur precando amittitur.

Regiæ uirtutes proprie duæ sunt. iustitia & pietas Plus autem laudatur pietas. Nam iustitia res seuera est. ideoque reges græce basilei dicuntur: quod tanquam bases populum sustinent. λαός laos uero græce populus interpretatur. basileos basis. populi: regnum autem a regibus dictum sicut re

ges a regendo. regnum uniuersarum nationes ut affri medi persarum quoque suis temporibus habuerunt quorum uices fors temporis ita uoluit ut alterum ab altero solueretur. Primi uero reges gentium hi fuerunt. primus assyriis Belus. Scythis thianus. Sicyoniis agyalæus. Aegyptiis thores. Argiuis inachus. Atheniensibus cecrops. Medis arbages. Persis cyrus. Lacedæmoniis ceranus. Babiloniis seleucus. Alexandriæ alexander. Carthaginiis dido. Troianis tros. Porro hebræis primum duces imperauerunt a moyse: postea reges Saul & David.

Reges significant iustos qui bene se subiectosque regere satagunt: uel apostolos & cæteros predicatorum propter regimem ecclesiarum.

Reges significant bonos prepositos: sicut in mala parte malos.

Reges spiritualiter sunt regentes in se quicquid seruile & bestiale est & pugnantes castigantemque & seruituti corpora subiicientes.

Regia domus in qua rex stat id est domus regis regalis uero rege digna.

Regidrum: diuinitas.

Regificus: regalis.

Regillum: est amictus in planctu reginarum: unde & dicitur.

Regimonium: regimen.

Regiones partes sunt prouinciarum: quas uulgo conuētus uocant: sicut in phrygia. troia. regio phrygiæ. in galatia catabria & asturia. A rectoribus autem terra regio dicta: cuius partes sunt territoria.

Regionarii a pontificibus sunt constituti in scola notariorum & subdiaconorum: quos licebat per absentiam pontificis in conuentu sedere clericorum & cæteros habere honores. Quod idem statumimus defensoribus.

Register: liber qui rerum gestarum memoriam continet. unde & dicitur quasi rei gestæ statutio.

Regit: corrigit. gubernat. fulcit. administrat.

Regium est: quod est ipsius regis. Regale uero dignum rege.

Regius: morbus inde dictus putatur quod uino & regalibus cibis facilius curetur.

Regius morbus: cancer.

Rhegium ciuitas est: unde rhegicus patrum.

Rhegium: frerum dicitur: quia diuisit italiam & siciliam. Nam rhegium graece abruptum dicitur.

Regnum a regno as: sicut stagnum a stagno as.

Regnum sæculi huius bellis acquiritur: uictoriis. propagatur. inter plurima regna terrarum per quatuor mundi cardines regna eminentiora fuerunt. babilonicum ab oriente. a meridie carthaginense. a septentrione macedonicum. ab occidente romanum. inter primum & nouissimum id est assyrium & romanum: africanum & macedonicum uenerunt. itaque romani imperii anno ab urbe condita. d. ccli. Cæsar augustus immo uero deus disposita regna & tempora cunctis per orbem positis firmam uerissimamque pacem composuit. Chriftus igitur eo tempore natus est: cuius ortu

angelice cecinerunt: Gloria in excelsis deo: & in terra pax hominibus bonæ uoluntatis. Regna duo cernimus longe cæteris præuenisse clariora: assyriorum primum: deinde romanorum temporibus & locis distincta. illud prius. hoc posterius. Nam in illius fine istius fuit principium. Cætera regna uel reges appendices istorum dixerim. Assyriorum primus rex Belus cui successit Ninus filius eius. Tunc in terra chaldeorum natus est Abraham. Erat tunc regnum sicyoniorum paruum: a quo undecumque doctissimus Marcus uarro scribendo de gente romana uelut antiquo tempore exorsus est a sicyoniis regibus ad athenienses peruenit: quibus ad latios inde ad romanos. iste Ninus totam maiorem asiam præter indiam rexit: cui succedens Semyramis eius uxor in regnum: eos quoque subiecit: Ob hoc autem reges assyriorum memoramus: ut appareat quomodo babilonia quasi prima Roma cum peregrina in hoc mundo ciuitate dei procuret: & ipsa Roma a babilonia secunda est. Apud Sicyones primus agyalæus. Secundus cecrops. Tertius telexio apud assyrios. Quartus Ninus filius Nini. Quintus arrius. Tunc nati sunt de isaac esau & iacob auo abraham adhuc uiuente. clx. anno apud assyrios xerxes antiquior qui & baleus. apud Sicyonios turimachus. Tunc regnum argiuorum exoritur: ubi primus regnauit inachus: post phorœus eius filius apud assyrios bellocus nonus apud sicyonios leocipos apud assyrios decimus baleus: apud Sicyonios nonus mesapis: qui & cyphisos: apud argiuos tertius apis. Tunc stetit ante pharonem. Iosaph. Mortuo api in ægypto successit ei filius eius argus: ex cuius nomine argui appellari cœperunt apud Sicyonios crato. Tunc mortuus est iacob apud assyrios duodecimus amitus. Apud Sicyonios plemeus. Tunc mortuus est ioseph. Apud assyrios quattuordecimus saphius. Apud Sicyonios duodecimus ortopolis. Apud argiuos quintus eriacus: Tunc moles natus est. Tunc a quibusdam perhibetur fuisse promethæus & frater eius atlas. Multa quoque alia de his & aliis ex illis temporibus fabulosa conficta sunt usque ad cecropeum regem atheniensium quando per moysen deus eduxit populum suum ex ægypto. Tunc fuit Mercurius post hercules. Antiquior minerua temporibus ogygii quando post illud tempus maximum diluuium factum est: non illud Noe: quod nec graeca nec latina nouit historia: sed illud deucalionis: ubi maximum fuit tunc regnantis: cum apud assyrios alcatades. Apud Sicyonios marathus. apud argiuos triopas apud athenienses phorœus: post successit Moyses mortuo successit Iesunaue. regnantibus apud assyrios. xyiii. aracyntho. apud sicyonios xyi. corace. apud athenienses quattuor erichto. Tunc fabulæ factæ sunt de filio Neptuni busiride & triptolemo de Miotauro de hippocætauris. de cerbero. de phrixo & helle. de gorgoe de belero. phote. de aphiœ. de dædalo de œdipo aëto & aliis usque ad troianum bellum his temporibus latiora pergit apud

linem: non illum cuius erant oracula: a quibusdā quāuis natus credatur. Tunc & liber qui a perseo dicitur perēptus. cuius uxor adromeda fuit. Tūc poetæ. qui & theologi dicti sunt. Orpheus mus: ilius: & quāuis de uno deo colendo inter multa deorum falsa canerent: non ei tamen rite seruiunt. Tunc finitum est regnum argiuorum translatum ad Mycenās: unde fuit Agamemnon. Et exortum est regnum laurentium. unde dicit origo romana euidentior post græcos. Nam a quibusdā dicit ibi saturnus regnasse id est stercuti us: ubi Saturni filius picus regnū primus accepit iudicante apud hebræos fœmina debbora ppheta: & tamen adhuc erat apud assyrios xxiii. rex lamperes. Janus. Saturnus. Picus: faunus: latinus. Picus genuit faunum & laurentium secundum regem. post latius fauni filius regnavit. a quo latinitas cœpit. Eo tempore italiam uenit æneas regnante ibi latino apud athenienses Myrtoo apud Syronios poliphide & post pelasgo: apud assyrios antane: apud hebræos iudex labdon: post quem Sanfon. Mortuo latio regnavit æneas. post filius eius Syluius de lauina: de quo Syluii reges. Nam Ascanius tertius regnavit. Apud athēas codrus. Post magistratus hēt apud assyrios. xxviii. oneo & melanto. Apud hebræos finito tēpore iudicū reges incipiunt a Saule. cui reprobato dauid successit: huic uero Solomō: cuius tempore a latinis condita est alba: ex qua deinceps reges albani dicti sunt. Solomoni successit filius eius roboam latii post æneam. xii. habuit regem Auentinum sepulchrum in mōte: qui ab eo nominatur: quāuis alii ob aduentum auium nominatum dicāt. Post hūc pcas: cuius tempore quia roma iam parturiebat. illud omnium maximum assyriorum regnū finem tandem accepit. ad medos quippe translatum est post annos ferme. M. ccc. y. In latio post pcas decessit. amulius successit frater Numitoris cuius filiam Rheam quæ & illa Romuli & Remi matrem uestalem uirginē fecerat Virgilius capys Numitor Syluius æneas Romulus socius au. Numa tullus ancus. tarquinii supbi ultor brutus cōsul prius: decius drusus torquat⁹ camillus. Amulio successit Numitor frater auus Romuli: cuius Numitoris primo anno condita est Roma: at per hoc cum suo Nepote romulo deinceps regnavit. Ne multis inorer condita est Roma quasi altera babylon & prioris filia: per quam deo placuit orbem debellare terrarum. Tunc in iudea erat. rex Acham uel ezechias. in israel uero oseæ: eodē tēpore Sibyllam Erytream uel ut quidam dicūt cum mæam uaticinatam ferunt iudicii signum & cætera. Tunc thales Mylelius. fuisse perhibet unus ex illis septem: qui σοφοι sophi id est sapientes appellati sunt. Post Romulum Numa regnavit. Tunc apud hebræos Manasses regnat. a quo Esaias occidi perhibetur. Tunc & Samia sibylla apud hebræos sedechia apud romāos septimo tarquinio prisco: qui successerat Anchomatio. Tunc dicitur est captiuus populus iudæorum in babylo-

niam euerfa hierusalem & templo. Eo tpe pitthacus mityleneus alius e septem sapientibus fuisse dicitur & alii quinque Solon atheniensis chilon la cedemonius periander corynthius: cleobolus lydius bias prieneus hi preter thaletem: & solonē nullas litteras reliquerunt: Tunc Anaximander & Anaximenes & xenophanes physici claruerūt: Tūc & pythagoras: ex quo cœperunt uocari philosophi. per idem tempus cyrus rex persarum: qui etiam chaldeis & asyriis imperabat aliquam tam captiuitatem iudeorū. L. milia ad instaurandum templum relaxauit: & protelatum est opus hostibus occurrentibus usque ad darium. Tunc Tarquinio a roma expulso etiam iudei soluti sunt captiuitate sub dario usque ad hoc tempus prime reuersionis prophetas habuit populus israel. qui cum multi essent: paucorum apud iudeos uel nos canonica scripta retinentur. Tempore igitur pphetarum & multo magis post eos fuerunt philosophi. Nam Socrates atheniensis moralis uel actiuus post esdram inuenitur. Non multo post etiā plato natus est: quibus si addamus etiam superiores septem qui nondum phi uocabantur: ac deinde physicos: qui thaleti successerunt. nec ipsi uniuersos nostros prophetas præcedunt: quando quidem thales post quem cæteri fuerunt regnante romulo fertur. Prophetæ uero a diebus oseæ iathan & acham & ezechia fuisse perhibent Theologi uero orpheus & cæteri: licet ante hos sed nō ante uerum theologum Mosē fuerunt. Non solum autem in græcia sed in barbari: uel egyptiis licet quedam sapientia fuerit: qua dicitur Moses eruditus: precessit tamen hanc abraham propheta. Post captiuitatem uero quando cœpit non hī prophetas gens iudea deterior facta est: multis cladibus afflicta: ab alienigenis: ipsique romanis. Nam non multo post istaurationem templi ne prophetia aggei putaretur impleri: adueniente Alexandro subiugata est: licet sine uastatione quoniam non sunt ausi resistere. Tunc immolauit diis intemplo. post hunc ptholemeus lagii filius ægypti rex captiuos in ægyptum inde transtulit: quos eius successor philadelphos. beniuolētissimē inde demisit: per quem factum est: ut. lxx. interpretum litteras haberemus deinde contriti sunt bellis: quæ in machabeorum libris explicantur. Post hæc capti a rege Alexandria ptholemeo. qui est appellatus epiphæus. Inde ab Antiocho rege syrie grauissimis malis ad idola colenda compulsi sunt: a quibus tamen dux eorū strenuissimus ludas. qui & machabeus templum post emendauit. Non multo post tempore alchimus a genere sacerdotali alienus quod nefas erat pontifex per ambitionem factus est hinc iā post annos ferme. L. primus apud eos Aristobolus assumpto diademate & rex & pontifex factus est. Nam post captiuitatem usque ad hunc nō reges sed duces uel principes habuerunt huic Aristobolo successit Alexander etiam ipse pontifex & rex crudelissimus in suos post hunc eius uxor ale-

xāndria regina iudæorū fuit: ac deinceps huius filii Aristobolus & hyrcanus de imperio dimicantes aduersum israel prouocauerūt romanos. Nā cum hyrcanus a romanis aduersus fratrem poposcisset auxilium: Pompeius dux romanorum ciuitate capta temploq; reſerato: non ut ueneratori sed ut prophanator accedit. Confirmatoq; hyrcano & custode antipatro poſto genti quos tūc procuratores uocabant uinctum ſecum Aristobolū ducit. Tunc iudæi etiam tributarii romanorū eſſe cœperunt. poſtea caſſius etiam templum expoliuit: deinde poſt paucos annos alienigenam herodem regem habere meruerunt: quo regnante natus eſt xp̄s. Secundū illud non deſiciet princeps de iuda: nec dux de femoribus eius: donec ueniat: cui repromiſſum eſt & ipſe erit expectatio gentium.

Regnante ergo in iudæa apud romanos iam mutato rei publicæ ſtatu imperante Cæſare auguſto & per eum pacato orbe: natus eſt xp̄s ex uirgine ſecundum prophetias: fuit namque quidam primus herodes aſcalonita editius templi apolliniſ habuitq; filium antipatrem quem irruentes idumæi latrones capti uauerunt: qui antipater latronum dux uita & moribus inſtitutus. Poſtmodū hyrcano quidam iudæorum pontifici familiaris efficitur: ex quo naſcitur iſte herodes: qui i ſaluatoris natiuitate fuit: cuius pater Idumæus mater uero arabica fuit hic propter nimiam crudelitatem in ſaluatorem & eius cœque uos ultione diuina urgente nimio morbo affectus cum pomū purgaret: ſolus ſe interfecit interfectis quibuſdā de filiis ſuis primitus ac iudeis maiorib⁹ ad mortem dandis compræhenſis. hic uero priuſquam moreretur adiudicante eum Auguſto cæſare Archelaus filius eius exitit ſucceſſor Poſt decem annos imperio deuoluto. Tunc philippus maioris herodis filius & herodes minor cum lyſania in tetrarchas ſucceſſerunt cum etiam duodecimo anno tyberii Cæſaris pilatus iudææ ſuſcepit procurationem per .x. annos quando ſaluator .xxx. annorum baptizatus eſt. At tunc eius prædicatio incepit a pontificatu. ſannæ ad initiū cayphæ uſque protenſa tribus interpoſitis hiſmaelle eleazaro Simone omnibus pontificio deturbatis: ac per hoc tempus doctrinæ ſaluatoris uix .iiii. totis completur annis Tunc ſaluator noſter paſſus eſt. tunc iohannes ab herode punitus Tyberio circa .xxii. annos mortuo Gaius ſuſcipit regnum: ſtatunq; tradit principatum iudeorum. Agrippe qui & herodes ſimul & philippi & lyſanie tetrarchas & Paulo poſt herodis fratris ipſo herode excruciato & perpetuo exilio damnato. hic uero Agrippa qui: & herodes filius fuit Aristoboli filii maioris herodis ſub quo chriſtus natus eſt: qui Aristobolus cum fratre ſuo alexandro cum patre ſuo interfecit. Gaio uero regnante uix per quattuor annos claudius ſuccedit: ſub quo ſames ſatis dura uniuerſū obtinuit orbem: quam noſtri prophetæ ante prædixerant uelut Agabus. Tunc herodes qui agrip

pa qui & ſadus dicitur qui theodan interfecit cum regnaſſet quattuor annis ſub Cæſaribus autem totius iudææ rex ſub claudio apud Cæſaream cū uoce dei acclamaretur: nec deo honorem dediſſet: ab angelo percuſſus interiit. Claudius cōſtituit agrippam filium agrippe poſtmodum iudeorū regem ſelicem uero totius prouinciæ ſamarie & galilee & regionis: que dicitur tranſiordanē procuratorem miſit. Poſt claudium .xiii. annis & octo menſib⁹ imperantem Nero ſuccedit: a quo feſtus in iudeam mittitur ſuccedere ſelici: quo mortuo ſuccedit Albinus: Tūc & Florus procurator erat iudee anno duodecim Neronis quando iudeorum ſtatus turbabatur nouis rebus poſt Neronē qui .xiii. annis romanum obſedit imperium Galba & Otto uno anno & menſibus ſex imperauerunt: qui deſuncti Veſpeſiano regnum relinquūt poſito per idem tempus in præcinctu belli cum exercitu: quo iudæam oppugnabat: ubi ab ipſo exercitu ſubrogatur imperio. Iſque conſeſſim romam tendens Tito filio ſuo curam belli & heruſolime oppugnationis iniungit. Veſpeſiano decennio obeunti Titus ſuccedit duobus annis: q̄ fratri ſuo domitiano imperium reliquit Rufus iudææ præſidet.

Regulæ tycæomi: quibus ad intelligendas ſcripturas Auguſtinus ſtudioſus plurimū dicit adiuuari. Prima de dño & corpe eius eſt: qua ſcimus corporis capitūq; .i. chriſti & eccleſie unam perſonā nobis inſinuari: ut fidelibus dicitur. Abrahe Semen eſtis cum ſit unum ſemen abrahe. quod chriſtus. Non ergo hæſitemus quando a capite ad corpus uel a corpore ad caput tranſitur una: eademque perſona manente ſicut etiam hic: Sicut ſponſo. Impoſuit mihi mitram & ſicut ſponſam ornauit me ornamento. Secunda de domini corpore uero atq; permixto id eſt ſimulato hypocritarū. unde dici poteſt hæc regula de permixta eccleſia quādo ſcriptura ad ipſos uel de ipſis. de quib⁹ loquebatur adhuc loqui uideatur: cum de aliis ad alios iam loquatur quali utrorūq; unum ſit corpus propter temporalem comixtionem & communionē ſacramentorum: ut in canticis canticorum. Fuſca ſum ſed formoſa: ut tabernacula cedar: ut pellis ſolomonis. Non .n. ait fuſca fui ut tabernacula cedar: quod pertinet ad Iſmaellen: qui nō erit hæres cum filio libere: & ſpecioſa ſū ut pellis ſolomonis quod pertinet ad bonos: ſed utrunq; ſe eſſe dixit propter temporalem unitatem malorum & bonorum intra unum rete piſcium quos tamen cum uenerit dominus diuidet. Tertia regula eſt de promiſſis & lege. que alio modo dici poteſt de ſpiritu & littera uſq; de gratia & mandato: de qua tychōus licet plene ſed nō bñ diſſeruit. Diſputādo enim de fide & operibus. opera dixit nobis a deo dari merito fidei. ipſam uero fidem a nobis nec a deo eſſe: cum ap̄ls dicat. Pax fratrib⁹ & caritas cū fide a deo patre & domino ieſu chriſto Quarta regula tychonii eſt de ſpecie & genere uolens intelligere partē & totū: ſicut una quæq;

ciuitas uel regio: Pars est uniuerſitatis gētium unde etiam uulgo intelligitur: cum ſpecialiter uel generaliter aliquid inſtitutum dicatur: Fit etiā hoc de hominibus: ſicut quæ de ſolomone dicuntur. Excedunt eius modum & potius ad chriſtum & ad eccleſiam cuius ille pars eſt relata clareſcūt: nec ſpecies ſemper exceditur. Sæpe enim talia dicuntur quæ uel ei fortæſſe tantummodo congruāt: Sed cum a ſpecie trāſitur ad genus quaſi adhuc de ſpecie loquente ſcriptura inuigilare debet lector: ne quærat in ſpeciem quod in genere certius poteſt inuenire: ut illud ezechiellis. Domus iſrael habitauit in terra: & polluerunt illam in uia ſua id eſt i idolis & peccatis ſuis & cætera. Quod de illa domo iſrael quam carnalem uocat apoſtolus: facile eſt intelligere. Sed cum cœperit dicere & ſanctiſimo nomen meum illud magnum: & cætera quæ ſequuntur: & cōgregabo uos de uniuerſis terris & inducam uos in terram ueſtram & dabo uobis cor nouum & ſpiritum nouum: facile intelligitur hoc de nouo teſtamento eſſe dictum: ad quod nō pertinet ſolum illa gens in reliquiis ſuis: ſed cæteræ gentes: quæ promiſſæ ſūt patribus eorū. Quātam regulam de temporibus appellat quā temporum quantitas in ſcripturis ſacris latens conſiici poſſit: hāc duobus modis dicit uigere aut tropo ſynecdoche. cum a toto pars uel a partem totū intelligitur. Sicut quod unus euāgelista poſt. viii. dies alter poſt ſex dicit eē factum: ille aperte. viii. hic autem ex integro. vi. dies intelligens & ſicut dominus poſt tres dies reſurgam. Alio modo per legitimos numeros illos uidelicet: quos diuina ſcriptura cōmemorat. Sicut ſeptenarium denarium: duodenarium & alios. hi enim plerumq; p uniuerſo ponuntur tempore ſicut ſepties in die id eſt ſemper. Tantumdeni ualent cum multipliccantur: ſiue per ſe ipſos ſiue per denarium ſicut ſeptuaginta & ſeptingenti: & .x. pro .x. ſunt. c. & .xii. per .xii. c. xl. iiii. quo numero deſignatur uniuerſitas ſanctorum in apocalypſi. Sextam regulam uocat recapitulationem in obſcuritate ſcripturarum ſatis diligenter inuentam. Sic enim dicuntur qdā quaſi ſequantur in ordine temporis: cū ad priora quæ prætermiſſa ſunt: latenter narratio reuocetur ſicut in geneſi. Plantauit dominus deus paradīſum in ædem & poſuit ibi hominem: quē formauit: & produxit deus adhuc de terra omne lignum p̄tioſum. Ita uidetur hoc dictum: tanq̄ id ſit factum: poſtq̄ hominem factum poſuit in paradīſo cum b̄ utroque cōmemorato paradīſum plantatum & hominem ibi poſitum recapitulādo redeat: & dicat quod prætermiſerat quomodo ſcilicet paradīſus fuerit plantatus & cætera q̄ ſequuntur. Septima regula eſt: eademq; poſtrema de diabolo & corpore eius. quorum ipſe eſt caput ſicut chriſtus caput eſt eccleſie. Sicut igitur i prima regula uigilandum eſt: ut intelligatur cum de una eademq; perſona loquatur ſcriptura quid conueniat capiti quid corpori ita & in iſta nouiſſima aliquando in diabolum dicitur: quod non ipſo ſed

R

potius in eius corpore poſſit agnoſci: qui ſunt in manifeſto uel adhuc in occulto eccleſie ſicut in iſaya. Quomodo cecidit de cœlo lucifer mane oriens et cætera: quæ ſub figura regis babylonie de diabolo intelliguntur: & tamen quod ibi contritus eſt in terra qui mittit ad omnes gentes nō totum ipſi cōgruit capiti: Nam & ſi mittat ad omnes gentes diabolus angelos ſuos: tamen in terra corpus eius non ipſe conteritur. niſi quia ipſe ē in corpe ſuo. hæc oēs regulæ aliud ex alio faciūt intelligi: quod eſt proprium tropice locutionis excepta una: quæ uocatur de promiſſis & lege hec locutio latius patet: ut poſſint uniuerſa compræhēdi: Nā ubicūque uelut aliud dī ut aliud intelligat & ſi nomen ipſius tropi non inuenitur tamen tropica eſt locutio. Regula quaſi regens menſuram dicitur. Regula dicta quod recte ducit: nec aliquādo ſeorſum trahit alii dicunt quod regat uel quod normam recte uiuendi præbeat uel quod diſtortum: paruumq; corrigat: uel quod ſit recta quaſi rectula.

Regulare æs dicitur: quod ab aliis ductile appellatur: quale omne cyprium eſt. Ductile uero dicitur quod malleis producat: ſicut cōtra fuſile quia tantum funditur. Omne æs purgatis in igne: ex coſtiſq; uitiis regulare fit.

Regulus diminutiuum eſt a rēge. Regulus dictus quod ſit rex ſerpentium unde a græcis baſilifæcus uocatur. Nam baſileus

græce rex dicitur. Regulus quidam romanus

qui cum afros uiciſſet: ab eis uictus eſt.

Regumen & regimen idem eſt.

Reiicit ſpernit deſignatur. Componitur ex re & iacio.

Relatio criminis eſt cum ideo iure factum quid dicitur: quod aliquis ante iniuria laceſſitus ſit

Relatio eſt quæ refertur ad aliquid: ut pater ad filium & contra

Relatiua nomina dicta quod ad aliam perſonam referantur ut dñs:

Relatiua nomina uel aduerbia in fine acuiuntur id eſt poſt poſita: ut Virgilius ſcripſit bucolica: qui ſcripſit georgica ſed in contextu orationis præpoſita ipſum quoque acutum in grauem conuertunt: ut qui ſcripſit bucolica Virgil. ſcripſit georgica. Interrogatiua uero generalem accētū regulam ſeruant: ut quis cuius. cui qualis quantus. ſic qualiter & quotiens & cætera.

Relatum reportatū: ad aliud datum a refero referi

Relegat exilio dat.

Relegatus quem bona ſua ſequuntur deportatus quem non ſequitur.

Religatus humanus tranſigitur: deportatus uero in inſulas aſperimas: paulominus ſummo ſupplicio comparatas.

Religit: ſubegit tranſit renaſcat.

Releo reles releui iterum deleo.

Religio dicta peribentur a religendo deum. Amiſeramus ei eum negligentes Auguſtinus religio appellata quod per eam religemus uni deo an

t ii

mas nostras ad culum diuinum uinculo seruien-
di: & uidetur religio dici sicut eligio: in cuius cul-
tu tria perquiruntur fides. spes. caritas.
Religiosum ad iustos homines: sacrum ad deum
pertinet.
Religiosa græce anastasio.
Relinquit excedi præuenit.
Reliquatum methaphoricos dictum siquatum.
Reliquit componitur ex re & liquit: quod tamen
qdam uolunt a retro uel rursus esse.
Relictio & relictus quartæ declinationis: hinc reli-
quus a um & reliquæ: in quo poetæ sæpe metri
causa interponunt idest reliquæ. delinquo quo-
q; pro linquo: unde & delictum p peccato: quia q
peccat officium suum linquit.
Reliquæ cineres ossa animæ Virg. troas reliquias
danaum.
Relinere disjungere aperire uel iterum linere. Re-
lino nis leui relitum.
Reliquum residuum postremum Reliquum ē re-
stat superat.
Reluctatur retardat contradicit.
Reluctans incertus hæsitans pēdēs uel cōpugnās.
Reluere soluere. luere enim soluere est.
Rema pī. u. latine dicitur uerbum.
Remanet superat restat.
Remascelata uirili uirtute
Remeare regredi reuenire.
Remediū cōpēdiū lucrū: medicamentum leuamē.
Remedio est expedit: utile est.
Remedior defecit præterito teste Capro. Remedi-
or aris. Remedior atiquitus a medeor cōponit.
Remensio renaugatio. Nam remex nauigator ē.
Remensum renaugatum receptum.
Remetior reconfydero iterum mensuro.
Remex nauigatō dictus: quod remum agat uel
gerat prisc. hic Remex gis a remigo as sic faciunt
in gis: quæ ueniunt a uerbis desinentibus in go.
Remiges gubernatores nauis.
Remis ciuitas franciæ.
Remi a remouendis & decutiendis aquis dicti
Remigium gubernatio uel remigiū numerus.
Reminiscitur recordatur: redit in memoriam.
Reminisco & reminiscor illam rem & illius rei.
Virgilius: & dulces moriens reminiscitur
Argos. idem significabat antiquitus.
Remittit ignoscit reuocat: parit ad ppria mittit.
Remissus seffus benignus: simplex indulgens di-
missus.
Remonfares excelsa intercilio interpretatur.
Remoratur refrenat retinet retardat.
Remordet cruciat sollicitat sæpe mouet.
Remouet de medio tollit: separat.
Remotum sublatum.
Remocio criminis est: cum id crimen: quod infer-
tur a re & a sua culpa ui & potestate in alium reus
dimouere conatur.
Remultum funis quo delegata nauis trahitur.
Renale dictum: quod renibus alligetur. idē & lūbare.
Renes dicti quasi rienes a riuis osceni hūoris. Re-

R

nes significant delectationes terrenas: ubi carna-
lis generationis est uoluptas.
Renes ut ait uarro dicti: quod ab his riui 'obsceni
humoris nascuntur: Nam uenæ & medullæ tenu-
em liquorem desudant in renes: qui liquor rur-
sus a renibus resolutus calore uenereo decurrit
positi autem sunt in septima uertebra spinæ ubi
lumbi sunt: & sunt natura musculosi. Ex his due
exeunt uene. quasi fistule continentes has ambas
uesicam: testiculos quibus calorem uel semen ad
implaustrant. positi sunt inter adipem & carnem
ob longam intra spinam in uiscera: que eius calo-
rem & uirtutem prestant. Rem uel riē huius rie-
nis masculinum est sicut lien & splen.
Renidens interdum lerus & hilaris interdū splen-
dens. & florens.
Renidens pulcher.
Renidere redolere a uidere.
Renitere refulgere recusare.
Reniti' contradicit impugnatur reluctat:
Rhenones sunt uelamina humerorum ex pectorē
usq; ad umbilicum atque tortis illis adeo hispī-
da: ut imbrem respuant quos uulgo reptos uo-
cant: eo quod longitudo uilorum quasi reptat: di-
cti a rheno germanie flumine: ubi frequentatur:
unde Sal.
Rhenones sunt uestes de pellibus
Renouat restaurat iterat. Renuo is nuit recusat
respuat.
Renunciat recusat denegat.
Rhenus fluuius inter galliam & germaniā. Rhe-
nus fluuius a rhodani societate fertur dictus: quo-
niam cum eodem ex una prouincia oritur: est at
germanie fluuius & inter tres europe maximos
computant.
Reor suspicor credo existimo prisc. Reor comune
antiquitus. Reor ris atus ratio: uide ratioā rōna-
litas ratiuncā Ratiocinor aris: ratiocinatio ratio-
nabilis lital liter. Cōpōitur: secundum quosdam
uereor: ratus: tamē. unde irritō. Componitur
contra ratum ratio: inde irritamētum.
Repagula quæ ad impedimentum opponuntur:
retinacula introitus obices: ostia carcerum i circo-
euntibus: unde equi cum quadrigis egrediunt
Repandum recuruum reaptum.
Repascior inuentor auctor.
Repatriat: ad patriam reuertitur
Repeta lapis excelsus.
Repedare reuerti: remeare retro pedem dare
Repellit propulsat a se tollit.
Rependit reddit repensat.
Repensat uicem reddit retribuit.
Repens subitum.
Repente subito.
Repens autem aduerbinum & nomē pōt esse.
Repentinus subitus in prouisus a repente.
Repere est iuxta terram ire sicut serpentes & que-
cunq; in brachiis non eleuantur sed corpore re-
pūt super terram: unde & di.
Repo pis repsi reptum. unde frequentatiuū reptō

tas & reptile.
Repentina siue reptilia non est dubitandum qđ
 scriptura diuina omnes serpentes intell' uoluit:
 quāq̃ & bestiæ dici potest.
Repentia terre sunt: reptilia uero aquarum.
Reperire ultro occurrentia: inuenire uero quæ si/
 ra: ideo proprie locutus est naso i metamorphos.
 loquitur Inachus ad lo. filiam: Tu non inuenta re/
 perta es.
Repertor auctor inuentor.
Repetit iterum petit reposcit.
Repetundarum iudicio accusatur qui pecunias a
 sociis cepit. In hoc iudicio reus si ante moriatur i
 bona eius iudicium redit: unde ab antiquis res
 eius res bona dicebatur.
Repit: uentre & pectore uadit serpentium est.
Repignorat pignus recipit.
Replet confercit complet.
Replicat reuoluit repetit.
Repluit exundat.
Reponit collocat: cōpetēter statuit: i remoto pōit.
Repotia sunt dies secundi a notiis: uel quando
 solet nupta redire ad parentes: a repetēdo dicta.
Reportat infert nunciat.
Reposcit repetit expectat.
Repositis in remoto positus.
Repositum absconditum pro repositum:
Repræhendit arguit increpat detrahit.
Repræsentat assimilat effingit figurat.
Repremit refrænāt compescit.
Reptilia sunt: quæ uentre & pedibus reptāt.
Repugno gis repūxi de rōne lūæ de uice uero red/
 dita repupugi.
Repudiat spernit: respuit dedigant.
Repudium est quod sub testimonio trium testiū
 uel a p̃senti dimittit.
Repudium dissidium diuorciū.
Repugnat obstitit: oppositum est.
Repulla repulsio iniuria: qua repellunt homines
 ab honoris petitione.
Repulsus sepatus ab honore expulsus a repello lis
 Requies refrigerium solatium pausa.
Requieuit cessauit: quietē habuit. **Requiesco** scis
 requieuit.
Requirit inquirat consulit suscitatur in memoriā
 uocat.
Reris arbitraris sentis existimas: Reor reris: ratus:
Rerum scribendarum sollertiam primus humanis
 studiis Hesiodus contulit: deinde Democritus
 ampliavit. Magnus quoq̃ carthagineus in. xx /
 yiii. uoluminibus studium agricolationis conscri/
 psit: apud romanos autem primus Cato constitu/
 it: quā deīde Marcus Ter. expoliuit: Mox Virgili
 us laude carminum exulit.
Res est quicquid sentitur uel intelligitur uel latet
 quæ si non cogitentur non minus sunt. prisc. h
 res huius rei. Tria sunt quintæ declinationis: que
 penultimam corripiūt rei spei fidei. Res proprie
 in corporale licet pro corporali ponatur Res quā
 dam grammatici dicunt incorporales: tamen ue/
 ra ratione & i corporalia oīa res possunt nomina

R

ri: Est igitur generale & primitiuum. Deriuatur
 inde regula reus Res sunt: quæ in nostro iure cō/
 sistunt. lura autem sunt: quæ a nobis iuste possidē/
 tur: nec aliena sunt dictæ res a recte habendo: res
 credita est: quæ in obligatione ita ducta est: ut ex
 tempore quo contrahebatur certum sit eā debere.
Res quod apđ nos dici potest uisibilis uel lauda/
 bilis temptatio.
Rescindere soluere: renouare: separare: retractare.
Rescissa soluta: discreta succissa.
Resciscit comperit cognoscit.
Resciuit p̃cognouit.
Res diuinæ cærimonie a re: templa sacra numinis
 cultus.
Respublica res primæ respondi hæc res publica
 huius reipublice. ex utraq̃ parte declinatur: quia
 ex duobus intēgris noiatiuis componitur sicut
 cætera.
Ressei græce rumpit.
Resedit uires resumpsit: surgens sedit a resideo es.
Reserat aperit pandit recludit.
Resides otiosi pigri quieti.
Resides proprie sūt: qui militiam detractāt agere.
Residet remanet superest.
Residuus reliquus. fatigatus ultimus.
Residuum est extat ultimum. tardum.
Resignat signis probat.
Resinam græci rhetinam uocant
 Rem h̃ dicitur græce quicquid manat. Est enim
 lachryma sudore exalata lignorum prima est re/
 sina terebinthina: Secunda lētiscina quæ mastix
 dicitur. Tertia pinalis: quarū alia pityna alia peu/
 cina: alia liquida: alia arida: & afferuntur ex ter/
 ra colophonia. unde etiam colophonia resina dī.
Resina terebinthina naualis est.
Resina peucina non fixa.
Resinatus: resina unctus. Iuuenalis resinata uētus.
Resipit iterum sapit. recordatur. uenit ad salutem
 ad se reuertitur: sit sui conscius.
Resipiscit amissam recipit sapientiam.
Resipisco deficit p̃teriro.
Regnyni rumpo uel scindo.
Res iudicatæ sunt: que inter eos: qui super aliq̃ re
 ambigunt sententia iudicum fuerint cōstitutæ
 quorum exemplo cæteræ iudicentur.
Resistit contradicit repugnat.
Resisto & resco restiti facit: sicut 'consto & consisto
 constitui. persisto & præsto perstiti.
Resis græce locutio.
Resoluit aperit liberat dissipat.
Resonat modulatum canticū reddit. murmurat.
Respectat respicit expectat.
Respectat iterum expectat.
Respersita sperlit.
Respergo gis si.
Respicit considerat. auertit retro aspicit cognoscit
Respondet congruit: sicut congrua adinuicē opa
 reddimus. respondere dicuntur.
Respondet cōpensat conuenit.
Respōsum est quod datur. respōsorium uero uer/
 bum aut uersus: qui sæpe iteratur.

Respōsorios itali tradiderunt: anteq̃ gr̃ci ātipho
nas inde dicti: quod alio canere desinente. alter
respondeat & i hoc differunt ab antiphonis. quia
in respōsoriis unus uersum dicit: in illis autem
uersibus chori alternantur.

Responsoria sunt: quæ uiris consulti respondere
dicuntur consulentibus.

Respuit aspernatur repudiat: despicit.

Restat remanet resistit. residuum est repugnat su
pereest: subsistit.

Restaurat renouat. redintegrat.

Restes dictæ siue quod rates contineant uel quod
his rætia tendant.

Restis funis.

Restinguit recuperat. uelut lumen Nam extingue
re est delere.

Restinguere sopire: defluere.

Restinguo guis restinxi restinctus.

Restincta est: expirauit: delecta est elanguit.

Restituere redintegrare i proprium locū reducere.

Restitit repente uel retro stetit: abnegauit contra
dixit recusauit. Nam deriuato a resto resisto.

Restrigit refrænât cohercet.

Restulit accidit usus dedit: casus portauit: factū est.

Resultat contradicit.

Resilit resonat: reluctat reclamât.

Resultatio resulatio: cum quis renittitur & contra
dicit. Item resultare dicuntur uocum sonitus. i.
reaudit.

Resupinus retro supinus.

Resurgit iterum surgit crescit renouat.

Resurrexit christus primo quidem de monumento

Rhesus rex fuit tharcum. auxiliarius tia priami.
denu ab inferis.

Retardat morat cohibet.

Retegit discooperit.

Retectum nudatum.

Retheia troiana a rheteo p̃montorio eius.

Retentat retinet retro detinet.

Rætes dicti siue a retinēdo aues uel a restibus qui
bus tenduntur. Ræte retis antiqui hæc rætes re
tis & hæc rætia tiæ.

Retexere omissa denuo referre: aperire declarare

Retia a retinendis piscibus dicta

Retiarius qui pinnam idest manicam rapit ab hu
mero gladiatoris occisi.

Retiarius ab armatura & genere gladiatorii ludi
Contra enim pugnatem ferebat occulte rete: qd.
iaculum appellatur: ut aduersarium insequentē
cuspede operiret implicitū q̃ uiribus superaret: q̃
armatura neptuni tridentis causa fuit.

Rætica genus uitis a retinaculis dicta.

Retica ligna: a quibus uitis retinetur.

Reticere superfedere: tacere dissimulare.

Reticulata concantellata.

Retineo es inde ræte retinaculum. ræticulum. Cō
ponit irrætio Irretis.

Ræticulum cassculus paruum rete.

Retilat aperit demonstrat.

Rhetina pini risina.

Retinacula a retinendo dicta: quia his eq̃norū im

petus tenetur idest habæne.

Retiolū ē qd colligit comas: dictum ab eo qd̃ redi
net crines capitis: ne effundantur.

Rythinus sonus cantilene uel numerus.

Retorridus igneus: horridus uel non ualde de
currens.

Rhetor orator a rhesis dictus: quod locutio. grece
dicitur.

Rhetorica est ratio dicendi: & iuris peritorum que
propter nitorem & copiam eloquentie maxima
in ciuilibus quæstionibus necessaria est.

Rhetorica est benedicēdi scientia i cuiuslibet quæ
stionibus ad persuadendum iusta & bona dicta
uero græce idest copia locutionis.

Rhesis enim græce locutio dicitur. Rhetor
orator coniuncta est grammatice arti. i grammati
ca enim scientiam: recte loquendi discimus. In
retorica uero percipimus qualiter eas: quæ didici
mus proferamus: hæc disciplina a græcis inuen
ta est. a gorgia Aristotile hermagora: & transla
ta in usum latinum a Tullio uidelicet & quintilia
no & ticyano. Sed ita copiose ita uarie ut pro sci
entia uel locacitate græcorum etiam admirari in
promptu sit lectori comprehendere impossibile.

Rhetoros græce inde rhetoricus: sicut gramatos
grammaticus.

Rhetortum ualde tortum.

Retrahat renouat: repetit recogitat moderatur re
primit.

Retrahat uel reperitus.

Retrahat est repetere omissa.

Retrudere recludere.

Rettulit narrauit: reuocauit restituit.

Retundere repercutere uerberare.

Ratus arbitratus.

Rhetus quidam gigas thessaliæ.

Rerus oris. coronatus.

Reu barbarum seu reu ponticum illud. quod trās
danubium. in solo barbarico est uel circa pontū
colligitur reu nominatum: quod radix eius uo
cerur reu: quasi barbarica.

Reuehat reportat: reducit refert.

Reuelat aperit: demonstrat publicat.

Reuelatio dicitur manifestatio eorum: quæ absco
dita erant.

Reuelatio pōt mysterium dici.

Reuellit: spargit a loco remouet: cōuicit recusauit.

Reuereri. timere prisc.

Reuercor & reuereo idē significabat antiquus.

Reuerentia honor qui cum pauore exhibetur.

Reueri regredi abire.

Reuertit. replectit. reportat constipat.

Reuertitis reuer si estis.

Reuehere reportare.

Reucho is xi.

Reuincit refellit redarguit infirmat.

Reuinxit. religauit. post tergum manus ligauit.

Reuincio cis xi.

Reuisit uisitat repetit reuiso sis.

Reuiuiscere resurgere.

Reuma grece eruptio latine siue fluore

dicitur.
Rheumatismū autem & Rheumasin ita cognosci
 mus: ex humore oris ex spūto fluenti lingua. os
 bucca coctionem uelut scabiem patiunt ita ut dif-
 ficile cibum uel potū sumant.
Rheuma reuolutio gurgitis.
Reuocat restituit: reclamat resumit.
Reuocatum a morte subtrahit **retractum**.
Refocillat reficit: humane fouet.
Reuola calumniator columniosus.
Reuoluit repetit retexit submouet.
Reuoluta aperta.
Reuulsus eradicatus.
Reuello his reuulsit.
Reus debitor obligatus prisc.
Reus a re uel a reatu dicitur.
Reus a re que pentur nuncupantur. quæ quis sceleris
 conficius non sit: reus tamen dicitur quādiu in
 iudicio pro re aliqua petitur.
Reus maiestatis prius dictus: qui aduersus rēpub.
 aliquid egisset: & quicumq; hostibus confisisset
 dictus reus maiestatis: quia maius est lædere pa-
 triam q̄ ciuem unum: Postea etiā ille: qui aduer-
 sus maiestatem principis egisse uidetur: uel qui
 leges reas pub. detulerat: uel utiles abrogauerat.
Rex dictus eo: quod regere debeat rem pp̄li & sa-
 lutem. Inter regem & tyrannum nulla prius erat
 differentia. Nunc in usu accidit reges uocare mo-
 destos & temperatos, tyrannos impios: item &
 reges. Rex a recte regendo dicitur: qđ nomen
 peccando amittit Nam uiri sancti proinde reges
 uocantur in scripturis sanctis: quod recta agant.
 rex dicitur a rego regis. a rege uero sit regno re-
 gnas regius & regalis: Sed hoc distat: quia regius
 possessiuum est. regalis uero ad claritudinē p̄ti-
 net id est dignus rege & diminutiuum regulus
 regillus.
Regula quasi mensuram regens. Componit iter
 rex regitius.
Ricinus uermis caninus dictus: quod hæret ī auri-
 bus canum: Cyon enim græce canis.
Ricinium est matronale operimentum: latine di-
 ctum: quod dimidia eius pars retro abiicitur: qđ
 uulgo masortum dicunt idem & stola a græcis
 uocatur.
Ricinium acus siue spinula quo uirginei crines
 discriminantur.
Rictus oris positio extensio oris a ringo gis rinxi-
 rictum.
Rictus dicitur omnis operatio oris uel patefactio
 oscitantis tam feræ q̄ hominis dicitur & os ipsū
 prisc. rictus caninus est.
Ricula mitra uirginalis capitis.
Ridet gaudet lætatur. rideo es risi risum.
Ridiculus iocus: lepos: urbanitas cachinus.
Rien pars illa ubi sunt lumbi prisc. hic rien uñ ren
 huius renis.
Riphen filius gomer nepos laphetia quo passago-
 nas exortos putant.
Riphæimontes scythiæ uel montes thessaliæ.
Riphæi montes in capite germanie sunt a perpe-

R

tuo uentorum flatu nominati. Nam **græce**,
 impetus dicitur.
Rigat riuos agit. Componitur irrigo.
Rigantes fulgentes.
Rigeo es: qui inde rigor goris rigidus: a. um. ior si-
 mul rigiditas & rigesco.
Riger friget. torpet stupet. sensu caret in frigidat
 durescit.
Rigidum durum resistens ualidum seuerū immo-
 bile.
Rigeo algeo græcum est.
Rigor uel rigiditas rectitudo sinceritas: frigiditas
 gelu.
Rigula mitra uirginalis capitis.
Rigula terra fecunda opima fertilis a rigo as.
Rima fissura tabularum: ubi fit iunctura.
Rimare fuere.
Rimo & rimor idem significabat antiquitus.
Rimari diligenter exquirere percutari rimor aris
 rimo rimosus: rimula rimator.
Rinatrix serpens aquam ueneno inficiens. In quo
 cūq; enim fonte fuerit: ibi suū imiscet uenenum
Ringere murmurare.
Ringit indignatur irascit̄ murmurat.
Ringo gis xi rictus tus.
Rhinoceros animal cornu in nare habens. Signi-
 ficat fortes in bono uel in malo.
Rhinoceros fera indomitæ naturæ: ita ut si capta
 fuerit: nullatenus teneri possit: quippe ut fertur
 illico moritur: unde in iob nominatur.
Rhinoceros græce latine interpretatur in nare cor-
 nu. Idem & monoceros unicornis eo: quod unū
 cornu in fronte habeat: ita accutum & ualidum
 ut quicquid impetierit. aut uentilet aut penetret:
 nam & elephantem prostermit: tanteq; est fortitu-
 dinis: ut nulla uenantium uirtute capiatur. Sed
 sicut quidam asserunt uirgo proponitur: quæ si
 num suum aperit uenient: in quo ille omni fero-
 citate deposita caput ponit: sicq; soporatus uelut
 inermis capitur.
Rhinoceros puum aial simile hædo acerrimum.
Riocolaphon hærbæ camimilon utraq; græca.
Ripa flumibus loca proxima a rapiendo dicta:
 quia ab aqua quotidie dissoluatur Nam ripæ p̄-
 priæ sunt fluuiorum sicut littora maris.
Ripæ pinnacula terræ iuxta fluuium.
Ripatim per riparum loca. sicut hostiarum.
Riparius est: qui ripam tenet.
Rhipestes græce flabellum.
Riscus fenestra parietis: uas ex iuncis: & uiminibus.
Rite recte iuxta morem legitime probe. Rite pro-
 recte a recto uerbo uel a ritu: quia qđ ritibus tra-
 ditur rectum esse creditur. inde rhæterus
 troiæ p̄montorium.
Ritides rugæ quasi rectæ dictæ.
Rythmica pars musicæ est. quæ requirit in cursio-
 nem uerborum: utrum bene sonus an male cohe-
 reat.
Rythmus græce numerus. quia in eo syllabæ nu-
 merantur uel ipsa cātillena: quæ cum numero fit

notarum:sonus cantilenæ:de quo est illud: Me
mini si uerba tenerē.
Ræthmus græce latine modulatio:
Rhythonizo modulator
Rito as atigtus rectū duco:ide irritō as cōtra dictū
Riton riuis.
Ritum latrocinium
Ritus mos institutum.sequela exemplum .ritus
publicus:mos uero populi sermo est.Ritus ad
iusticiā pendet quasi rectū:ex quo piū: æquum
sanctumq; conspiciamus.
Riuales duo:qui una muliere utuntur:qui quasi
de uno riuo id est uno amore bibunt.
Riualis uxoris pprie mœchus.
Riui dicti quod deriuentur ad irrigandnm.i.in
ducēdū aquas i agris:Nā irrigare inducere est.
Riuus subito fit celeriterq; decurrit ac deficit fōs
uero ē caput aquæ decursus:in quē naturaliter
manat.Torrēs autem est repētinus imbris fa
ctus:magnum impetum habens: adueniēte au
tem æstate torrescit unde dicitur fluuius aquæ
decursus naturaliter.
Rixa dī q̄ inter multos cōmittit.& iniuria cōstat.
Rixosus a rictu canino:Semper enim ad cōtradi
cendum paratus est:& iurgio delectatur.
Rhiza græce radix
Robā interpretat latitudo populi p̄ atifrasim qđ de
cē tribubus ab eo separatis duæ tñ ei relictæ sūt.
Robora robusta ligna uigores firmitates.
Roborat firmat cōfortat.
Robor genus ligni.
Robur uirtutis uel arboris.
Robur uirtutis constantia:firmitas magnitudo
animi.Robur generaliter dicitur ex omni mate
ria qcqd firmissimū est.
Robustus fortis ualidus:a forritudine & robore
arboris dictus.
Rhoda græce rosa.
Rodantes flos rosæ.
Rhodanus fluuius in burgundia iuxta sanctum
mauriciū.
Rhodanus galliæ fluuius dictus ab oppido quod
rhodii coloni collocauerunt:qui rapido concita
tus cursu tyrreni æquoris fretum scindens nō
modicum sæpe nauigantibus:facit piculum:dū
inter se maris fluctus & amnis fluentia decertāt
Rodit lædit detrahit dictibus atterit.
Rodo dis rolos.
Rhodie leges naualium cōmertiorū sunt ab insu
la rhodo noiates:q̄ atigtus mercatorū usus fuit.
Rhodie & libyce une a regionibus dicte.
Rhodicis gēma rosea est ex eo dicta.
Rhodetus grece roseo colore:
Rhodope mons.
Rhodopeia thracia.
Rhodope mons thraciæ porrectus in orientalem
plagam idem reflexus in septentrionem.
Rhodor græce thus roseo colore.
Rhodos insula cycladum:prima ab oriente i qua
rosæ capitulum dicitur inuētum dum ibi ciuitas

conderetur.ex quo urbs & insula est appellata in
hac urbe solis colossus fuit æreus longitudine cu
bitorum lxx.ferunt & alii centum.fertur hæc oli
a deo terræ motu fuisse concussa:ut labentibus
uulgo tectis:& ingens ille colossus rueret.
Rhodum ciuitatem cecrops condidit.
Rhodus insula.ophicas ante dicebatur.
Rododasue lorandrum græce.
Rogat pulsat precatur.
Rogitat frequenter rogat.
Rogatarius petitor distributor.
Rogus est compositio lignorum.Pyra ueto quo
tiens corpus compositum est.funus mortui appa
ratus:bustum corpus concrematum .Sepulchrū
ubi ossa conduntur .tumulus congestio terræ in
regiōe sacita:qa & sine ossib⁹ pōt eē monumētum
uero ē cuiuscūq; rei memoria:qđ moneat mētē.
Roma a romulo condita est siue nominata: Nam
cum interfecto idem Romulus post albam a mu
lio auum suum Numitorem in regnū restituisset
in eū locum ubi nunc est roma deuenit:ibi q; mœ
nia construxit quam romam noiāuit.hac antea
euander dicitur condidisse .Sola roma urbs:ca
tera oppida dicuntur unde qui ibi habitant oli
urbani dicebatur In cæteris oppidani roma post
excidium troiæ anno cccc.xxviii condita est. De
hac multi dissentiunt.Nam salustius troianus ab
ænea hanc condidisse dicit:qui sedibus incertis
uagabantur.Alii ab euandro sicut Virgilius ibi
At pater euandrus romanæ conditor arcis Alii a
Romulo:eutropius quoq; i libro historiarum sic
sic loquitur.Romulus cum inter pastores latroci
naretur.xyiii. annos natus urbem exigua i pa
latino monte constituit:quam ex suo nomine ro
mā uocauit Post hūc tullius hostilius ampliāuit
adiecto.Cælo mōte.Deinde ancus Martius auē
tinum montem adiecit & ianiculum post hūc ser
uius Tullius mōtes tres Quirinalem uiminalē
& esquilinum urbi adiecit:& iostas circa murum
duxit.Ad e xtremum uero Aurelianus impator
eam muris firmioribus cinxit ac teraplum soli
ædificauit.roma urbs italie & nunc princeps gen
tium a Remo & Romulo geminis condita fert
Itaq; Romulus interfecto prius auo Numitore
de hinc Remo fratre arripuit regnum: urbemq;
constituit.Regnum aui Muros fratris templum
foceri sanguine dedicauit .Roma septem sedet
montibus:qui sunt tarpeius aduentinus uimina
lis Quirinalis Cælius: esquilinus Palatinus .ro
mani a Romulo uel a Roma dicti hi antea a sa
turno saturni a latino latini nominati sunt hi
& Quirites. Romani interpretantur sublimes
uel ronātes Romæ robur uirtus græcū ē.
Romulidæ romani.
Romulea romana.
Romani reges ita successerunt.Romulus.Tatius
Numa Tullus hostilius.Ancus Martius Tar
quinius Seruius Tullus Tarquinius Superbus.
Romus.inde Romulus inde Roma:hic Roma
nus:a quo romāizo as cōpōitur romuleus a um.

Rhombus genus piscis.

Rombos est figura quæ in contrarium collatas lineas atque angulos habet Sic.

Rhomphaea græce latine gladius Nam ubi in genere dicitur gladius flammeus atque uersatilis in græco rōphea habet Rōphea gladius est ex utraque parte acutus: quæ uulgo spathā dicunt ipse est framea.

Ropalicus hexamerus est: qui ab unius syllabæ uerbo ad quinque syllabarum incrementa procedit: ut est Rem tibi quam feci dulcis doctissime norā.

Rorat distillat humore quasi ros pluit.

Rosmarinus dicitur: quod est uirgulta genus. i. roradafne.

Rorigenæ rore geniti.

Rosus insensatus.

Ros græcum est quod illi drosor dicunt alii putant dictum: quia rarus est. & non spissus ut pluuia. Tunc autem largior ros fertur arua perfundere cum serenior nox est: & luna clarior lucet & humorem terræ: quem tota die solis calor siccauerit. eundem exiguo noctis tempore ros depōat: & plerique sub aere quiescentes: quo magis sub lumine sunt lunæ: eo magis humores se capite collegisse sentiunt: unde in canticis cincinnati pleni guttis noctium. Ros roris inde rosa roseus rosea roseum. Rosetum rosarium rosula rosidus da dum roro as. Componitur irroro & ploro id est per lusa roro: unde imploro & ex ploro.

Rosa species floris dicta. quod eius color rubeat.

Rolata tunica quam forniceam nos coccineam di mus ad celandum colorem sanguinis.

Rosea rubea purpurea speciosa: rosam. rubet roseum per se rosaceum mixtum.

Roseus ipse color.

Rosacea corona.

Rosetum ubi sunt rosæ.

Roseidum rore infusum

Roseidulum rore madidum.

Roseum lignum foliis spinosum.

Rosmarinus quem latini ab effectu herbam salutarem uocant: folia eius feniculi similia atque aspera Rosmarinus qui & libanotes: nascitur in locis marinis & hortis ante usum thuris: de hac herba homines placabant deos.

Rostra prima pars naui initia.

Rostra dicuntur loca in campo martio: quia rostris nauium essent instructa.

Rostratæ naues uocatæ. quod in fronte rostra aurea habeant propter scopulos. ne feriantur. & collidantur. hæc liburtinæ dicuntur.

Rostrum os proprie dicitur. quia est in cornu uulturnis & reliquarum auium.

Rota dicta quod ruat: & rotundum a rota uocatum. Rota sarculum Rota dicta quod quasi ruat. Est enim muscida de qua e flumine aqua extrahit eadem & haustula ab hauriendo aquam.

Rotabulum dictum a prouendo stercora: siue ignem coquendi gratia.

Rotat gyrat circuit: circunducit.

Rubea uirga ex arbore rubi facta.

Rubea dicta quod radix eius sit rubra: unde & co

lorare lanas perhibetur.

Ruben primitius interpretatur. Ruben unus ex filiis iacob: interpretatur uisionis filius. Sic enim quando peperit uocauit enim mater.

Ruben interpretatur uidens filios uel uidens in medio.

Ruber bra brum a rubeo es.

Rubellum diminutiuum a rubro.

Rubetana genus bruscus dicitur uulgo.

Rubet ruborem habet. unde erubescere rubeus rubicundus. Rubeo deficit supinis: & quæ ab eis sunt sicut pleraque secundæ coniugationis.

Rubidus panis recoctus & rubefactus.

Rubigo obrectatio: inuidia liuor.

Rubigo erugo uitium: quo pereunt culini: sed proprie hulus obscenæ libidinis. Rubigo uitium rodens ferrum uel segetes quasi rodigo: hæc & erugo.

Rubiliana uua dicta. quod eius materia rubet.

Rubicon fluuius est italie de quo lucanus parui rubiconis ad undas: cuius aqua rubet inter italiæ galliæque fluit.

Rubor rubedo. rubrum: rubicundum forniceum.

Rubrica uocata quod sit rubra & sanguini. proxima hæc optima potio gignit. unde & potica dicitur. terra est.

Rubrica terra rubra: rosea tinctio: lineola ad dirigendum aliquid.

Rubrum uermiculum quæ græci coccum dicunt.

Rubrum oppidum: unde rubrenus. **Rubus** italicopidum. unde rubea.

Rubus spica sentis minor maiore: genus ligni spinosi.

Rubus greci batos uocant: cuius folia plagas recentes mire iungit.

Rubus inconbustus: Mariam significat.

Rubum latini appellant eo: quod fructus uel uirgulta eius rubeant: hec a grecis morus dicitur.

Rubi folia superiecta serpenti interimunt eum.

Rudetes sunt funes naui ex nimio stridor dicti.

Rudera sunt sterquilinia. ubi simus est.

Ruder dictum: quod rus inde mouetur. hoc ruderris comenta id est ruinæ & sordes materialium.

Rudes noui.

Rudis inordinatus: neophitus. nihil sciens quasi ruri datus dicitur. Rudis dicitur uirga cessatium a gladiatura. post sex annos hæc accipiebant prius. hec rudis per uirga: hic & hec rudis & hoc rude significat recentem.

Rudimenta quæ infantie dicuntur cunabula initia.

Ruditus asinorum proprie est. Rudo dis dit asinus dum insonat.

Rudos artifices appellant: lapides contusos & calce admixtos: quos in pauimentis faciendis superfundunt: quorum reliquiae rudera sunt.

Ruere cadere: deuenire prosternere eruere.

Rufa rubra uermicula.

Rufa iulula tyrrheni maris in qua ferri fodina exercebatur.

Rufatus sanguine cruentatus.

Rufus uermiculus rubeus.

Ruga collectio cuiuscunque rei in unum.

Rugata contracta rugis collecta.

Rugæ Romæ semitulae.

Rugitus uox leonis: sonus: strepitus a rugio rugis

Ruina interitus casus incendium
Ruit patientis ē & facientis : & tria significat id est
 cadit deiicit aut festinat.
Rumam ueteres māmā dixerunt.
Ruma eminens pars gutturis:qua potatur.
Rumen proximum est gurguliōi quo cibus & po
 tio deuoratur:unde bestia ruminare dicuntur.
Rūbus figura eq latera: sed non retriangula
Ruminat remandit regustat.
Rumino & ruminor idē significabat antiquitus.
Ruminatio dicta a rumā eminente gutturis parte
 per quam dimissus cibus a quibusdā : & certis
 animalibus reuocatur.
Rumigerulus rumoris iuuētor: famā renūciāns.
Rumor fama opinio: aura popularis: audicio.
Rumpit diuellit separat.
Rumpo pis rupi ruptus facit.
Runa pugna.
Runata pugnata.
Runcare a terra hærbas diu innātas uel arbores e
 uellere: Nam rus terra: unde runcatio.
Runcare extirpare.
Runcinam pagani deam præfecerunt. cū segetes
 runcantur id est a terra euelluntur: sicut florenti
 bus floram. Runcare a rure aliquid innatū occare
 id est extirpare: unde etiam runcinare.
Runcina remota rura.
Runciones sūt qb⁹ uepres secant a runcando dicti.
 hi & fulcastria a similitudine falcis dicuntur.
Runcina instrumentum fabrorum.
Ruo actiuum. Ruor passiuum: absolute quoq; per
 se ponitur: ut ruo pro cado. Ruor uis rutum cor
 ripit penultimam: ut erutus uel ruitus.
 Nam ruiturus participium facit futurū & uiden
 tur per syncopam fieri erutus eruitus. Ruor uis
 ruina ruinosus Cōponit obruo eruo: unde erū
 na pruo: irruo: subruo: diruo corruo.
Rupes lapis præruptus: saxum exasperatum a ru
 pi preterito deriuatur.
Rura antiqui incultos agros dicebant id est syluas
 & pascua: agrum uero qui colebat: Nā rus ē: quo
 mel: lac uel pecus haberi potest: und & rustici no
 minantur. hæc agrestium prima & otiosa felicitas
 prædia agri.
Rurigena rure natus uel habitans.
Rursum iterū. denuo: rursus de integro.
Rus ruris componit rusticus a. um. Rusticiter ru
 sticanus: ruricola rurigena.
Rusata uestis quam greci fœniceam uocant: nos
 coccinum reperta a lacedemoniis ad celādum co
 lorem similitudine sanguinis quotiens quis uul
 neratus in contemplantī aduersario animus au
 gesceret: hac sub consulibus romani usi sunt mili
 tes: unde etiam rusati uocabantur. Solebant etiā
 preponi dimicantibus.
Rusante pallio roseo pallio.
Ruseus sordidus.
Rusina ruri præposita.
Rusino rusinonis urbs hispaniæ.
Ruscus fruticis genus spinosum uel ut alii dicunt
 hærba asperæ: alii lignum foliis spinosum.

S

Ruscus genus uirgultū: unde uites ligant.
Rusci arbores dure aspera uirgulta.
Rusticus operarius uel incultus. Rusticus dictus
 quod rus tenendo custodiat id est terrā operetur
Rusticanus uero pater familias.
Rusticitas est morum.
Rusticatio est opis cultura terræ.
Ruth interpretatur festinans: alienigena gentilis
 erat: & festinauit ire in terram israhel cū Socru sua:
 ex huius nomine liber ruth dicitur ruth interp
 tatur uidens uel deficiens.
Ruta dicta. quod sit feruentissima huius duo sunt
 genera. hortensis quæ nec nimium uirtutis cali
 dæ omnia uenena expellit: & cum uino potata
 tortiones uentris tollit. Alia agrestis quam greci
 peganon nocant. quæ calida est hærba.
Ruteni flauī id est flandrenses populi.
Rutilum rubicundū. fulgidum clarum coruscum.
Rutilat fulget. rutilo fulgore micat.
Rutuli gens italiæ: gens est rutila.
Ruruba fluuius italiæ.
Rutupinum urbs britanniæ.
Rutupis ciuitas britanniæ lupra mare.

Littera sue cuiusdā potesta
 tis est: que in metro plerun
 q; uim cōsonātis per dit: qd
 qras i pri⁹. Saba Arabia uo
 catur: regio quæ nunc Sa
 bæa. Saba prouincia est in
 terpretat captiuitas siue cō
 uersio. Saba filius rēma: Sa
 ba filius chus nepos cham
 a quo gēiti & appellati sūt

sabæi.
Sabana a filio sabachus.
Sabanum græce dicitur. iuxta syriam & arabia est.
Sabej interpretantur captiuati: uel quasi demones
 gens orientalis.
Sabei dicti a quod est suppli
 care & uenerari: quia diuinitatem per ipsorum
 thura ueneramur: que ibi colliguntur. Ipsi enī
 sunt & arabes: quia in monte arabie sunt qui di
 citur libanus & ante libanum.
Sabac syrorum lingua februius mensis.
Sabarim interpretatur circuire montes.
Sabaoth nomen domini apud hebræos: quod la
 tine uertitur exercituum uel uirtutum. Sunt enī
 huius mundi ordinatione multe uirtutes: ut pri
 cipatus & angeli & cæteræ: quarum tamen ille ē
 dominus.
Sabatheni qui nunc castaberi dicuntur orti sunt a
 Sabaa filio chus.
Sabbatum septimus a dominico die quē gētiles Sa
 turno dedicauerūt: & Saturnum nominauerūt.
Sabbatum autem dictum priori israhelico populo
 in otio celebrari: ut figura esset in requie unde ex
 hebræo in latinum interpretatur requies eo: qd
 dominus in eo requieuiisset ab omnibus operib⁹
 suis. Siquidem & eo die requieuit dominus in se
 pulchro: ut quietis illius mysterium confirmaret